Sequuntur plures tractatus de canticis ↄpoſiti a mgr̄o Johe de Gerſonno quondā cācellario vniuerſitatis pariſieñ.

¶ Prohemiū

Gratiā diuini talēti nolētes in vacuū receꝑe q̄ tot inter turbines horridos reipublice cōtulit ocij locū. liberauit a calūnijs hominū. dedit ad nutū necc̄ia. ſimul attendētes q̄m in die ꝓſperitatis mandauit dn̄s miſericordiā ſuā. et nocte tribulatōis canticū eiꝰ. nō otioſum. ncn inutile. nō ingratū reputamꝰ tempeſtatis hac nocte ꝓfunda de canticis ſcribere poſteritati ſi malignitas procelloſa reddiderit aures ſurdas etati pn̄ti. O quāuis o deꝰ optime ſperandū ſit multos vt olim tp̄ibꝰ helie ita nr̄is tuos tibi reliquiſſe cultores ¶ Cōplectit̄ āt quaſi ſinu grandi verbū de canticis plures materias ſeu volumina. quas ꝓ ↄfuſione vitāda ꝑ thomos ſeu tonos. ꝑ notas ⁊ notulas tradet lectori notandas preſens exordiū/ tituli vel tabule vicem tenens. ¶ Volumen vnū cuiꝰ titulus eſt de canticorum originali ratione ſub hoc euāgelij verbo. Cecinimꝰ vobis ⁊c. tres continet thomos ſicut ipſe ꝓlogus inſinuat iuxta triplex genꝰ canticorū. et triplicē inueſtigandi facultatem. Nā eſt canticū ſenſuale qđ tractat hiſtoria. et intellectuale qđ inq̄rit ph̄ia. eſt diuinale ſeu ſupermentale qđ ſola nouit theologia. Sunt in quolibet thomo id eſt ſectione aut ſi ꝓpter rem que agit̄ tonū ꝓ ſymbolo dicere maluimꝰ. Sūt inq̄ʒ notule plures ſc̄m totidē particulares ↄpoſitiones vel doctrinas. Sūt in p̄mo triginta. ſunt in ſc̄do. xxij. ſine canonibꝰ inſtrumētoꝝ. ſūt in tertio q̄nquaginta. ¶ Volumē alteꝝ eſt de canticordo. hoc eſt de cantico cordis tres habēs principales tonos cū notis et notulis. Primꝰ inq̄rit potiſſime dr̄aʒ canticordi. hoc eſt cātici cordis a cātico oris. Vel aliter de cantico morali et rationali cū cantico ſenſuali. cuiꝰ toni ſunt notule q̄nquaginta due. Sc̄ds tonus deſcendit ad p̄ticulariorē canticordi rationē cuiꝰ ſūt note. xij. per notulas. xxx. diuiſe. Tertiꝰ tonus quaſi ſpeculatiuā muſicā deducēs ad praxim tractat de nouo gāma myſtico et morali ꝑ. xij. notas habentes notulas quadraginta q̄nq; ſingulares ¶ Volumen aliud colligit in ſe tonos tres ſc̄m modos traditionis varios q̄ʒ ꝓ diuerſitate materie. Primꝰ tonꝰ ↄſiliat et obſequi facit facetā elegiā cantatricē amorē dn̄e theologie quaſi liritū vel odaꝝ carmen. Thomus alter ſc̄dus habet canones ſeu regulas amphoriſmos vel maximas aꝰ theoreumata de canticis per notulas quinquaginta. Thomꝰ alter tertiꝰ

verbũ ſolatiȷ̃ multiplex in ſe dirigit
per particulas quinquaginta. Et
ita iuncti ſimul hi duo thomi centi
logiũ ↄſtituũt

¶ Prim⁹ tractat⁹ de canticoꝝ ori
ginali rõne

Q[Ecinimus vobis nec ſal
taſtis. lamentauimus ꝗ
nõ plãxiſtis. Precentor
noſter xp̃s amator inno
centie voluit exemplis innocentuȝ
pueroꝝ ꝓ noſtra eruditõe pluries
vti. nũc ad humiliationẽ. nunc ad
ſimplicitatẽ vt eſſem⁹ paruuli non
ſenſib⁹ ſed malicia. Nunc vero nos
ↄmonet ad ſpiritualẽ canticoꝝ ex/
ercitationẽ ponens corã oculis pu
eros cãtãtes in foro. Neqȝ enĩ pa
rũ refert pueros ſic vel ſic aſſuefie/
ri in muſicis et cantib⁹ ꝑut Ariſt̃.
politiſans docuit et in bene inſtitu
ta cõitate cõuenit obſeruari. Nos
aũt quos in dño pueros vel infan
tes nouiter genitos effecit noua re
generatio. ſic decet et expedit in fo
ro preſentis exiliȷ̃ frequentare can/
ticũ nũc exultationis ad ſaltãdum
ſpũaliter. nũc lamentationis peni
tentialis ad plangendũ. Habem⁹
in exemplũ ſacre ſcripture libꝛuȝ in
quo ſũt iuxta viſionẽ Ezechielis la
mentationes carmen et ve. Cõcor
dat illud apoſtoli. Gaudere cum
gaudentib⁹. flere cũ flentib⁹. quia
temp⁹ flendi et temp⁹ ridẽdi. Sub
dit̃ conſone verbo ꝓpoſito temp⁹
plangendi et temp⁹ ſaltandi. Cum
ꝗ̃t iuxta poſteri⁹ elucidanda ſit ali

quod canticũ ſenſuale vel animale
ſit canticũ rationale vel morale. ſit
cãticũ mentale et diuinale. Deſcri/
bem⁹ ſub triplici tono naturam et
originẽ canticoꝝ cũ ſuis habitudi/
nibus. Docebit primũ hiſtoria. ſe/
cundũ queret pħia. tertium theolo
gia declarabit ¶ Narrat hiſtoria
ſacre ſcripture Geneſis initiũ cui ratio
ſuppoſita fide cõcordat ꝙ Tubal
fuit pater canentiũ in cithara et or
gano. Quo tp̃e vtpote ante diluui
um cõſtat illos nõ fuiſſe quos gen
tiliũ littere tradunt carminũ et or
ganoꝝ primos inuẽtores. ſic hiſto
ria capit verã canticoꝝ notitiaȝ et
cauſaȝ primit⁹ ex fide qua credim⁹
aptata eſſe ſecula verbo vite. et ꝙ
formato Adam cõmunicata eſt ei
plenitudo ſcientie quantũ cõuenie
bat illi quo totius humani genẽis
principiũ velut in ſuo ſeminario re
ſidebat nedum in eſſe nature ſed in
bene eſſe morum et doctrine. Con/
ȷ̃cim⁹ hoc ideo ꝙ p⁹ ſoporem ad/
ductis ad ſe cunctis animãtib⁹ im
poſuit cunctis nomina ſue ꝓprieta/
ti naturali cõſona. Neqȝ tale aliq̃d
facere potuiſſet ſine cognitione q̃
tamen a ſenſibus participata non
erat. Oportuit igitur ꝙ ex alto id
atqȝ a ſũmo ſumpſiſſet Modus al
ter ſumendi canticoꝝ originẽ fuit
ductrice experiẽtia. nũc in illis regi
onib⁹. nunc in iſtis quib⁹ muſica et
nunqȝ fuerat vł ſm̃ Ariſt̃. et ſequa
ces de eternitatis errore fuerat infi
nities variata et abſqȝ numero de/

ſecerat atqꝫ redierat ſm̄ tranſmu/
tabilitates nature cuiuſlibet muta
bilis innumerabiles. Additur mo
dꝰ alter qualis a Tullio ponit̄ dū
venat̄ quāta ſit eloquētie ſi ſapiētie
iungat̄ vtilitas qua factū eſſe dicit
vt homines prius agreſtes neqꝫ ci
uiliter neqꝫ politice neqꝫ moraliter
ꝯuiuentes ꝯuenirēt in vnū. modo
pagū. modo domū. modo ciuitatē
modo ꝓuinciā. modo regnū. qui ſi
mul ita iuncti et adunati varias tā
ad neceſſitatē qꝫ ad voluptatē ſtu/
dio vehemēti ꝯpererūt artes. qm̄
vbi intenderis ingeniū valet. et iux̄
poetā. Labor om̄ia vincit improbꝰ
et duris egens in rebꝰ egeſtas dū
ſequēs ad ꝑores aliq̄d ratiocinati
ue docta ſupaddit ¶ Preſtabat iu
uamen apta cōplexio ad iſta vł ad
illa. Ociū nanqꝫ liberꝝ datū aliq̄bꝰ
Sicut apud egyptios tradit Ari/
ſtotl. aliq̄s ꝯquiſitis que ad vitam
erāt neceſſariis ꝓpter admirari ce/
piſſe phari ¶ Porro narrat Augl.
libro de ordine radicē vnā nō diſ/
ſonā priorībꝰ his q̄ alto vident̄ ſū
pta principio. Loquēs itaqꝫ de vir
tute vnitatis quā inq̄rit et fac̄ ami
cicia nō dubitat ponē qualibet ſci/
entiā ex amicicie et vnitatis appeti
tu manaſſe. Dicebat ariſtophanes
teſte Ariſtl. ꝑmo politicoꝝ hāc eſſe
amicoꝝ ꝯditionē vt vnus eſſe vel/
let alter. vel vnus in altero. Nō diſ
ſone ad verba Johis. Qui manet
inquit in charitate in deo manet ⁊
deus in eo. Et apl's dicit. Qui ad
heret deo vnus ſpūs eſt. ¶ Verū
nequit fieri talis trāſmutatio qua
vnus amicoꝝ ſuo eſſe qđ hꝫ in ꝓ/
prio genere depoſito ꝯuertat̄ in al/
terū. Jam quippe nō maneret alter
amicorum et ita nullo pacto eſſent
duo ſed vna natura. quo quid ab/
ſurdius poni nō pōt. Propriā em̄
vocē ignorabāt nōnulli hereticoꝝ
vt almaricꝰ et begardi dū ita deſi/
pere comperti ſunt. Uniunt̄ igitur
amici. non illo. ſed alio quo fas ha
bent modo. Hinc fuit inter hōies
et precipua cura ſermonis mutui q̄
latentes cordis ſui paſſiones ⁊ co
gitationes ꝯſilia et amores cōmo
diſſime cōicarent iocunde qꝫ ꝯuiue
rent. ¶ Facta eſt ꝓinde ſupꝑ locutio
nibꝰ ars que ſcribēdo valeret apđ
abſentes ſe ſibi manifeſtare. hec ē
grāmatica ꝯgrue loqui docens et
ſcribere. Poſtmodū fuit euitanda
deceptio circa veritatis inquiſitio/
nē cū regulis illationū quas logi/
ca ob hoc orta tradit. Fuerūt inſu/
per amicoꝝ amicicie non q̄uolibet
ſed vtiliter. delectabiliter. et efficaci
ter iudicande quod in rhetorica fa
cere poſitū eſt quā poſſumꝰ appella
re logicā moralē eo qđ ad moralis
phie ꝑncipia viā hꝫ ſicut logica ſci
entiis ſpeculatiuis obſequit̄ in q̄bꝰ
vis ſmonis ꝑcioſior ſine tropis vi
get et figuris ¶ Ventū eſt ꝯſequē
ter ad mathematicas diſciplinas.
q̄ plurimū ꝯferūt artibꝰ mechani/
cis ſine quibꝰ vita ciuilis non agit̄.
ꝯferūt ꝑterea ꝯuictui amicoꝝ quo

fiat vita pn̄s oꝛnatioꝛ atqȝ iocũdi/
oꝛ. Sic inter ceteras artes cõpata
ẽ magno plauſu muſica et ad diui
nas res atqȝ cerimonias tandem
adhibita. Hinc apud ruricolas et
paſtoꝛes bucolica carmina vl' eglo
ge. hinc comedie leges. hinc acrio/
res ſatire hinc poſtmodũ grãdio/
rib⁹ ãpulloſe tragedie hinc deniqȝ
metroꝝ heroicoꝝ elegiacoꝝ. iam/
bicoꝝ ſaphicoꝝ et alioꝝ velut in/
numerabilis multitudo. ¶ Vides
quẽadmodũ muſica ſuũ cepit a na
tura et ab amoꝛe vnitate qȝ p̃moꝛ
diũ q̃ creuit adhibitis p artẽ regu
lis et numeris. Quis vtiqȝ nõ ad/
uertat hõies ſic̃ ad loq̃lã ſic ad q̃n
daȝ muſicã velut ab infãtia et pue
ritia ꝓnos eſſe quã inclinationem
ars et vſus pficiũt. Hinc aĩaduer/
ſũ eſt triplicẽ eſſe ptitionẽ muſice ſi
cut p̃t ipe ſon⁹ cauſas tres habere
Vn⁹ eñi fit flatu. alter pulſu. alter
voce vel cãtu. Tres obinde muſas
fictio poetica dedit ꝑut a Varro
ne refert Augl. q̃s ideo poſtea dixe
rũt nouẽ ꝓp̃t totidẽ imagines ab
excellẽtiſſimis ſculptoꝛib⁹ cũ q̃daȝ
ſupandi intẽtione depictas ¶ Cõ/
ptũ ẽ inſup tres dũtaxat ĩ numẽis
ſonoris ꝓportiões eſſe delectabiles
diateſſeron. diapẽte. diapaſon. q̃s
vulgari mõ nõiam⁹. tertiã et q̃ntã
et octauã. Nec ſunt pl'es deinceps
q̃ nõ reducant' ad iſtos quẽadmo/
dũ ſexta et q̃nta ſup octauã. et rur/
ſus octaua duplex. Et ita p aſcẽſũ
quãtũ vel vox vel ratio fas habue
rit. q̃ ↄq̃ſitio ſuã hȝ artẽ ꝓpriã taȝ
ſpeculatiue q̃ȝ practice traditã cui
muſice nomẽ dam⁹ ¶ Docuit am/
pli⁹ expientia mirabiles fieri muta
tiones p muſicã ſenſualẽ de qua iu
dicat tanq̃ȝ de obiecto ꝓprio auris
coꝛpalis et q̃ ſola videt' apud vul/
gares ↄgnita vel ↄſideata Teſtes
ſunt hiſtoꝛia cũ ph'is et medicis vt
Marcian⁹ et Boeti⁹ q̃b⁹ nõ diſcoꝛ
dat ſacra ſcp̃tura de dauid et heli/
zeo filijs qȝ ꝓphetaꝝ. Põne ph'us
politiſans docȝ in policia bñ inſti/
tuta curã de muſica p̃cipue ꝓ iuue
nib⁹ habendã eſſe q̃ ſit ad tpantiã
et virtutẽ idonea. nõ petulãs. non
diſſoluta. nõ agreſtis. nõ irritãs. ſȝ
nec animos muliebrit' emolliens.
¶ Notãt ſiq̃dez ex dictis Ariſtotl.
vltl. politl. expoſitoꝛes ſui quatuoꝛ
eẽ ſpẽs melodie quas ipe denõiat
vel a repertoꝛib⁹ vel a patrijs vtẽ
tib⁹ eis. vna vocat' miſtolidiſta. ſe/
cũda lidiſta. tertia doꝛiſta. quarta
frigiſta. Prima mouet ad ↄpaſſio
nẽ. ſcd'a mollit ad ↄcupiam. tertia
ad virilitatẽ q̃ ſtabilis eſt et virilis
in qua ſũt iuuenes inſtruẽdi vel ex/
ercẽdi. quarta rigidioꝛ eſt vehemẽ
tioꝛ qȝ rapiens animos ad terribi/
lia vel agrediendo vel ſuſtinenda
Poꝛro. iuxta varietatẽ cõplexionũ
variat' ↄplacentia et iudiciũ melo/
diaꝝ. imo et traditio quã frequen
tat eccl'ia de varietate tonoꝝ octo
poſſet ad hãc melodiaꝝ diuerſita/
tẽ approbari. vt ꝓ p̃ma eſt ſeptimi
toni. ſcd'a q̃nti. tertia p̃mi. q̃rta tẽtij

Quatuor ſt ſpēs melodie

¶ Poſſet altera fieri diſtinctio mu
ſice. qm̄ alia eſt aptioꝛ ad diuinum
cultū ꝓ deuotione. nūc leta. nūc lu/
gubꝛi. nūc pia. nūc iubilāti/ q̄dā po
tioꝛ eſt ꝓ moꝝ diſciplinatōe. Alte
ra iocundioꝛ et ſuauioꝛ in amicabi
li ſeu ciuili ↄuerſatōne. Aut dicam⁹
ꝙ vna eſt heroica. altera diuina. q̄/
daꝫ moꝛalis et politica. altera ſen/
ſualis et aīalis ꝓ pueroꝝ vel imp
fectoꝝ recreatione. Aut rurſū ad/
dam⁹ ꝙ vna magis ↄuenit in ſati/
ra. q̄daꝫ in tragedia. q̄daꝫ ī come
dia. q̄daꝫ in bucolicis. quedam in
odis vel liricis. Aut poſtremo ſm
varietatē hōim. alia foꝛtib⁹ et ꝟtu/
oſis conuenit. alia lubꝛicis et volu/
ptuoſis. alia ſubtilib⁹ et ingenioſis.
alia beſtialib⁹ et ſtolidis. Uiliſſimā
omniū eſſe tradit ariſtotl. fiſtulatio
nē quā ideo pallas abiecit ſuaꝫ vi
dēs in aqua ex tibῐ̄s buccā inflari.
hoc ſumpſit poetica fictio necnō il
lud qđ Midas rex. buccas habuit
aſininas eo ꝙ ſuo iudicio Pan de⁹
paſtoꝝ fiſtulās apollini ꝑferebaẗ
citharizanti. Demū quot ſūt hodie
q̄ tympanū gallice tabour cū fiſtu
la citi⁹ ac hilari⁹ audiūt q̄ꝫ citharā
aut pſalteriū. Ita rurſus ſic auib⁹
ſic hōib⁹ ſuus cuiq̄ꝫ cant⁹ placet. et
cui ſuet⁹ eſt vel aptat⁹. ¶ Preterea
dū vero cenſem⁹ queadmoduꝫ ad
res diuinas reputabāt gētiles car
mina trāſtulerūt execrabili ſupſtiti
one quo factū eſt vt q̄ ſine deo vēo
erant ludificarenẗ a dῐ̄s illis de q̄
b⁹ in pſalmis. Oēs dῐ̄ gētiū demo/
nia. Arte ſūt quippe artes magice
maximinib⁹ vtētes q̄s incantatio/
nes vocāt quaꝝ effect⁹ mirabiles
nedū poete. nedū ipi idolatre ↄme
moꝛāt. ſed atteſtaẗ ſcriptura ſacra
cū expoſitoꝛib⁹. Uñ diciẗ in Exod.
de maleficis pharaonis ꝙ fecerūt ſi
mile ad moyſen in ꝑmis duobus ſi
gnis. ⁊ hoc ꝑ incātatōnes egypti/
as et arcana dei. Ita dicit textus.
Uerꝫ exquiſitioꝛ de carminib⁹ iſtis
ſermo nō expecteẗ hic et nūc. Latiſ
ſim⁹ em̄ eſt et ſeoꝛſū debent ſuc q̄ri
cauſe vel effect⁹. ¶ Sꝫ ſubinde mu/
ſica ſenſualis q̄ ↄſiſtit in modulati/
one vocis ſuā artē cui⁹ artis velut
alphabetū quoddaꝫ traditū in gā
ma manuali ſub ſex vocib⁹ vel no/
tulis. vt. re. mi. fa ſol. la (de quo nō
eſt hic declaratio facienda ſed ſup/
ponenda ſimul) qua ratione ſeruit
muſico cuilibet inſtrumēto notula/
tionis hmōi peritia. Sꝫ nec de me/
troꝝ legib⁹ numeris varietate in
poſtremo de geſticulationib⁹ aliud
tradē diſpoſuim⁹. ¶ Placuit tn̄ an/
notare ꝓpter reuerētiā ſcripture ſa
cre nōnulla vaſoꝝ vel inſtrumēto/
rū muſicaliū nōia. Qm̄ pariter mo/
net nos ratio nature ↄſona. Poſu/
it itaq̄ꝫ plato coꝛpib⁹ aīas aſſiſtere
tanq̄ꝫ motoꝛes ſuis motoꝛib⁹ et oꝛ
ganis. qđ ſatis in celo Ariſtl. et fi/
des recipiūt de intelligētῐ̄s q̄s vel
angelos vel ꝟtutes fides appellat
Uerū de nr̄is intellectib⁹ necnō ꝺ
bꝛutoꝛū foꝛmis ↄueniūt cū plato/
ne. q2 ponūt aīas inherē coꝛpib⁹ ⁊

cū materia ꝯstituere ꝯpositū. Con
cordat tn̄ vtraqꝫ positio sup h̄ q̄ꝫ
ſm varietatē formaꝝ repit̄ varie-
tas in corporibꝰ. Hinc illō phie apō
Boetiū de hmōi formis loquētis
ad deū ꝑ ꝯsona membra resoluis.
Hinc p̄terea phisonomi tradunt a-
nimas insequi corpa. quanq̄ꝫ vētor
est locutō corpa suas aīas insequi
tāq̄ꝫ instrumēta causas p̄ncipales
suas. ¶ Coaptemꝰ hāc silitudinem
rei nr̄e dicētes q̄ꝫ ars imitatrix na-
ture ꝯgnoscens q̄dam esse cantica
q̄ꝝ modulatio fit aptiꝰ ꝑ vnū ge-
nus instrumentoꝝ. et alia ꝑ aliud.
simul vt minꝰ fastidiret varietas fa
bricauit sibi vasa diuersa musicoꝝ
instar nature dans diuersis cātibꝰ
organa valde distantia magnitu-
dine. figura. materia q̄ꝫ sicut natu-
ra dedit aīabꝰ apta sibi corpa. vn̄
corpꝰ aīalis vocat Aristl. organicū
q̄ de manu hōis dicit ip̄az esse or-
ganū organoꝝ. Ecce cās multipli
cationis verboꝝ musicoꝝ duas q̄
sunt delectabilitas ꝓ varietate. et
idoneitas ꝓ ꝯsonabilitate. Quid si
tertiā addiderimꝰ causā ꝓ mysteri
is et intellectibꝰ sapientiꝰ occultan-
dis apud indignos et hebetes q̄
pandunt̄ studiosis solertibꝰ ⁊ deuo
tis. Quāuis aūt sermo de mysteri
is instrumētoꝝ locū magis hr̄e vi
deat̄ in morali musica vl̄ intellectu
ali q̄ꝫ sēsuali. nihilominꝰ admonēt
nos verba xp̄i nō esse p̄tereundaz
vasoꝝ musicoꝝ interp̄tationē. Pri
mū q̄ꝛ facit in p̄assūpto verbo mē
tionē de tibijs ſm Luce narratōēz
Cantauimꝰ vobis inq̄t tibijs ⁊ nō
saltastis. Dehinc xp̄s in parabola
filij ꝓdigi. refert seniorē fr̄ez cū ap
propinq̄sset domui symphoniā au
disse et choꝝ. Proinde psalmi q̄s
de se scp̄tos asserit pleni sūt nōibꝰ
instrumentoꝝ ꝓ quibꝰ satis ad p̄-
sens fuerit vltimū sumē psalmū ve-
lut exponendū. Laudate dn̄m in sā
ctis eiꝰ. ¶ Vox ista vox est aīe dei-
formis ac deuote q̄ post ꝯtēplatō
nē vel meditatōēz sursū directā et
deorsū ꝑ oīa videlꝫ quaq̄ versum.
Qm̄ pleni sunt celi et terra gloria
dn̄i. Tūc dilatato mentis ore iubi
lat exultat ⁊ exclamat ad omnē ge
neralit̄ creaturaz. Laudate dn̄m in
sāctis eiꝰ. Et cū seraphin acclamā
te sibi. Sanctꝰ scūs scūs dn̄s deus
sabaoth. Pleni sūt celi et terra glo
ria tua. Possumꝰ scōs eiꝰ si sobrie
sapiamꝰ accipe p̄rez et filiū cū san-
cto spū q̄ sūt tres ꝑsone sed vnus
deꝰ et dn̄s et vnꝰ sanctꝰ aut sancta
sūt dn̄i nōia eiꝰ sacratissima. Sunt
oīa q̄ꝫ dn̄o cultu specialiore sacra-
ta aut certe sancti dn̄i sūt oēs spūs
ꝯsūmata iā beatitudine deo ꝓximi
Aut sunt hōies exaltati a terra q̄ū
iā sine terra q̄ typo xp̄i trahūt oīa
ad se ꝑ ꝯtemplationē dilectionē et
laudē oīa referendo ad gloriā cō-
ditoris. Tales imitat̄ aīma deifor-
mis quā in has ꝓrūpe laudes dici
mꝰ. Laudate dn̄m in sanctis eius.
Hanc impleuerat aīaz dn̄s laude
sua. saginauerat eā cibis eterne sa-

tietatis repleuerat in bonis deſide-
riū ſuū. ꝛ vt aq̄le iuuentutē renoua-
uerat q̄d in labijs exultatōnis lau
daret os eius ꝛ eructaret verbum
bonū. Laudate dn̄m in ſanctis ei⁹.
Uult hec anima regrediēs de cel/
la vinaria aut certe putat om̄es ſē
tire q̄d ſentit de dn̄o in bonitate.
ꝓpterea ſibi cōplacet in laude dn̄i.
Cōgratulat̄ om̄i collaudāti. q̄ etſi
nō habeat ſuſſiōis in om̄ib⁹ auda/
ciā vt laudēt. fiduciā nihilomin⁹ ac
cipit cohortatōis applauſus et io/
cūditatis cū alacritate tripudio ꝛ
coexultatione Laudate dn̄m in ſā/
ctis ei⁹ Scit vltimā nedū ſui ꝫ oim
beatitudinē in dn̄i laude poſitam.
Quis nō eodē gradu ſicut nō oia
ex equo ꝑticipāt dn̄i ꝯgnitionē et
liberā ex volūtate dilectionē. Sic
ꝑterea diuerſi ſūt ſtat⁹ in habētib⁹
etiā libertatis arbitriū. duo ꝑcipue
vn⁹ vie q̄ ꝑ fidē et ſpē ambulat. ali⁹
patrie vbi ꝑpetua finis et termini
ſtabilitate vacat anima btā. videt.
amat. laudat. Exerceam⁹ igit̄ hic
in terris vocē laudis q̄ nobis ꝑſe/
ueret in celis. Dicat vnuſquiſq; vi
atoꝝ ꝑſertim eccleſiaſticoꝝ dedi
catoꝝ laudib⁹ dei Ois ſpūs laudet
dn̄m ¶ Alis āt ſcire o aīa q̄ ꝛ q̄lis
ſit vita tua nō pudeat te ꝑ ꝑhiam
erudiri q̄ vitā cuiuſq; rei ponit in
opatōe debita nature. alioq̄n ſine
opatione qualiſcūq; ſit illa ſibi de/
bita poti⁹ mortua dicit̄ aut dormi
tās q̄ viuēs Perge vlteri⁹ cū ꝑhia
vſq; dū occurrat ſapia diuina q̄ ſe
querētes ꝑoccupat. et hoc docebit
te. qm̄ ꝓpria et finalis opatio hōis
eſt ꝯgnitio ſūmi dei cū fruitione et
laude ſua. viuis igit̄ o hō et quātū
laudat aīa tua dn̄m. Eſt et iſtic iter
quo oſ̄dit dn̄s ſalutare ſuū quare
noli ꝯqueri dū laudas quaſi nihil
agas q̄ nō dū ꝑmia cupias. laus
eſt magnū mihi crede precium ſibi
magnū valde etiā dū ḡtis ſit imo
maius dū gratis ſit Certū hoc ha
bebat aīa deuota qualē introduxi
m⁹ dicentē. Laudate dn̄m in ſāctis
ei⁹ ¶ Qz ſi vellem⁹ in his ꝛ ſingulis
q̄ ſequūtur immorari quale ſit fir/
mamentū virtutis dei quales ſint
virtutes ei⁹. qualis deniq; ſit multi
tudo magnitudinis ei⁹ ſuccūberet
ꝑmo conatui nec tēpeſtiue ſatis ar/
ripem⁹ ꝓmiſſā de vaſis pſalmoꝝ
hmōi maxie rōez Hoc vnū tn̄ dixi-
m⁹ q̄ in re qualibet deo ſoli debet̄
laus honor et gloria ſic̄ ipſe eſt oia
in om̄ib⁹. Hinc p̄s. Om̄is terra ſiue
ois creatura adoret te de⁹ et pſal/
lat tibi. pſalmū dicat nōi tuo altiſſi
mo. Nulli vero creature dat̄ laus
hmōi ꝑ latriam nēc vt ſignū eſt vt
imago. nec ꝓpter aliā quāuis attri
butionē ſi ꝓprie ſentiam⁹ ſicut nulla
res creata ſummū bonū eſt neq; vt
res. neq; vt ſignū vel aliud attribu-
tū. Utuero qz loquendū vt plures
ſentiendū vt pauci. laudam⁹ in cre
aturis deū adoratōe latrie ſicut in
cruce et in imaginib⁹ xp̄i. imo ſic̄ in
om̄i re queādmodū quelibet ē ima
go vel veſtigiū tenue trinitatis nō

minꝰ naturaliter qꝫ aliqua ſit artifi
cialiter. Caue tamẽ in laude vel la/
tria creaturaꝝ a ſcandalo quale fi
eret ſi adoraret publice deꝰ in de/
mone vel eiꝰ imagine. in aſino vł in
bufone. imo nec in ãgelis et hõibꝰ
quãtũcunqꝫ ſanctis. qm̃ ꝓpriꝰ eis ⁊
alter honor ineſt. Quibꝰ in tranſitu
dictis ad inſtrumẽta muſica ꝑgat
ſermo noſter. ¶ Preponit̃ tuba cũ
ſono vel vt alia tranſlatio hꝫ cum
clãgore cuiꝰ materia finis et ioſus
varius eſt. Naz eſt tuba cornea vt
eſt illic. In voce tube cornee in re/
cordationẽ arietis immolati per
Abraam. Eſt tuba ductilis vel ar/
gentea vel erea q̃ metalla fuſibilia.
malleabilia qꝫ ſũt. Cuiꝰ itaqꝫ ſit af/
fectꝰ quãuis ex carne naſcat̃ fortis
vt cornu nõ lubricꝰ aut effluens. ſit
ductilis. i. ſuaſibilis imitator ſapie
q̃ de ſurſũ eſt. Sit bonis ꝯſentiẽs.
ſit nõ immãſiuꝰ ꝓpriis opinionibꝰ
ꝑtinax in illis. ſit ad fines ſub fine
deo vſus qꝫ varios accõmodꝰ. Nã
tuba clãgit nũc ad denũciationeꝫ
ſolẽnitatũ. nũc ad ꝯgreſſũ bellorũ.
nũc ad legis ꝓmulgationẽ vel au
ditũ ꝓut in ſinay. nũc ad cetꝰ ꝯuo/
cationẽ. nũc ꝓ neomenia. hoc eſt il
luminatione noua in inſigni die ſo/
lennitatis. nõnunqꝫ ad oꝑationẽ
miraculoꝝ ſicut in deiectõne muro/
rũ in Jericho. Rurſus ad euangeli
ſationẽ. dicit̃ em̃ ꝑdicatori. dicit̃ et
ſpeculatori. Quaſi tuba exalta vo/
cẽ tuã. quẽadmodũ de Bartholo/
meo legit̃. ꝙ vox eiꝰ quaſi tuba ve

hemens. Deniqꝫ magnũ nimis tre-
mendũ ſimul et iocundũ hꝫ myſte/
riũ tuba nouiſſima vocis archãge
li et vocis xp̃i in clangore mirifico
qualiſcũqꝫ fuerit ꝯcipiendꝰ magis
intellectualit̃ qꝫ ſenſualit̃. reſurgẽt
mortui. Sane tã efficax erit tã late
patens tã oĩa penetrãs vox illa tu/
balis. q̃ ſaluãdis gratiſſima. dãnã-
dis vltra qꝫ dici fas eſt horrendiſ-
ſima ꝑſtrepet et tonabit. Talẽ ſe fa
tebatur aſſidue Hieronĩ. audire ad
terrorẽ ſimul et ſpẽ. terrorẽ crucian
tis inferni. ſpem glorificãtis para/
diſi ¶ Subſequit̃. Laudate eum in
pſalterio et cythara. Differũt hec
a tuba vel bucina qm̃ pulſu ſeu ta/
ctu nõ flatu ſũt. qꝛ ſonus eſt capa-
cior atqꝫ ſerenior qualis aptior eſt
auribꝰ ꝯtẽplantiũ ꝯfidenc̃ habitã
tiuꝫ in tabernaculis eterne pacis.
Hec aũt eſt diſtantia pſalterij cuꝫ
cythara. qꝛ pſalteriũ ſonat a ſuꝑi/
ori ꝓcedens a grauioribꝰ ſonis ad
acutiores deſcẽdẽdo. Habꝫ inſuꝑ
cordulas vel argenteas vel ex ele/
ctro quaſi tinniẽtes. leuiuſqꝫ tãgẽ/
das. Cythare vero formã ad pſal
teriũ videbis euerſã. Cuiꝰ ſonitꝰ a
grauioribꝰ deorſũ ad acutiores ſur
ſum ſonos tẽdit. cuiꝰ fides et corde
de morticinis fiũt inteſtinis aĩaliũ
deſiccatis ſubtiliatis et tortis. que
oĩa nõne ſignificant congrue ſtatũ
vel affectũ penitẽtis aſcendentis a
cõualle plorationis. corpꝰ qꝫ ꝓpriũ
torquẽtis et extenuãtis ad obediẽ
dũ cytharizanti ſpiritui. Talez ha

bere ſuadet dñs ꝑ Iſaiã aie pecca
trici ſub typo tyri. Sume cytharã
circui ciuitatem meretrix obliuioni
tradita. bene canc. frequenta canti
cum vt memoria tui ſit ¶ Conueni-
unt pſalteriũ et cythara. qꝛ pecto/
ri iungunt ⁊ formã cordis habent
inſtar ſcuti. habent et hanc figuraꝫ
ſingula inſtrumenta muſicalia. Nã
trigono piramidi ꝓxima ſũt oĩa
ſiue que pulſu ſiue que flatu ↄſonãt
Ac pinde q̃ſo. nõne docent in oĩ
bus canticis inſtrumẽtalib⁹ habere
ſurſũ cor ad dñm. Unde preterea
differentiã ſuã q̃uo ↄcordãt pſalte-
riũ iocundũ ↄtemplationis cũ cy/
thara penitentialis afflictionis q̃/
admodũ ↄſonare dulce ẽ garritui
philomene turturis ſuſpirium. Sic
ſpem cũ metu. et exultationẽ cũ tre-
more miſcere monuit pſaltes regi⁹.
Seruite inq̃t dño cũ timore et exul-
tate ei cũ tremore. Fecit quod mo
nuit dũ pſallens et ſubſiliens toto
qꝫ conatu ſaltãs nudat⁹ eſt coram
arca dñi. ſicut vnus de ſcurris ait
michol. Cui⁹ improperio ſcim⁹ Da-
uid quid reſpõderit. Ludã et vilior
fiam plus q̃ꝫ factus ſũ et ero humi
lis in oculis meis. ¶ Subiungitur
Laudate eũ in tympano et choro
Tympanũ vulgo gallice dicit ta/
bour vel bedon. ↄpoſitum ex pelle
deraſa tenſaqꝫ cuiuſmodi nõ ẽ vna
vel magnitudo vel forma vl' vſus
Sũt tỹpanula duo gallice naquai
res. vnũ obtuſi ſupra moduꝫ ſoni-
alterũ peracuti. vbi ſignificationeꝫ
accipere poſſumus timoris humili
antis et ſpei eleuantis ꝓprie miſeri
cordiam et iudiciũ que dño cantã
de ſunt. Spes in contemplatione
diuine pietatis et gratuite bonita
tis. timor in affectu ſeueritatis. inſu
ſtẽtabilis aduerſus pccõres quos
obdurare dicitur ſicut aliorum mi
ſereri. Sunt alia tympana vulgari
bus magis aſſueta. quia faciliora
quia ſonabiliora ad ſaltus incon/
ditos ⁊ alia tripudia quibus ſolẽt
iungi fiſtula biforamina vel trifo/
ramina. tripos inſuper non gran/
dis calibeus hincinde percuſſus.
Cymbala quoqꝫ nõnunq̃ꝫ ex ere ꝑ
mutuam colliſionem tinnitus acu/
tos reddentia quibus iudeos ve/
teres vſos fuiſſe lyra non ſiluit Tu
forte rudis es et ad pſalteriĳ. cy/
thare qꝫ ſubtilitatem ineptus. can/
tes in tympano mortificatõnis cõ
cupiſcentie carnalis per abſtinen/
tiam et ieiunia. Concinas in choro
fraterne charitatis et ↄuictus ho/
neſti ſine querela que diſſonantiaꝫ
operet. deniqꝫ q̃uolibet id egeris
dum non ſileas a laudibus creato
ris ¶ Chorus vocatur a nõnullis
vulgaribus inſtrumentum quod/
daꝫ inſtar trabis oblongum ⁊ va
cuũ cordas habẽs groſſiores. mul
to plus q̃ꝫ cythara duas aut tres
que baculis erutis ꝑcuſſe varie va
riant rudẽ ſonũ. Atuero ↄformius
ad expoſitores et textũ chorus eſt

coꝛhoꝛs canentium ſimul in modo
coꝛone ꝓut litteraliter ad oculum
videmꝰ in eccleſie choꝛis. et in cho
ris tripudiantiū. Hic exiſtimandū
eſt mariā ſoꝛoꝛē moyſi cū alijs ali/
q̄ntis tympana pulſaſſe poſt egreſ
ſū maris rubꝛi. Reliquos āt om̄es
choꝛos duxiſſe cū reſponſione vo/
cis canticoꝛdi atq̄ plauſibili. Sic i
reditu filij ꝓdigi prīfamilias euāge
licꝰ cū pꝛādio vituli ſaginati iunxit
ſymphoniā et choꝝ. Sic filij ꝓpha/
rum ducebāt choꝛos q̄n Saul oc/
currens eis mutatꝰ eſt in virū alte/
rū tā efficax erat muſica ꝓphalis
¶ Symphoniā putant aliq̄ viellā
vel rebeccā q̄ minoꝛ eſt. Utuero re
ctiꝰ exiſtimatꝛ eſſe muſicū tale inſtru
mentū quale ſibi vendicauerūt ſpe
cialitꝛ ipi ceci. Hec ſonū reddit dū
vna manu reſoluitꝛ rota puula thu
re linita. ⁊ ꝑ alterā applicatꝛ ei cū
certis clauibꝰ coꝛdula menierozū
ꝓut in cythara vbi ꝑ diuerſitate
tractuum rote varietas armonie
dulcis amena q̄ reſultat. Huic ſym
phonie q̄d aptiꝰ ꝯparandū reputa/
bimꝰ q̄ nr̄m coꝛ aſſidue ſe mouēs
ac ꝑinde fantaſiā agitans. q̄ ſi cre
ditꝛ a motōne nunq̄ quieſcit moto
coꝛde. Coꝛ ꝟo ſi ceſſat a motu mo
ri aīal ꝯtinuo neceſſe eſt. Felix muſi
cus ſpūalis q̄ ſuo hoc ſymphoni/
co cāticoꝛdo melodiā iugiter ſcit ⁊
ſtudet ꝑ meditatōnis digitos mo/
dulari quatinꝰ affectuū voces ſ̄m
gāma myſticū ſuaues reddat. Felix
q̄ magnalia dei nedū i naturalibꝰ
qualia ſūt oīa mirabilia valde fc̄a
in eiꝰ ſapiētia cuiꝰ nō eſt numerꝰ. ſ3
in artificialibus etiam recognoſcit
quēadmodū ex ꝑfoꝛatōne modici
ligni in ſambuca vel fiſtulis aut ex
metalli ductione in tubis ⁊ cymba
lis aut in neruoꝝ aut inteſtinoꝛum
deſiccata toꝛſione ꝓut in citharis
tot reſonantie variantꝛ ¶ Sequitꝛ
Laudate eū in coꝛdis et oꝛgano.
Coꝛde ſ̄m gloſā poſite ſūt ꝓ q̄buſ
libet inſtrumentis alijs a pſalterio
et cythara q̄ coꝛdis ſonant repcuſ
ſis. ſit viella ſit ſymphonia. ſit lyꝛa.
ſit rota. ſit guiterna. ſit lituus. ſit
nablū. ſit ſiſtrū. ſit ſcacarū. ſit rebe/
la. ſit generaliter vel monocoꝛdum
vel diacoꝛdū vel tricoꝛdū vl̄ tetra
coꝛdū. vel pentacoꝛdū vel ſexacoꝛ/
dū. ſeptacoꝛdū. octicoꝛdū. nonicoꝛ
dū decacoꝛdū. et ſic abſq̄ termino
coꝛdaꝝ in inſtrumentis q̄ vel olim
vel poſterius ꝯponi potuerint. Ce
terū latiꝰ adhuc oꝛgana recipiuntꝛ
a gloſis ꝓ muſico qualicūq̄ ꝯpin
gatꝛ inſtrumento. Habet vero mo
dernꝰ vſus approbationē nec irra/
tionabilitꝛ ad oꝛgana ex plumbeis
vel ſtanneis fiſtulis que cū follibꝰ
et cū digitis multiplicē et ꝑfectam
habēt inter aliud quodlibet inſtru
mentū vocaliū reſonantiā fiſtulaꝝ
que fiſtule non illiberales appellan
de ſunt. quia non oꝛis defoꝛmatio
ne. ſed follis inflatione ſonāt. Hoc
ſolum vel pꝛecipuū retinuit eccleſi/
aſtica ꝯſuetudo muſicū genꝰ inſtru
menti. cui vidimus aliquādo fungi

tubaꝫ. rariſſime vero bombardas
ſeu thalemias ſeu cornemuſas grã
des aut paruas vel alia ſiqua ſint
q̃ nõ nõiauerimꝰ inſtrumenta q̃lia
Danielis liber oĩa ↄcludere videt
in adoratione ſtatue ſub om̃i genẽ
muſicoꝝ ¶ Uerũtñ ãpliare id qđ
modo diximꝰ de orgãoꝝ ſolo viſu
ꝑ celebrẽ eccleſie ritum ↄmonet id
qđ ꝓpħa ſubiungit. Laudate dñm
in cymbalis bñſonantibꝰ. laudate
eum in cymbalis iubilationis Sũt
erea cymbala ea q̃ vocamꝰ campa
nas quas bñ fortiť ſonare nullus
ambigit. Talibꝰ vtiť eccĩa plus q̃ȝ
alijs ſectis ad dñi laudes tanq̃ȝ vi⸗
ce tubaꝝ legis veteris quaꝝ offi⸗
cia metris q̃daꝫ expreſſit loquentẽ
inducens cãpanaꝫ. Laudo deũ ve⸗
rũ plebẽ voco. ↄgrego clerũ. De⸗
functos ploro. peſtem fugo. feſta
decoro. ¶ Sũt et cãpanule ꝓ me⸗
lodia velut in horologijs aliquibꝰ
ordinate. Quibꝰ in omnibꝰ nr̃i pñt
interiores affectus erudiri ſimul et
impelli qualiť expiebať ille cuiꝰ ani
mꝰ ↄmotꝰ acriter. eleuatꝰ. dilatatꝰ
qñ fiebat hmõi reſonãtia celebris
iubilabat totꝰ in ſe recolẽs illud ſe
raphicũ de deo. Pleni ſũt celi ⁊ ter
ra gloria tua. Qr. R. vat tout. Hec
eſt ineſtimabiliũ ꝓfuſio gaudiorũ
¶ Subinferť pulcra nimis ad ꝑo⸗
ra ↄcluſio. Om̃is ſpũs laudet dñm
Hec ꝓfecto toti pſalmoꝝ ↄtextui
ꝑcipue ſuo ſubſeruit inicio quo di⸗
ctũ eſt. Beatꝰ vir. Quid eñ viri be
ati dicimꝰ officiũ q̃ȝ vox laudis ad
dñm. Juxta illud. Beati qui habi⸗
tãt in domo tua dñe in ſecula ſecu⸗
loꝝ laudabunt te. Uerũ de hoc in
ſubſequẽti thomo ſeu tono magis
intellectꝰ eoꝝ omniũ q̃ diximꝰ apiť
vbi de canticoꝝ rõnaliũ vel intelle
ctualiũ origine pħia verbum facit
Uñ lucidiꝰ apparet quãte ſit fecun
ditatis. quãte iocunditatis hec ex⸗
hortatio. Om̃is ſpũs laudet dñm.
vel vt tranſfert hieroñ. Om̃e quod
ſpirat laudat dñm. ¶ Huic tranſla
tioni ſiq̃s cupiat magis inniti pote
rimꝰ om̃e qđ ſpirat ipi hõi ꝑ appro
ꝑationẽ dare queãdmodũ nõiauit
hõiez xp̃s omnẽ creaturã q̃ dictꝰ ẽ
i Geñ. inſpirauit ſpiraculũ vite hõi
đ terra formato. Eſt ãt materialis
ſpũs vt interim de ſpirituali ſit ſilẽ⸗
tiũ radicatꝰ in corde quo tanq̃ȝ mi
niſtro et ligamento quodaꝫ ratio⸗
nalis anima exercet ſuas oꝑatões
in organo ꝓprij corpis cui tanq̃ȝ in
ſpera actiuitatis ſue coaptať. Eſt
triplex iſte ſpũs aut flatꝰ inſtar fu⸗
mi tenuiſſimi. naturalis ſcꝫ vitalis
et aĩalis. cui medicoꝝ aliqui tantã
attribuerũt virtutem quaſi ꝑ ſe ſuf⸗
ficiat ad hominis operationes. nã
poſito ſpiritu altero intendũt ſi nõ
errãt dicere ꝙ medicus vt medicꝰ
eſt conſiderans corpꝰ humanũ tm̃
vt ſanabile non magnopere curat
de conditione vel exiſtentia ſpiritꝰ
materialis alterius conquirere
¶ Proinde conſtat variari certiſ⸗
ſime rationales nedum anima⸗
les hominis operationes ſcđm

diſpoſitionē materialis hui⁹ ſpūs
quē ſpirat et reſpirat coꝛ ꝑ cōſona
membꝛa ꝑſertim ad cerebꝛū vbi ſit
aīalis ſenſitiu⁹ ſcȝ et motiu⁹. hic em̄
ſpūs ſi fuerit ſplendid⁹. ſi ſeren⁹. ſi
ſubtilis. ſi mulcebꝛis. erit exinde to/
tus homo letioꝛ et alacrioꝛ ſi deuo
tus eſt ad laudandū deū. ſubtilioꝛ
et ingenioſioꝛ ad recogitādū ſpm̄.
ꝓnioꝛ quaſi tot⁹ liq̄fact⁹ ad diligē
dū eū et ſuauiť amplexandū ſi non
abuſus fuẽit dono tali. donū certe
dicim⁹ dei talē ſpūs materialis ſe/
renitatē. ſit illa a deo immediate.
ſit mediate ꝑ miniſteriū angelicuȝ.
ſit ꝑ ꝯplexionis temperiē cū apto
regimine coꝛpis. ſit ꝑ opitulationē
impetrationē qȝ ſanctoꝛū ſit maxie
tandē ꝑ habituationē vehemētem
in obſequio dei. in ocio ſācto. in ex/
ercitio ꝯtīnuo fidei ſpei charitatis
qȝ virtutū. qđ vſqȝadeo fieri ṗt ab
hōie cū gr̄a dei. ꝙ videbiť aſſidue
verſari mens eius in apto lūie cum
iocundiſſima q̄ ſenſū omnē exupat
pace. cū illa ſupadmirabili diuiſiōe
ſpūs et aīe. cū vnione ad deū. cum
ignoto ꝯiungiť ignote et ab omni
partibilitate reduciť ad monadē.
hoc intellexerūt q̄ dixerūt. Secura
mens quaſi iuge ꝯuiuiū. Et iterum
Nō eſt letitia ſup coꝛdis gaudium.
Et rurſus. Quāmagna multitudo
dulcedinis tue dn̄e quā abſcōdiſti
timētib⁹ te. Cū ceteris in hāc ſniaȝ
ſine numẽo ¶ Gloꝛiенť in dn̄o qui
ſūt hm̄oi rari valde. ſed ſūt quāuis
raro ꝗ ad tp̄s bn̄placiti tui de⁹ qui

das vt vis et qū̄o vis canticuȝ. in
hac nocte moꝛtalitatis q̄ ſathanā
tenebꝛoſos ſpūs ingerētē reꝑmis.
qui potes abſqȝ vlla dubitatiōe ſi/
ne matẽiali quouis ſpū tuas in mē
te colluſtratōnes ſuauiſſimas q̄les
dicte ſūt et amplioꝛes illabēdo ſu/
padmirabiliť opari. Intuẽo ne ſint
vacua dine ſapie opa q̄ ſic res ad/
miniſtrat vt eas ꝓpꝛios mot⁹ agē
ſinat. nō repellit aptā ſpūs aīalis
diſpoſitionē q̄ taliter in cellulis ce/
rebri (q̄s medici triplices ponunt
ꝑmā mediā et poſtremā) ṗt depu
tari vt et imagō ſit viuatioꝛ. eſtima
tiua ꝑſpicacioꝛ et memoꝛatiua te/
nacioꝛ. ſic ꝑterea ꝙ pars aliq̄ cellu
larū vtputa ſupioꝛ ſubtilioꝛē obti/
neat. ſerenioꝛem qȝ fantaſmatū vel
idoloꝛū reꝑſentationē remanētib⁹
alijs partib⁹ in obſcuritate maioꝛi
Cui⁹ rei poſſum⁹ exemplū accipe
circa cōbuſtionē lignoꝛū quo ad
varias ignis dr̄as in flamma vel
carbone aut ꝑ ſilitudinē nubiū aut
montis alicui⁹ altiſſimi cui⁹ in ver/
tice ſplendet ſol nitidiſſim⁹. cū i infi
mis nubes vagenť atqȝ caligines
Unde ſplendoꝛes inſtar fulgurum
coꝛuſcantiū vel emicantiuȝ ſcintil/
laꝝ quarū illuſtratione veluti ſubi
to diſparēti pulcerrime veritates
emicant apud agentē intellectum
elicientē ex fantaſmatibus in hac
luce pꝛeſentatis ſpecies intellectua
les puriſſimas cū affectōnib⁹ q̄s ne
mo nouit niſi q̄ accipit. Puto ſenſe
runt talia viri ſpiritus ꝓphetici et

deuoti. Senſit et hoc ipa ỽgo btã
dum in ſe ɔſiderãs diuiſionẽ aie et
ſpũs dedit cuilibet qđ ſuũ eſt. ꝑrũ/
pẽs in hoc cãticũ. Magnificat aia
mea dñm. Et exultauit ſpũs me⁹ in
deo ſalutari meo ¶ Potuerant ad
extremũ ꝓ cantici ſenſualis intelle
ctu plurima ɔmemorari de muſica
q̃ ſatis vulgata ſũt vt eſt figuratõ
gãme manualis. vt traditio de to/
nis octo ꝑ antiphonas et neuma/
ta qualiť illi philocapto de amore
dei beato Ignatio familiari matris
dei fuiſſe ꝑ angelos in monte reue
latũ tradit narratõ vite ſue Sꝫ ter
min⁹. hmõi thomo ꝑori ſtatuať ad
alteꝝ de cãticoꝝ ɔrigie magis ad
phiaꝫ ſpectantẽ ꝓcedendo.

¶ Scđs thom⁹

PRoceſſit humana ſtudioſi/
tas cui⁹ oculus nec ſatiať
viſu. nec auris impleť audi
tu q̃n vlteriora iugiter inueſtiget
quouſqꝫ venerit id qđ ꝑfectum eſt
Proceſſit inq̃m a muſica ſenſibili q̃
dicta ad muſicã ſola rõne vel intel/
lectu ꝑceptã argumentãtes ita. Si
corꝑalis habeat auris in obiecto
ſuo ꝓprio qđ eſt ſon⁹ cauſat⁹ ab ae
re reꝑcuſſo pulcros ſuaues qꝫ nu/
meros. cur a ſenſib⁹ aliis vt ſunt vi
ſus et tact⁹ aliqđ ſimile negabitur?
ꝓpterea muſicã in geſticulationib⁹
viſu ꝑceptibilib⁹ In ipo ꝑterea ta/
ctu ſilenti venaꝝ pulſatiliũ poſueřt
vt ex medicoꝝ diſciplina Marcian⁹
exponit. Erophil⁹ inq̃t egrotãtiũ
venas rigmoꝝ collatiõe penſabat
¶ Progredietẽs vlteri⁹ inuenerũt
in ſenſib⁹ interiorib⁹ q̃ ſũt imagina
tio fantaſia et eſtimatio numeros
paſſionũ et affectionũ motiuaꝝ ꝑ/
ceptibiles ab his ſenſib⁹ omĩ ceſſã
te ꝓrſus ab extra ſonãte aere poſſu
m⁹ hanc nõiare muſicã cordis cui⁹
tot ſũt voces et ſoni quot inueniũ/
tur motus interiores numeroſi paſ
ſionũ interioꝝ vel affectionum
Aſcenderũt ɔſequenter hmõi ɔq̃ſi
tores veritatis ad vim rationalẽ
q̃ corporeo nõ vtiť organo. Et ab
hac ſuꝑi⁹ ad intelligẽtiã q̃ eſt apex
mentis. Ad ſinderiſim deniqꝫ q̃ vo
cať ſcintilla q̃daꝫ ſuꝑeuolans et ſu
peremicãs ad eterna q̃ ꝑ Ariſtl. vi
deť endelechia nõiari. Sed et ipa
ratio partita in rationẽ ſuꝑiorẽ et
inferiorẽ tãqꝫ i virũ et mulierẽ. de
quib⁹ hic nõ dicendũ q̃m in tracta
tu de theologia myſtica et in alio
de paſſionib⁹ elucidata eſt hec di/
ſtinctio. Poſuerũt igiť in his omĩ/
b⁹ potẽtiis muſicã et armoniã ſm
diuerſas ipaꝝ mixtiones. ¶ Fuit
apud nõnullos ꝓbantes dubitatõ
ſi tã numeroſa ſperaꝝ et orbiũ tã
qꝫ velox circuitus crearet ſonũ ab
auditu corꝑali ꝓprie ꝑceptibilem.
quẽadmodũ q̃riť a theologi. ſi de
beatis illud de pſalmis habeať ve
ritatẽ. Exultatõnes dei in gutture
eorũ. marie cũ citas illa dicať ple/
na moduľ et canore iubilo. vbi q̃ꝫ
eſt vna vox letantiũ. vox laudis. ⁊
actio gratiarum Ariſtotl. qui poſt

et inter ceteros plenius aſſecutꝰ eſt veritatem de q̄nta eſſentia celeſti q̄ incorruptibilis impartibilis qꝫ eſt Ponit ↄſequenť neqꝫ ſonū neqꝫ auditū ꝓprie ſenſibiles illic eſſe ſed oīa ad intelligentie ratione͂ et ꝑceptionēz referēda q̄ pithagoras imo et Job de ↄcētu celi poſuerūt. ſic intelligereť ap̄ls de linguis angelorū. de hōibꝰ vero maxime poſt corpoꝝ reſumptione͂ nō eſt improbabile muſicā vocale͂ illis eē ¶ Multi forſitā auditor inſtrui poſt iſta que dicta ſunt de numeris in om̄i creatura reptis. Omnia quippe fecit in numero Quo pacto muſice colligimꝰ exinde ratione͂. Grata fatemur digna qꝫ ſcitu ↄſideratio. Neqꝫ em̄ ſolus ſufficit numerꝰ ad muſice rōnem. ſed vt ſonorꝰ ſit oportet. Eſt itaqꝫ ſubiectū muſice numerꝰ ſonorus. Nihilominꝰ vrget nos ap̄lus cū cete͂is auctēticis ponere cātica et voces fieri in cordibus nr̄is ad deū ſicut et clamores deſideriorum Deſideriū pauperꝝ inq̄t ꝓpħa exaudiuit dn̄s. Et hoc vtiqꝫ nedū cōcedimꝰ ſed ad huiꝰ rei manifeſtationē opuſculū ſeꝑatim edidimꝰ de cāticordo. i. de cantico cordis. cuiꝰ initiale verbū eſt. Beati q̄ audiunt verbū dei ¶ Attuēo ſicut auris trāſſumptiue diciť in deo diciť in angelis. ad om̄ne͂ deniqꝫ trāſferreť intellectꝰ ↄgnitionem. vt ibi. Qui hꝫ aures audiēdi audiat. cū ſilibꝰ multi. Nō aliter vox et ſonus vt in ꝓpoſito noſtro ꝑ metaphorā accipiatur necesse ē. ¶ Similiť de flatu vel de ſpū flante. mouēte. et exagitāte. voceſqꝫ formāte ↄſideāē nos ↄuenit Nō em̄ dn̄z laudat om̄e qđ ſpirat ſine ſpiratione vnde fit vox. et cōſequēter auditꝰ ſuo modo. Spūs āt multipliciť dr̄ ſm̄ declaratione͂ Didymi libro de ſpūſācto Eſt em̄ deꝰ ſpūs vt in Jobe ſcribiť. Deꝰ ſpūs eſt. Eſt approꝑiate ⁊ ꝓprie tertia in trinitate ꝑſona nexus p̄ris et filij quo ſe dicunť diligere ſpūſancto. Diciť et ſpūs ſapie multiplex Spiritꝰ inſuꝑ extendiť ad angelū tam bonū qꝫ maluꝫ. Qui facit angelos ſuos ſpūs ait p̄s. Dicunť et hōim ſpūs eſſe imo et brutoꝝ ſm̄ Eccīaſten Extēdiť ad ventos et ſpūs ꝓcellaꝝ. Accipiť ſpecialiť a medicis ſpūs ꝓ inſtrumento ꝓximo viuēdi mouēdi et ſentiēdi in aīalibꝰ et ē fumoſitas ſubtilis ꝓcedēs a corde. Quid tāde͂ multis immoramur. cū nomen ſpūs ad om̄ez vim impulſiuā ſubtile͂ et maxie ſecretā extēdať Quo fit vt oīs amor dicať ſpūs. Quid em̄ ſubtiliꝰ. q̄d vehemētiꝰ ad mouēdū vel impellēdum qꝫ amor. Inde illud Auguſtini. Pondꝰ meū amor meꝰ illo feror quocūqꝫ feror Hinc valeriꝰ nōiat amore͂ nedum ſpūaliter ſed ſpm̄ſanctuꝫ. Et q̄m in om̄i repiť amor qui eſt virtus quedā motiua et impulſiua ꝓut ↄtinuo docebimꝰ. pulcerrime et diuine ↄcluſit p̄s. Oīs ſpūs laudet dn̄z Tanqꝫ dicēt. oīs creaťa amet te deū creatore͂ ſuū adoret et pſal/

ſiat nomini tuo altiſſime. Metaphi/
calis demū ratō ↄcludit totū iſtud
vniuerſū recte dici monocoꝛdū di/
uine ſapientie. In quo delectatᷣ lu/
dens ab initio cuiꝰ monocoꝛdi a/
moꝛ ē vnica coꝛda. Hinc apud bo
etiū phia canit. O felix hominū ge
nus ſi noſtros animos amoꝛ quo
celum regitᷣ regat. Quid hec tibi ſo
nare videtᷣ optatio niſi canticū li/
beri arbitrij nō diſſonare mūdi to
tius monocoꝛdo (ſola quippe diſ/
ſona ſibi volūtas eſſe poteſt) q̄ ꝑ
ſupꝛemū pſaltē deū nihilominꝰ ad
ↄcoꝛdiā ꝑ iuſtitie amoꝛē oꝛdinatᷣ?

¶ Pergat igitᷣ deinceps ↄpoſitō
noſtra loqui pauca de amoꝛe tāq̄
de intelligibili quadā voluntate q̄
vitali ſuo pulſu percutit aures coꝛ
dis intellectuales. non abſq̄ ſuaui
melodia dum amoꝛi ſua numeroſi/
tas adiungitᷣ. Et in pꝛimis reſpiciē
tes ad exemplar vel ideaꝫ amoꝛis
creati nō ponimꝰ ꝑ fidem edocti ta
lem aliquā ideā ſeparatā que non
ſit deus quō redarguit Platoneꝫ
Ariſtl. ¶ Concedimꝰ tn̄ ꝙ omnia
q̄ facta ſūt ſicut in verbo vita erātᷣ
ſic in ſpūſancto amoꝛ erant ſuo mō
Naꝫ et amoꝛ ipe vitalis eſt. Ponit
inſuꝑ fides amoꝛē in deo eſſentialē
ponit et ꝑſonalem quoꝝ vterq̄ re
ſpc̄u creaturaꝝ idealis dici pt̄. Sꝫ
qua ꝓꝓꝛietate loquēdi quali rurſus
diſtinctione vel reali vel foꝛmali vlᷣ
modali vel ſolius rationis non eſt
pn̄tis inquiſitionis. Qualiter poꝛ/
rꝰ ſit ī diuina trinitate. vox patris

ipe filiꝰ verbū eius qualiter amoꝛ
amboꝝ ſpūſanctꝰ cū quodā nume
ro vt ↄſequenter ponatᷣ illic muſi/
ca ſuauiſſima que eſt amoꝛ numēo/
ſus nec audemꝰ nec voluimꝰ aliq̄m
in verbis nouitatē aperire que nō
a ſacris litteris ſit expꝛeſſa. nobis
quippe ad ſolaꝫ hanc regulā loqui
fas eſt ¶ Amoꝛ creatus ꝓducitᷣ a
tota trinitate ſm̄ triplex genꝰ cau/
ſe. efficientis. foꝛmalis vel exempla/
ris et finalis. appꝛopꝛiatiue vero
cauſaliter a patre. exemplariter ꝑ
filiū. et finaliter et cōicabilitᷣ in ſpi/
ritu ſancto. Eſt autē amoꝛ iſte crea/
tus inclinatio quedā. pondus. coa
ptatio. tendentia motio. ↄueniētia
cuilibet indita rei ad bonū et in bo
no ꝫ a pꝛimo bono appetibili deo
quatinꝰ inde quelibꝫ res ſic tracta
et inclinata reuertatur ad ſuum ap
petibile pꝛimū quaſi circulo quo/
dā in intelligibili. Et hoc mediate
vel immediate. ſic intelligi poteſt ꝙ
monas genuit monadem et in ſe
ſuum reflectit amoꝛem. vel de bea/
ta trinitate ſm̄ aliquos aut de mū
di pꝛoductōne tam maioꝛis q̄ mi
noꝛis ſm̄ alios ¶ Rurſus amoꝛ cre/
atus quadꝛuplex eſt. naturalis.
aīalis. rationalis. intellectualis.
quibus addit dionyſius amoꝛem
increatū diuinalē. Naturalis amoꝛ
inſitꝰ eſt et impꝛeſſus in re qualibet
tāq̄ ſimilitudo ſue cauſe q̄ ē amoꝛ
diuinꝰ quo motꝰ eſt deꝰ ſe cōicare
rebus. Sic amoꝛ naturalis tantun
dem eſt in qualibet creatura quam

habet de eſſe vel natura. ſicut enim
ens et veꝝ ſic ens et amor cui⁹ ob
iectum eſt bonū ꝯuertunt̄ vt ꝓprie
paſſiones cū ſubiecto. Antique di/
ctū eſt. Bonū eſt qđ oīa appetūt
et amant. Et ita oīa vt etiā mate
ria prima ꝓpe nihil poſita amet for
mā vel appetat vt mulier virum. et
turpe pulcꝝ. et formā informe. neqꝫ
enī materia putanda eſt pure nihil
Alioqn qualiter eſſet pars eſſentia
lis ꝯpoſiti. Dicit̄ tn̄ ex ſe nihil eſſe
ſupplendū eſt formale quale cōicat
ſibi forma ¶ Amor preterea ſic im
preſſus ē ab amore ꝑmo ſic in ipm̄
reflectit̄. Si enī creatura nequit fie
ri neqꝫ ꝯſeruari ſine cauſa efficiente
et ꝯſeruante cū finis ſit cauſa prin
cipiū mouens efficientē. Nonne ma
gis innitetur creatura cauſe finali
qꝫ efficienti. Nōne p̄terea nonnulli
ph̄antes negantes creationē rerū
a deo nec cauſam eaꝝ ſufficientē.
poſuerūt nihilomin⁹ ipm̄ eſſe finē
earū cui⁹ gratia ſūt et agunt et mo
uent̄? Spectāt ad hoc dicta ph̄oꝝ
ꝙ appetibile mouet appetitū circu/
lo quodā ꝙ deus ſtabilis manēs
dat cuncta moueri ꝙ eſt ſpera que
dam intelligibilis cui⁹ centꝝ vbiqꝫ
eſt circūferētia nuſqꝫ. ꝙ ad ipm̄ tra
him⁹ nos vt ad lapidē fixū in lito
re. et hoc cordis deſiderijs. vel ſic
ꝑ catenulā vt ſcalā ſurſū vbi deus
innitit̄ iuxta viſionē Jacob. Sic de
mū repetūt ꝓprios queqꝫ recurſus
nec manet vlli tradit⁹ ordo. niſi ꝙ
ſinu iunxerit. ſtabilem qꝫ ſui refert
orbē. hic cardo eſt. hic tenax vigor
hic axis rote volubil̄ toti⁹ creature
hic poſtremo tenor vnic⁹ toti⁹ mu/
ſice mūdialis. ¶ Amor iſte natura
lis ꝯſequit̄ cognitionē ſicut et qui/
libet amor. Naꝫ penitus incognita
quis amauerit? Sꝫ refert de cogni
tione. Nam quedam eſt non ꝯiun/
cta rei diligenti. quedā ꝯiuncta vel
eſſentialiter vnita. Primā inſequit̄
amor pure naturalis ſicut lapis tē
dit ſurſum et ſagitta ad ſignū non
ꝑ ꝓpriā cognitionē ſed ꝑ cognitio
nem impellentis et dirigentis. Sic
ſuo modo quilibet amor vel tendē
tia naturalis reꝝ in ſuos fines fit
ꝑ directionē et cognitionem intelli
gentie nō errantis que deus eſt vt
ph̄s et ꝯmentator ſuus tradunt.
Ceteꝝ triplex amor alius triplicē
ſequit̄ cognitionē cōiunctā. ſic ani
malis amor ſequit̄ cognitionē ſen/
ſitiuā interiorem et exteriorē. ratio
nalis ſequit̄ cognitionē rationis
homini ꝯiunctā eſſentialiter. amor
intellectualis in angelis plus hōie
ꝯiunctam ſequit̄ intellectualē ꝯgni
tionem. Habem⁹ ꝓprias cuiuſlibet
amoris ad alterū differentias. vn̄
amor naturalis qui bonus eſt nec
malus eſſe poteſt. ſicut nec errare
poteſt ſuus director et cauſator de
us quāuis inueniat̄ in agentib⁹ vo
luntarijs. nō tn̄ ea ratione qua vo
luntaria ſūt. et qua ſuā inſequūtur
ꝯiunctam cognitionē. ſed ꝑ reſpe/
ctum ad inſtinctū vel impulſū ꝑme
rationis ſepate quā eſſe deū cōſtat

¶ Sic in homine ſolo gen⁹ quodli
bet amoris inuenit̄ tanq̄ʒ in mino
re mundo qui om̄i participat crea/
tura. ſed hoc eſt alia et alia ratione
Amat itaqʒ pure naturaliter ſequē
do motionē p̄me ↄgnitionis ſepa/
te. Amat aīaliter ordine ad ↄgniti
onē ſenſualē ſibi iunctā et intrinſe/
cā. Amat rationabiliter ſequendo
intelligentiā mentis ſue q̄ eſt ſupre/
ma portio ratiōis ¶ Queret aliq̄s
quid ad materiā de canticis tanta
de ↄditionib⁹ amoris digreſſio Re
ſpondem⁹ multū p̱ omnē modum.
qm̄ in primis ex hoc vltimo colligi
dʒ diſtinctio ſeu diuiſio multiplex
canticoꝝ. in ſenſuale et intellectua/
le. Trahit̄ inſup̱ diffinitio cātici ra
tōnalis ⁊ intellectualis qđ ē amor
numeroſus ratione pceptibilis vel
intellectu tanq̄ʒ ſpūali mentis aure
ſ habet̄ poſtremo q̄d ſit cāticū pu/
re naturale ꝙ om̄is creatura cātat
pſallit modulat̄ et iubilat deo qm̄
eſt amor naturalis numeroſus in
dei gloriā ordinat⁹ qualis etiaʒ in
demonib⁹ obſtinatis et obſtrepan
tib⁹ volūtarie deo p̱ honorandas
blaſphemiaꝝ diſſonantias pulcre
ſonore qʒ collocat̄ ordines. Supſt̄
ad integrā canticoꝝ notitiā mora
liū q̄ et rationales ſūt alie diſtincti
ones de amore marie penes volū/
tariū et inuoluntariū. diuerſimode
penes meritū et demeritum. penes
iocundū et luctuoſū. letū et triſte.
Efflagitaret rurſus ordo loqui de
canticordo. hoc eſt de cantico cor/
dis niſi ſup̱ hac re tractat⁹ iā ſpecia
lis haberet̄ cui⁹ initiū eſt. Beati q̄
audiūt verbū dei. vbi practica tra
dit̄ p̱ gāma nouū et myſticū in vlti
ma parte p̱ moraliū notulatiōe cā
ticoꝝ ¶ At vero plurib⁹ omiſſis p̱
tin⁹ offert ſe de monocordo memo
ria cui⁹ ſola q̄ reſonat corda ponit̄
amor Et ei⁹ figurā ſuffecerit hic po
nere videndā ad oculū relatiue ad
pater noſter. Sup̱addet̄ aliud exē
plar de pſalterio decacordo quod
ad eandē ꝓprie reſpicit ↄſideratio/
nē. Subdet̄ ↄpoſitio moralis ſca/
larū ex quib⁹ habebit ſolers anim⁹
facultatē circa quodlibʒ inſtrumē
tū muſicū p̱ tropologiā allegoriā
et anagogiam faciliter excogitan/
di ſimilia. Expedit autem fieri re/
memorationē ſub ↄpendio de gā/
ma p̄dicto qđ duplici metro ↄple/
ctit̄. Aſit amor gaudens e ſpes. cō
paſſio iota. O timet .v. qʒ dolens
odit et iſta notes. Declaratio ſtat
in hoc p̄mo ꝙ voces in gāma my/
ſtico nō intelligende ſūt ſenſibiles
aurib⁹ extrinſecis. ꝟ dicunt̄ interio
res affectiones mente vel corde p̱/
ceptibiles q̄ cū ſint innumerabiles
nihilomin⁹ ad paucas pħia ſimul
cuʒ theologia et medicina reduxit
nūc ad vnā nūc ad duas. nunc ad
tres. dehinc ad q̄tuor. ac deinceps
vſqʒ ad vndenariū in quo ſtetit ari
ſtoteles. Nobis āt placuit ad p̄ns
numer⁹ p̄ncipaliū q̄tuor affectionū
q̄ſi ſimplicium iuncta q̄nta velut ex
mꝯtis ↄpoſita Placuit rurſus has

affectiones q̃nqꝫ ꝑ q̃nqꝫ vocales
deſignare tanq̃ꝫ ꝑ notulas q̃nqꝫ ꝓ
portionabiles illis de gãma manu
ali. videꝫ em̃ ſub ſolis q̃nqꝫ vocali
bꝰ eas ꝯplecti. q̃zuis vna ſcꝫ. a. du/
plicet̃ in. fa. et in la. Nã remotis cõ
ſonãtibꝰ aut mutis ab vt. re. mi. fa.
ſol. la. ſupſũt hic võles q̃nqꝫ. v. e. i.
o. a. q̃s alit̃ h̃ ordinamꝰ mutantes
a. e. i. o. v. Applicamꝰ ꝯnẽ affectões
nr̃as q̃nqꝫ q̃ ſũt. Amor ſeu gaudiũ
ſpes ſeu deſideriũ. ꝯpaſſio q̃i mixta
dehĩc timor ſeu metꝰ. poſtremo do
lor ſeu odiũ. Applicamꝰ inquã iſtis
q̃nqꝫ võlibꝰ vt. a. ſignificet amorẽ
gaudioſũ. e. ſpẽ ſeu deſideriũ. nõ ꝟ
tutẽ theologicã. I. vel iota ꝯpaſſi
onẽ. o. timorẽ. v. dolorẽ vel odium
Sic ꝑſpicua ẽ duplicis metri ſnia
ſic om̃e canticũ poſſumꝰ ad gãma
myſticũ reducẽ. ſit illd̃ cãticũ vera
cit̃ in corde vel mẽte aut figuralit̃
in q̃buſlibet pſalmis inſtr̃is ve mu/
ſicl. ſic̃ i ſono tube. in pſalterio ⁊ cy
thara. in tympano et choro. in cor
dis et organo. in cy̅balis bñ ſonã
tibꝰ et iubilatiõis. deniqꝫ q̃ũolibet
Ois ſp̃s laudet dñm ¶ Ceterꝝ vis
ꝯgnoſcitia rõlis miſtrat q̃i lr̃az cã
ticordi iux̃ meditatões varias ſm̃
q̃s vis affectiua ꝓcipue ſi fueĩt for
tit̃ habituata ꝓrũpit in voces nu/
meroſas affectionũ q̃nqꝫ ꝓdictaꝝ
eas multiplicãdo penes graue acu
tũ ſupacutũ. ſurſũ ſcꝫ et deorſuꝫ ꝑ
ſiſtolẽ et diaſtolẽ q̃i ſine t̃mino. In
latitudine ꝓterea ſm̃ breuiatõeꝫ ⁊
ꝓlõgationẽ. demũ in ꝯiũctiõe mu/
tua ſupra q̃ꝫ habeat fieri in muſica
ſenſuali. ibi maria vbi ẽ in celo vna
vox letãtiũ et vnꝰ ardor letãtiũ
Decreuimꝰ ad extremũ de tot in/
ſtr̃is triũ vt diximꝰ figuras apponẽ
videlꝫ monocordi iuxta lr̃az orõis
dñice. et decacordi ſm̃ alphabetũ
fil' et pr̃ nr̃. et lr̃az. x. ꝓceptoꝝ ꝯca
cordũ ꝟo qr duplex hꝫ officiũ tan
q̃ꝫ chorꝰ caſtoꝝ. a. canticũ militare
deſcribit̃ cũ ſua q̃dã elucidatõe ſeu
canone vt in ꝓoribꝰ. Sꝫ antea mi/
grabimꝰ tandẽ duce theologia pꝰ
theologiã et phiaꝫ ad cãtica cãti/
coꝝ ꝓ tertio ⁊ finali thomo pñtis
opuſculi de cãticis iuxta ſuũ origi
nẽ diſtinctiuo

Thomꝰ tertiꝰ

Canticoꝝ diuerſas ſpẽs in/
ueſtigauiꝰ ſꝫ hiſtoriã. ꝓmo
q̃ ad cãtica ſenſu ꝑceptibi
lia. dehinc ſm̃ phicã diſciplinã de
cãticis in om̃i creatura reptis q̃ ꝑ
intellectũ ꝑcipiũt. Putabit aliq̃s
nihil ſupeſſe qm̃ vltra vel ſup̃ crea
turã vniuerſã. q̃ cãtica repies. At/
uero ſi theologiã videbimꝰ grãdi/
ora ſupeſſe queãdmodũ mirabilio
ri mõ cã cãꝝ quã in amore fũdaui
mꝰ tractat inchoãs ſuaꝫ ab eo tra
ditõeꝫ vbi ⁊ in q̃ phia ſtetit nõ ha
bẽs vltra q̃ ſuũ deducẽt ſcrutiniũ
¶ Ecce ꝙ ꝓgreſſus phie ſm̃ aplm̃
et ſapiẽtẽ fit ab eis viſibilia ſũt ad
inuiſibilia dei q̃i ꝑ ſcalã aliq̃ꝫ q̃ vbi
defic̃ phiaꝫ ſtare necc̃e ẽ vel in tene/
bris temerariaꝫ ꝯcutiẽdo palpare
et errare. Nã q̃ ſũt diue volũtatis
ꝓrſus liberrime ꝯſtituta q̃ leges. q̃
tpm ꝯſtitutões ſolus ille ſcit et cui

voluerit reuelare ꝗ voluit et dixit ⁊
facta ſūt. Omittam⁹ interim v̄bū de
myſtērio beatiſſime trinitatis. qḋ enar
rauit fili⁹ vnigenit⁹ i ſinu pr̄is ꝗ ſo
l⁹ nouit ꝗ ſūt ei⁹. Sileam⁹ p̄tea de
ipo v̄bo dei p qḋ fc̄a ſūt oīa. et de
amore pſōali ꝗ ē ſpūſſcūs quē mu/
tuo cōicat ⁊ ſpirat ſūma liberalita
te pr̄ et fili⁹. Creaturaꝝ ꝗ̄ppe ꝑdu
ctio qḋ ē niſi q̄daꝫ pūctualis ⁊ vix
alicui⁹ momēti cōicatio reſpc̄u cōi
catōis illi⁹ infinite ꝗ fit in ſpūſācto
¶ Deſinam⁹ inſup q̄rē ſi ꝯuenient
poſſum⁹ de illa trinitate glorioſiſſi
ma ponere canticū ſumme ſuauita
tis et letitie ſicut illic ponim⁹ verbū
numeroſiſſimū plenū rōib⁹ et ideis
abſqꝫ termino. Ponim⁹ et amorē io
cūdiſſimū ſpm̄ſanctū ꝗ v̄bū tendit
in pr̄eꝫ. et pr̄ i v̄bū tenore ḡtiſſimo
Ponūt alij gerarchiam illic vbi pr̄
inq̄unt nō graduali pfectōe maior
ſꝫ in pſonaꝝ origine ꝑncipat. Di
mittam⁹ inqꝫ talia diuīs theologie
pſcrutatōib⁹ cū otio mag°. cū inge
nio clariſſimo. cū exercitio diutiſſi/
mo nobis ſit hic et nūc ſatis de cā/
ticis i creatura poſitis loq̄ plus ad
deuotōis excitatōeꝫ qꝫ intellect⁹ ad
miratōeꝫ et eleuatōeꝫ i alta maieſta
tis ſciētes ꝙ pſcrutator maieſtatis
opprimet a glīa. et ꝗ āpli⁹ acceſſerit
hō ad cor altū eo ampli⁹ exaltabit
de⁹ ¶ Veniam⁹ ad rē nr̄aꝫ collo/
cātes pedē inueſtigatōis vbi ſtetit
pꝰice pes inq̄ſitōis. hic āt ſi bn̄ te/
nem⁹ pes erit i amore. ſic vt cāticū
ſua generalitate ſūptū deſcribi po/
terit ꝙ eſt numeroſa vox amoris.
vel amor numeroſus vel numerus
amoroſ⁹ ¶ Additū ē de ſpēb⁹ amo/
ris poſt diuinā. qm̄ vn⁹ ē naturalꝭ cō
uertibilis cū ente. alꝭ aialis. alꝭ rō/
nalis. alꝭ intellectualis ꝗ̄ꝝ cōditio
naturaqꝫ deſcꝑta ē. Porro de crea
to amore ſupnaturali de charitate
quā ꝗ hꝫ manet i deo et de⁹ in eo.
De amore qꝫ nuptiali di cū hōib⁹
v̄bū nullū. in quo tn̄ et ſup quē fun
dant cātica cāticoꝝ ꝗ epitalamia
nōiam⁹ et cāticū diuinale ¶ Erat āt
ab initio ꝑncipalꝭ intētio facē v̄bū
ꝯſonant ad xp̄i pabolā ꝺ cantico
duplici. vno ſm ſaltatōeꝫ vel exul/
tatōeꝫ. alteō ſm lamētatōeꝫ ⁊ plā
ctū. et ħ nō ſeculari ſeu ꝓphana va/
nitate ſꝫ xp̄iana pietate. Cōuerte fi
deles oculos ad xp̄ꝫ videbis affir
mo tanqꝫ in exēplari pietatis ipm
duplex ħ cātici gen⁹ reſonaſſe. naꝫ
et exultauit ſpūſancto rapt⁹ ad vo
cē pr̄is int⁹ſonātē cū clamauit. Cō
fiteor tibi pr̄ celi ⁊ terre. qꝛ abſcon
diſti hec a ſapiētib⁹ et prudētib⁹. ⁊
reuelaſti ea puulis. Ita pr̄ ſic placi
tū ē an̄ te. Rurſus ita lamētat⁹ ē et
plōrit vt ꝯq̄reret palā. O vos oēs
ꝗ trāſitis p viā. attēdite ⁊ videte ſi
ē dolor ſic dolor me⁹ ¶ Talia col/
ligim⁹ ħ duo cātica. vnū exultatōis
aliud lamētatōis. ad q̄lia nō hūit
pꝰia ſcrutādo venire. ꝗ̄ꝝ qōlibet
fūdat i amore nō q̄licūqꝫ ſꝫ carita
tis et amicicie deiformis. ſm oppo/
ſitas tn̄ ⁊ diuerſas rōes. vna ē diui
nalꝭ adoptio et deſpōſatio. alt̄a re/

ꝓbatio et repudiatio. Nihil ꝑmo
cātico meli⁹.iocundi⁹ beati⁹. Nihil
ſcdo deteri⁹.inſuaui⁹.infelici⁹repit
Primū cecinit Salomon in canticꝭ.
et dauid plurib⁹ pſalmis. Alteruꝫ
Iheremias in trenis.et Iſaias ibi
Cātabo dilecto meo vt ꝺ repudio
canit ſynagoge. Nūc aſcēdat the/
ologia ſuꝑ pħiaꝫ nō inchoās ꝓceſ
ſu ab infimis inſtar pħie ꝫ a ꝺo ꝑ⁹
oīm ꝑncipio. ad qꝺ attingit vtiqꝫ
ꝓceſſus ꝑoꝛ pħie. Et dicam⁹vltra
pħiaꝫ ꝙ de⁹ ipe tanta pietatis di/
gnatōe.tāta caritatis bonitatiſqꝫ
dilatatōe hūanā dilexit naturā vt
eā formaret ad imaginē et ſilitudi
nē ſuā q̄tin⁹ ſui pticeps eſſe poſſet.
et ita pticeps ꝙ eidē iūgeret feliciſ
ſimo fedē nuptiali ſic ſpōſa ſponſo
ſuo.q̄ dilectōe et charitate nullā di
ligibilioꝛē.nullā carioꝛē eſtimaē ꝑt
coꝛ hūanū ¶ Poſuert nec negam⁹
aliq̄ pħantiū magis eleuati et diui
nit⁹ illuſtrati ſic Ariſtꝭ. ꝙ vltima fe
licitas hōis ꝯſiſtit in dei ꝯtēplatōe
nec vt arbitroꝛ ſequeſtraſſꝫ amoꝛē
ei⁹.nihilomin⁹ cū ꝯgnouiſſent deū
nō ſic deū gloꝛificauert neqꝫ gra/
tias egerūt.et q̄d inde ſecutū fue/
rit pudet rcoꝛdari qꝺ apl̄s apiat
Amabāt dei virtutē illuſtrātē intel
lectū.ꝫ ipaꝫ q̄ ſanaret. q̄ coꝛrigēt.
q̄ repħēdēt affectū ꝺt Augꝭ.nō a/
mabāt ¶ Ampli⁹ ipi pħi q̄uis ali/
quē hōis amoꝛē ad deū ponerēt ⁊
debitū ſcirent nullo pacto tn̄ value
rūt attingē vel ſuſpicari ꝙ mutua
eſſet amicicia ꝑſertim ſpōſalis dei
ad hōieꝫ.et ecōtra. qualē nobis re

uelauit theologia fūdata in carita
te de q̄ ē illud. Caritate ꝑpetua di
lexi te. Nō eīn q̄libet amoꝛ dici me
ret amicicia ꝫꝫ pħm.ꝫ ille quo ſibi
mutuo cōicāt et ꝯuiuūt et ꝯgratu/
lāt et couiuūt amātes.quale aliud
neqꝫ plato dicens deū nō miſereri
hōib⁹.nec Ariſtꝭ.redēptōnis igno/
rās myſteriū nec aliud omino fas
habuit ſine fide ¶ Tēptem⁹nūc de
cāticis exultatōis et lamētationis
aliq̄d dicē qꝺ ſit ſuꝑ n̄ ꝯtra pħiaꝫ
q̄ duo cātica notās q̄ dixit Miaꝫ ⁊
iudiciū cātabo tibi dn̄e. Hec āt eē
iā tetigim⁹.vnū nuptiale qꝺ epita/
lamiū nōiat.aliud repudiatōes re
ꝓbe qꝺ infernale dici poterat Oꝑ
tet igit vt a nuptijs carnalib⁹ figu
rā accipiā⁹ nō diſſonant ad aplm
q̄ loquēs ꝺ coꝛꝑali mr̄imonio Sa
cramētū inq̄t h̄ magnū ē.in xp̄o di
co et ecc̄ia ¶ Sūt ꝺo lraliter tres
modi deſpōſatōis.vn⁹viri cū libēa
alt⁹ viri cū ancilla.terti⁹viri cū dn̄a
Vltimū hūc modū tenuiſſe videt
ſol⁹ Ioſeph vir iuſt⁹ cū vxoꝛe ſua
Maria. Primū legim⁹in abꝛaaꝫ cū
ſara qꝺ q̄tidianū ē. Alteꝝ ipi⁹ eiuſ
dē cū Agar ancilla.ſic in Iacob du
plicē hūc modū repies reſpcu lye
et rachel liberaꝝ.q̄b⁹additū eſt an
cillaꝝ vtriuſqꝫ ꝯnubiū. Veniam⁹
ad myſteriū. figuauit nāqꝫ mr̄imo
niū Ade cū eua ꝯſoꝛte et libera cū
adhuc nō peccaſſēt. ꝯiūctionem
dei cū aīa ſācta.etiā ſi nō fuiſſet in/
carnatio filij dei ſubſecuta. Figura
uit inſuꝑ ſꝫm aplm ꝯiūctionē xp̄i in
carnati cū ecc̄ia c⁹ caput ē ⁊ ꝯſoꝛs

in natura figurauit diūctionē hūa-
ne nature cū deo in vnitate ſuppo/
ſiti figurauit ſm Augl. ⁊ ſeqces cō
iūctionē portōnis ſupioris q̄ſi viri.
cū inferiori tanq̄ȝ mulieris figura-
uit iuxta metaphorā ſalomonis de
forti muliē diūctionē hōis vel ſp̄s
ſapiētis cū lege dei vel ſapia. Sic
eñ loq̄ᷓ alibi. Queſiui ſponſā m̄ aſ
ſumere eā ¶ Subinde m̄rimoniū
Abrae et Jacob cū ancillis notat
apl's figuraſſe diūctionē xp̄i cū ſy/
nagoga q̄ generauit filios in ſerui
tute. Deniq̄ȝ m̄rimoniū Joſeph cū
maria certe cū dn̄a q̄ nō ab eo pe/
pit nec eā hūiliauit ȝ ei⁹ cuſtos fuit
aptaᷓ ꝯgrue diūctōi p̄lati cū ecc̄ia
ſua quā ſpūſſāc̄t⁹ impregnat nō ipe
q̄ cuſtos ē q̄uis ſponſus ¶ Habe
m⁹ ecce ſeptē genēa ſpūaliū nupti/
arū de q̄b⁹ nō erit dicēdū p ſingla.
grata nihilomin⁹ eſſȝ ſpeculatō cir
ca vnūq̄dq̄ȝ gen⁹ intuenti. q̄ pacto
cātica cāticoꝝ ſalomonis aptarēᷓ
vnicuiq̄ȝ tanq̄ȝ i epithalamio ſalta
tōis vel exultatōis. Et q̄dē de con
iunctione xp̄i cū ſynagoga veteri.
rurſus cū ecc̄ia noua ⁊ libēa necnō
et naturali. doctores copioſiſſime
diſſeruerūt in expōnib⁹ cāticoꝝ lit
teraliᷓ et allegorice. De diūctione
ꝓtēa dei cū aīa ſm tropologiā nō
ſiluerūt. ȝ nec vſq̄ȝquaq̄ȝ de diūcti/
one p̄lati cū ecc̄ia vice xp̄i tacueꝛt.
Ceteꝝ d̄ alteō duplici ꝯiugio my
ſtico q̄d ſupeſt ſiq̄s aperuēit os in
canticis vt p anagogiā diſſerēt ig
noram⁹ ¶ Scim⁹ venēabilē Richar
dū nō vnū nō alteꝝ ȝ oīa pene vo
lumia ſua de hoc m̄rimonio ſpūs
et aīe p myſteriū cōpleuiſſe p̄ſpue
libro de. xij p̄riarchis ſb̄tilitate mi/
rabili. cui ꝯſonāt tractat⁹ alij de ar
ca myſtica de viſionib⁹ danieľ. de
exᷓminatōe mali. Deniq̄ȝ tot⁹ i iſta
verſat⁹ ē metaphora q̄ portionē ſu
piorē viꝝ ⁊ inferiorē appellaret mu
lierem. nec ſiluit ſenſualitatis ꝯcubi
nas verū nō traduxit ad cātica q̄d
viderim⁹ ¶ Viſū ē tñ m̄ nōnunq̄ȝ
meditanti in ſecreto cordis mei cu
bicſo p noctes heu p̄ntis vbiq̄ȝ ca
lamitatis poſſe fieri vt epitalamiū
d̄inale ꝯſonare mōſtrareᷓ huic cō/
iugio ſpūs et aīe preſertim in xp̄o
Rurſus alteri ꝯnubio ſpūali ſapie
d̄ine create cū ſpū creato deiformi
ſiᷓ in exultanti ſpū marie potiſſime
ꝯpetebat. Si pauſem⁹ intēa paulu
lū dehinc alio velut ſb̄ exordio na/
turā epithalamij p̄mo deſignātes.
poſtmodū tēptabim⁹ illud exponē
q̄d nobis meditatio locuta eſt de
xp̄o et maria q̄d certatim laudant
āgelici ſpūs. imo q̄libet creatura a
quib⁹ vtinā nō diſcordet vox nr̄a.
laus nr̄a. ſtudioſitas nr̄a. carmē q̄ȝ
nr̄m. q̄d et ſaltare docet et plangē
cū pueris in foro ludētib⁹. ¶ Epi/
thalamiū nō hic accipim⁹ ſenſuale
cāticū p nuptijs carnalib⁹ q̄b⁹ hy/
meneū p̄eſſe gētilitas fabulaᷓ. non
inſup intelligim⁹ canticū celeſte be/
atitudinis eterne vbi pfecta ſecūq̄ȝ
fruitione nuptiali felices aīe cū d̄o
totaliᷓ vniunᷓ. trāſformāᷓ. ſopiunᷓ

ſocundant. ꝫ epithalamiū dicim⁹
hic canticū vie ꝓ deſpõſatõe dina
li q̄ p grãz hic incipit et in glia cõ
ſūmat. aut ſi poit in finē charitas
aia ppetuo repudio cruciat ¶ Epi
thalamiū p̄ſupponit amorē natura
lē. aialē. rõnalē dilectionē q̄z liberã
beniuolētie. et honeſte q̄z ↄcupie.
demū ſocialis amicicie. Sz addit
in ꝓpoſito nr̃o donū caritatis gr̃e
viuificãs diuit⁹ aſſimilãs et pfici
ens. donū inſup ſpei tēdētis in cõ
ſūmationē glīe. donū q̄z cuiuſdam
zeloti pie laudabil' et fidelis. q̄ ze
lãt ſe mutuo ſpõſus et ſponſa. Eſt
zel⁹ amoꝛ vehemēs nõ ↄpatiēs q̄le
cūq̧ ↄtrariū vel aduerſū fieri con
tra rē dilectaz. Et h̄ pꝛeſtat fides.
Eſt igit' epithalamiū nr̃m deſcribē
cãticū ſpõſi et ſpõſe fide ſpe et cari
tate iūctoꝝ ¶ Epithalamiū Salo
monis q̃d cãtica cãticoꝝ dicim⁹ cõ
poſuiſſe credit' et tradit' ab eccleſia
rex Salomon inſpirat⁹ a ſpūſãcto
tpe q̄ erat amabilis dño. quãuis
v̄ba videant' carnalia q̧uis inſup
auctoꝛ poſtmodū miſerabilit' et la
mētabilit' coꝛruerit. vt non gloꝛiet'
ſtulta p̄ſumptõ coꝛdis hūani ſi my
ſteria oia ↄgnouerit q̄lia ſūt in cã
ticis maxia ꝫ q̄ gloꝛiat' in dño glo
riet'. videat q̧ ne cadat. Fiat ita cir
ca nos o gloꝛioſiſſime ſponſe Jhu
dū te cogitam⁹ loq̄mur. extollim⁹
cū dilc̃a ſpõſa tua ne qñ cū illa va
ſti ſupba r̃pudiemur a regali copu
la tua ¶ Epithalamiū dat' p ſym
bola vt ſm Augl. deſideret' arden
ti⁹ nudet' iocūdi⁹ ſpecioſi⁹ videat'.

nihilomin⁹ optet ſi fructuoſe. ſi ſe
cure. ſi ſalubꝛit' cãtari debeat ꝙ ele
uet ſe mens ad remotionē fantaſie
vbi nõ ſit maſcul⁹ neq̧ femina. ſic
nec caritas ſexū hz. Optet iteꝝ de
puratõnez fieri virtutis appetitiue
quã nulla titillet carnalis ſub coꝛ
neis verbis ↄplacētia vel libidino
ſia. Optet ãpli⁹ hūiliari virtutē ira
ſcibilē vt nulla ſurrepat ꝓ ↄgnitis
myſterijs ſupbia. ꝫ quãto maioꝛ ē
hūiliet ſe in oīb⁹ Epitalamiū tē
prat' incaute cãtari ab aia q̄ntūcū
q̧ ſecularit' erudita ſi nõ fuerit ex
purgata p̄us a ſoꝛdib⁹ pccoꝝ. q̃d
docet' fieri in ꝓuerbijs ſalomonis
ſi nõ fuerit p̄tēa ſurſū eleuata et il
lūiata p ↄtemptū terrenoꝝ ad q̃d
monet Eccliaſtes. Si nõ fuerit po
ſtremo coꝛdialit' affecta et pfecta
deſiderio ſupnoꝝ q̃d q̄rit' in canti
coꝝ canticis exerceri. Hic pinde de
ſcribit' epithalamiū ẽplicit' ſm tres
act⁹ gerarchicos purgare. illumia
re ⁊ pficē. q̄ tria pꝛeſtat ſol iuſtitie
triplicit' exurēs mõtes nature ſubli
mis hūane ¶ Epithalamiū ſalomo
monis p̄t inſipiēs ⁊ aialis hõ fide
lit' admirari et ſimplicit' credē ꝫ nõ
arrogant' pſcrutari qꝛ nihil piculo
ſius. Põt hõ rõnalis et ꝓficiēs illd̃
pie meditari ruminatõis typo ſed
nõ ex abꝛupto ↄcinē quo nihil dif
ficili⁹. Põt hõ ſpūalis iã carni deſi
piēs et ſanguini epithalamiū ſapiē
ter cū ſapoꝛe depꝛomē. quo nihil
ſuaui⁹ et in terris beati⁹ erit. Vide
opa dei ꝙ fit idē canticū electis in
edificationē. ↄſolationē. et bonum

odorē. aliȷ̄s i ſcādalū. ruinā. ꝯtradi
ctionē. et odoris i mortē ¶ Epitha
lamiū fit nō amātibꝰ odio barbarū
nec intelligibile. fit mala ⁊ carnalit̄
amātibꝰ in offenſionē et ſcandalū.
quibꝰ auget̄ inde furoꝛ ignēꝰ fetoꝛ
carneꝰ. inſatiabilis qꝫ pꝛuritꝰ. Qd̄
etate nr̄a in fictis q̄buſdā deuotis
ꝯptū punitū qꝫ ꝑ ignē fuit. Atuēo
ſi fuerit deo ꝓpitio exercitatꝰ hō ſpi
ritualis pati dīna ſic̄ de Jerotheo
ſuo loquit̄ dionyſiꝰ. ſi fuerit in eo
deifoꝛmis et bn̄ ignitꝰ affectꝰ. ſi ſē
tiat diuiſionē aīe et ſpūs a v̄bo dei
fieri. ſi ꝑ multa ꝓbatꝰ multū dei ſē
ſū ꝯgnouerit. ꝑgat q̄ hmōi eſt epi/
thalamiū frequētare nō in delictis
et v̄bo ſupbo. ſꝫ in h̄ bn̄dicat deū
q̄ fecit illū et inebꝛiātē eū talibꝰ bo
nis ſuis ¶ Epithalamiū ē qd̄ grā/
matici nōiant dꝛagma vl̄ dꝛagma
ticū qd̄ fit inter duos moꝛe dialo/
gi nō q̄liſcūqꝫ. Eſt em̄ dialogꝰ int̄
mgr̄m et diſcipulū. cui didaſcolicō
noⁿ eſt. Eſt aliꝰ int̄ loquētē et ſuuz
interp̄tez. Sꝫ iſte terciꝰ fit inter di/
lectū et dilectā cū ꝓpꝛioꝝ celatiōe
nōim. Et p̄t dꝛagma eſſe vel inde/
clinabile neutꝝ vl̄ declinabile femi
ninū ſcd̄e decli. vel neutꝝ tercie. vt
ibi Frequētate nobis dulcia cātica
dꝛagmatis Videbis in cāticis cā/
ticoꝝ ſic obſeruari vt ſponſa pꝛelo
quat̄. ſpōſus reſpondeat ꝯmixtis
aliq̄n interrogatōibꝰ vel reſponſio
nibꝰ ſodaliū ſiue adoleſcētulaꝝ ſi/
ue cuſtodū ſiue amicoꝝ ¶ Epitha/
lamiū introduxit ſponſā q̄i philo/

captā et inamoꝛatā de ſponſo ſuo
cuiꝰ aſſidue p̄ntiā. v̄ba. ꝯplexū. ocu
lus deſiderat. ſꝫ h̄ tn̄ cū v̄ginali pu
dicicia et mira grataqꝫ puellari v̄e/
cūdia. Quid em̄ ꝓcaciꝰ. q̄d odibi/
liꝰ. q̄d punibiliꝰ in ſpōſa. puella. ⁊ v̄
gine ſi vltro nedū rapiat virū. ſi vl̄
palā petat aut roget ad ꝯſūmatio
nem opis nuptiarū. petit tn̄ ſignis
aliq̄bꝰ cū pudica circūlocutōe ⁊ in/
ſinuatōe verecūda tꝑs expectās ⁊
locū bn̄placiti viri dū fuerit intro/
ducta ꝑ eū in m̄rimoniale cubiculū
nō iaꝫ vt ſponſa ꝑ ſpē. ſꝫ vt vxoꝛ ꝑ
felicē nec ampliꝰ diſſolubilē vnionē
¶ Epithalamiū introduxit ſpōſuz
tanq̄ꝫ philocaptū ſpōſa nō ſine ve
recūdia quadā ſi videt̄ in turba cū
ſpōſa vl̄ ad ſponſā. q̄rit obinde ſo/
litudinē vt illa blādiat̄. ꝓſpicit per
cācellos et feneſtras zelās ſcire q̄d
agat ſpōſa ſalit ⁊ tripudiat feſtīnꝰ
totꝰ dū ꝑgit ad eā dū vult audire
vocē ſuā. faciē vidē. hoſtiū aperiri.
ſe ſequi. Nihilominꝰ expectat hoꝛā
venire cubiculi nuptialis nolēs an̄
legitimū tꝑs ſpōſā ꝯgnoſcē nōdū
fedē ꝯſūmato. ¶ Habemꝰ ex iſtis
epithalamȷ̄ notulis nō puā niſi fal
loꝛ eruditionē ꝓ ꝯgnitōe reliq̄ꝝ q̄
vel illic tradit lr̄a vel gloſa docto
rū notat. Sꝫ adhuc pauca iūgamꝰ
nō q̄ dāt totū ſup cātica ꝯmentū.
hoc em̄ nō ē p̄ntis opuſculi tot me/
taphoꝛas ſigillati apire ſatis erit
vel vbertim aptas repetē. ſat erit
aliq̄s q̄i ſcintillas excutere ꝓ collu
ſtratōe cū icēdio leui coꝛdis d̄uoti

¶ Epithalamiũ ē canticũ de amo
re ad amoꝛē. de caritate ad carita
tē. de dilectiōe ad dilectionē. ſine fã
taſia carnalis ſex⁹ in amante vel a/
mata ¶ Dicet aliq̃s h̄ ɔtradictio/
nē implicari ꝑ t̄mios Nõne maſcu
linũ inq̄t gen⁹ ad maſculũ. femini
nũ ſpectabit ad feminã. alioq̄n di/
ſtinctio talis q̃o opabit̄ in articul̄.
Ruſus ſi qđ natũ ē ex carne caro ē
ſic ꝙ ſiltudo carnalis eloquij cãt
nõne coꝛpoꝛeũ fantaſma putãduz
ē? Nec ꝑ attēdat q̃ ſic opponit dc̄m
h̄ vltimũ retoꝛq̃ri ꝓ nobis. Nã ſīt
ocul⁹ rōis et intellect⁹ ex fantaſma-
tib⁹ vtiqꝫ coꝛpoꝛeis ſpēs elicē ⁊ fo
dē ſpũales ꝑ q̃s intelligit eas q̃ ſt̄
ſpũs. q̃ teſte xp̄o carnē et oſſa non
hꝫ nec coꝝ ſiltudinē. ꝫ qđ natũ ē
ex tali ſpũ ſpũs ē. Vidē ē pꝛoinde-
rē eandē p̄cipue ſpũalē recipe quē/
libꝫ articulũ. Exẽplũ de ſpũſancto
q̃ nihil indubitabili⁹. et ſine ſexu. la-
tine h̄ dr̄ ſpũs. hec caritas vl̄ ſpira
tio paſſiua vel gr̄a. et h̄ flamē. he/
bꝛaice hec ruha. grece h̄ neuma vel
cariſma. Deniqꝫ de⁹ ſi per Iſaiam
ſponſũ et ſpõſã ſe virũ et mulierē q̃
matricē etiã habeat ɔfitet̄. Ita de
mũ dat intelligi ſe ꝑ naturã neutrã
cē. ꝑ metaphoꝛam apponit̄ vtrqꝫ
niſi foꝛte quis ita deſipuerit vt her
mafrodita ꝓ duplici ſexu mõſtru/
oſo qꝫ credat̄ ¶ Epithalamiũ võt
alteꝝ amoꝛē tanq̃ꝫ virũ ⁊ ſponſuz
nõ ꝓ ſexu carnis. ꝫ q̄m eſt potentie
maioꝛis. ſapiẽtie clarioꝛis. influẽtie
potioꝛs. võt alteꝝ amoꝛē vt ſpon
ſã nõ ꝓꝑt̄ debilitatē ſex⁹ q̃ nõ ē. exẽ
pli grã in ſapia increata nec creata
ꝫ ob quandã fecũditatē. venuſtatē
iocũditatē allectiuã. qb⁹ ſolet muli
er eminē ſibi quas qꝫ tribuit ſapia.
Ego inq̄t mr̄ pulcre dilcōis cũ ali/
is ſonãtib⁹ ad p̄dicta Deferat igit̄
mēs epithalamiũ canēs. palliũ me-
taphoꝛaꝝ foꝛis et nudã caritatē vl̄
amoꝛē itroducat. alioq̄n ſi neſcierit
ſe nõ idoneũ. q̃ cantet epithalamiũ
fateat̄ ¶ Epithalamiũ ꝓꝑie ē i via
nõ in t̄mino. in deſpõſatōe nõ i cõ/
ſũmato ɔnubio. Cõcludit̄ ex p̄miſ/
ſis hec epithalamij nr̄i ɔditõ. q̃ cõ
ſequent̄ infert epithalamiũ nõ req̃
rere ɔfirmatũ amoꝛē vel caritatē.
Ac ꝑinde dat̄ intelligi ꝙ exultatio
ne epithalamij ɔpatit̄ ſecũ lamēta
tionez et planctũ nõ min⁹. aliq̄n q̄ꝫ
elegiacũ carmen in amoꝛe carnali.
qđ elegiacũ a miſeria nõiat̄. qꝛ in li
toꝛe q̄t cõche tot ſunt in amoꝛe do
loꝛes. aut vnus inſanos amoꝛes
docē ſe ꝑ artē actans ¶ Epithala/
miũ ſalomonis ea ꝓbat q̃ mox in/
tulim⁹. lꝫ in amoꝛe diuino videri poſ
ſint indigna. Et q̃deꝫ de ſaltatione
et exultatōne de tripudio geſtienti
gaudio null⁹ vel ambigit vel male
fert ſi ſint in amoꝛe diuinali. Atuero
vis in ſpõſa audire lamētationē et
planctũ. Filie ihꝛlm nũciate dilecto
qꝛ amoꝛe langueo. Et iteꝝ Percuſ
ſerũt me. vulnerauerunt me. Quid
poꝛro tot⁹ iſte circuit⁹ inq̄rēdo di/
lectũ ſonat niſi ſuſpiria gemit⁹ et lu
ctũ. Vis et h̄ audire qđ ampli⁹ mi
reris in dilecto. Vulneraſti inquit
coꝛ meũ ſoꝛoꝛ mea ſpõſa Ceteꝝ dũ

clamat ad hoſtium foris. Caput
meũ inq̃t plenũ eſt roꝛe .et cincinni
mei guttis noctiũ ſe pati frig⁹iniu
rias ꝙ aeris nõne plangit! ¶ Epi
thalamiũ cãticũ nõ reddit cãtantẽ
beatũ niſi tñ in ſpe.a qua tñ vt mł
ti pt excidẽ. Hinc ẽ ꝓ fecto lamen/
tatio qñq3 nõ equabilis non enar
rabilis vlli ꝓpt timoꝛẽ repudij dũ
tps aduenerit cubiculi Neqñ foꝛte
dicał illud ei ꝑabolicũ de fatuis v
ginib⁹ imparatis. et clauſa ianua
petẽtib⁹introitũ. Neſcio te. O vbũ
durũ et aſpeꝝ. O diſtidiũ ſola vel
leui ſuſpitiõe recogitatũ amãti ſpõ
ſe nõ ferendũ ¶ Epithalamiũ non
ita curat aut petit mutuas h̃ in via
ↄſolatõnes amoꝛis.q̃n ad cubicu/
lũ eternitatis pl⁹ anhelet. Colligił
ex fine canticoꝝ vt ſponſa monita
ꝑ ſponſũ. Que habitas inq̃t in oꝛ/
tis amici auſcultant.fac me audire
vocẽ tuã. Dico reſpondit. Fuge di
lecte mi ſuꝑ mõtes aromatũ. quis
amicã talẽ et talił velle credẽt ſpõ
ſu3 fugẽ nec ſecũ eſſe. Deſiderabat
cubiculũ quale nõ erat in oꝛtis.nec
in amicoꝝ turbis.imo ſurſũ ſuper
mõtes aromatũ q̃ fugẽ ſponſũ pe/
tit.qm̃ illuc ſe trahendã mox ſpera
bat. Ampli⁹ et ſi ſponſa delicioſa
cupiebat ociũ cũ ſponſo. ſciens tñ
volũtatẽ ſuã eſſe de cura qñq3 ꝓxi
moꝝ ꝑ̃ponebat ſui ſponſi volunta
tẽ. Veni dilecte mi egrediamur in
agrũ ↄmoꝛemur i villis ¶ Epitha
lamiũ tradit multis ſub metapho/
ris et circũlocutiõib⁹ ſponſã alloq̃
ſponſũ ꝓ ↄſolatõib⁹ recipiendis h̃
ab eo. Audis quemadmodũ petit
oſculũ nũc amplexũ nũc trahi poſt
ſe.nunc fulciri floꝛib⁹ et ſtipari ma
lis.et ita de reliq̃s. Cur ita!plane.
qm̃ amoꝛ ocioſus eẽ neq̃t. Igneus
q̃ppe eſt ſe ꝓdẽ geſtit aſſidue. q̃rit
intima coꝛdis amici penetrare.
Nã ſpũs q̃dez ẽ q̃ ſcrutał ꝓfunda.
q̃ raptũ facit et extaſim in amatuz
Rurſus amica q̃i liliũ inter ſpinas
poſitũ.ſi ꝓtectionẽ.ſi ↄſolatõnez.ſi
recreationẽ q̃ſierit in dilecto/nemo
recte mirabił. neq3 iã adeo pro ſe
q̃3 tuz ꝓ amici dilectiõe. Letel coꝛ
meũ inq̃t.ↄſidẽa finẽ vt timeat no
mẽ tuũ vt ſc3 in amoꝛe ſuo foꝛtioꝛi
ſtabilitate ſubſiſtat. Na3 delectatio
tenet opantẽ in opatõe dt Ariſtl.
cũ expiẽtia. ¶ Epithalamiũ nemo
pt ꝑfectũ cognoſcẽ ſine triplici the
ologia.ſymbolica ſc3 ꝓpria et my
ſtica.haꝝ quãlib3 tradit dionyſ.
S3 ſymbolica3 ſua3 latini nõ hñt
niſi ꝙ guſtũ ei⁹ dedit vltl.ca⁹de ce.
gerarchia.tradens intellectũ locu/
tõis figuralis. q̃m ſcriptura ſacra
tranſfert ad angelos ꝙ elati ſunt.
ꝙ armati.ꝙ lumina ferũt. cũ cete/
ris. Sic in epła q̃dã de mẽſa ſapi
entie. Sparſim vo tam ipe q̃3 nr̃i
ſcp̃ture gloſatoꝛes exponũt hmõi
ſymbola q̃ deo tribuunł ꝑ ſilitudi
nem ad coꝛpoꝛalia qualiter fit in
in hoc toto canticoꝛum libꝛo.nunc
de oſculis oꝛis dei quid ſit nũc de
vberibus. de capite. de oculis. de
lingua.de genis.et ita per vniuer/
ſum.quod enucliare ꝑ om̃ia nõ eſt

pn̄tis opuſculi ſeorſū poterit forſā
dari. ſic̄ de theologia myſtica q̄ p̄r⸗
ſus ē nccīa cātare volēti ꝑ amorē
duplex opuſculū h̄ illō p̄dice tradi
dim⁹ ¶ Epithalamiū poterat ꝑ the
ologiā ſymbolicā et myſticam ad
q̄dlibꝫ gen⁹ m̄rimonij cū deo ꝑ a⸗
morē ſpūalit̄ adaptari nōiati vbi
min⁹ videret̄ ad xp̄i ſpm̄ ⁊ ad aiaꝫ
ſuā tāq̄ꝫ ad virū deſpōſatū cū mu⸗
liē ſpōſa ſua. Sūt h̄ multa ſupponē
da q̄ alibi iux̄ ꝯmunē theologie ſē⸗
tētiā tradita ſūt. Unū ē ꝙ in xp̄o
ſm̄ hūanitatē ꝑs ſeu portio rōnis
ſupior quā h̄ appellam⁹ ſpm̄ ne cō⸗
trauerſia ſit de nōie. fuit ab inſtāti
ꝯceptōis plene beata q̄admodū
et nūc ē et erit in ſecula. ꝓptēa neq̄ꝫ
doluit neq̄ꝫ timuit neq̄ꝫ ſꝑauit ſp̄s
iſte in et̄na btitudīe vbi nō erit am⸗
pli⁹ neq̄ꝫ luct⁹ neq̄ꝫ clamor ſꝫ nec vl⸗
lus dolor ¶ Suppōnim⁹ p̄terea ꝙ
aia xp̄i q̄ nōiat̄ h̄ inferior portō rō⸗
nis q̄uis eēt eadē res eſſētialit̄ cū
ſpū. nō tn̄ fuit tūc in t̄mino btitudi⸗
nis. ſꝫ habuit ſtatū vie ſubiecta paſ⸗
ſiōib⁹ extn̄s. vt dolori. timori. pauo⸗
ri cū ceteris. ita tn̄ ꝙ nulla paſſio p̄⸗
ueniebat iudiciū rōis ſupioris mi⸗
n⁹ q̄ꝫ in adā ꝓ ſtatu nature p̄mit⁹
inſtitute. ſic̄ et de bn̄dicta m̄re ſua
fuiſſe cōfitemur. ¶ Adijcim⁹ ꝙ aia
xp̄i ꝓ ſuis q̄dez pcc̄is nō doluit q̄
nō habuit ſꝫ ꝓ nr̄is generalit̄ quo
ad ſufficiētiā deletōnis. ſꝫ q̄ ad effi⸗
caciam ꝓ ſolis electis mēbris ſuis.
Cū igit̄ eēt aie xp̄i ad ſuū ſpm̄ na⸗
turalis ſimul et dīnalis ꝯuerſio ſicut
cōtra cōcludit ſtatim ꝑſpicax ſpe⸗
culatio ꝙ aia petebat crebro cōſo⸗
latōez ſpūſſācti nūc ꝯtra dolores
ex obiectis reꝝ ꝯtriſtātiū ſenſualit̄
et ꝑ realē applicatōez in vberib⁹ fa⸗
me ſiti frigore. nūc aliqn̄ cōtra res
app̄henſas intētionabilit̄ ꝯtriſtati⸗
onē afferētes cui⁹ pcc̄a erāt aliena
q̄ ꝑ ꝯpaſſionē ſua fecerat ¶ Eleuet
igit̄ ſe pi⁹ anim⁹ in ꝯtēplatione ih̄u
xp̄i in lūie fidei et euāgelice narra⸗
tōis. Cōſidēt deuota pietate aiaꝫ
hāc ſponſā ſpūs impaſſibilis paſſi⸗
bilē et crebro patiētē. ſi ꝓ ꝯſolatōe
dilectiua ſuſpirabat ad ſpm̄. Oſcu⸗
let̄ me oſculo oris ſui. cū multis ſili⸗
b⁹ cōſolatōis refrigeriū ſonantib⁹
vt illud nōiatim. Quis det mihi te
fr̄ez meum ſugētē vbēa m̄ris mee
vt inueniā te ſolū foris et deoſculer
te et iā me nemo deſpiciat ¶ Quid
ſonabat hec optabunda petitio ſi
ſpm̄ ꝯſidēs lac btitudinis toto ore
tota ſecuritate. tota dilectiōe ſugē⸗
tē ab vberib⁹ cōſolantis dīnitatis
tanq̄ꝫ m̄ris ſentiēs aiaꝫ ad illū fe⸗
licitatis ſtatū. quē nōdū acceꝑat
ſuſpirātē hec dicē. Dicebat xp̄s ꝓ
hac aia ſua quam ponē et reſumē
fas habebat Baptiſmo habeo ba⸗
ptiſari et q̄uo coartor donec im⸗
pleat̄. q̄ rō ſciebat nimiꝝ glorifica⸗
tōez aie ſbſecuturā mox baptiſmū
mortis. et amplexu nō ampli⁹ diſ⸗
ſolubili gauiſurā cū ſpū ¶ Epitha⸗
lamiū traduci poterat ad deſpōſa⸗
tionē ſpūs exultantis marie cū ſa⸗
pientia. ſꝫ nō abſq̄ꝫ tropicoꝝ ꝯgni⸗
tione ſermonū ꝑ theologiā ſymbo⸗
licā et anagogiaꝝ ꝑ myſticā. Glo

riatꝰ ſapia delicias ſuas eẽ cũ filijs hõim.nullã vo reperit ſapia delici as ſuas cũ qua ampliꝰ inueniret q̃ꝫ cũ beatiſſima ꝑ beatiſſimaꝛ deifor mi maria q̃rebat hic ↄplecti in via ſpm̃ marie iungẽ ſecũ oſcula ꝑ opa tões inſpiratões qꝫ virtutũ dono/ rũ beatiſſimũ qꝫ ſingulariũ ſub ſpe certa fruitõis iocũdiſſime ac indiſ/ ſolubilis in eťnitate vbi ſuo ſpiritui dũ aſcẽdit obuiauit q̃i mr̃ honorifi cata et q̃i mulier a virginitate ſua ſuſcepit illũ ¶ Quid porro dicemꝰ de ↄiugio ſpũs deiformis btẽ vgi nis cũ ãcilla ſenſualitate ſua ſb ty/ po vel agar vł bale et zelphe. Nõ/ ne ſẽſualitas generare dꝫ ſpm̃ ꝑlẽ virtutũ marie moraliũ q̃i in ſeruitu te. Neqꝫ em̃ hꝫ libertatẽ eſſentialiť. ꝫ qualẽ dũtaxat ſibi cõicatꝰ a ſpũ Sup iſtis itaqꝫ ↄiugijs in eadẽ ꝑ/ ſona hũana grãde ſilentiũ ẽ apud expoſitores cãticoꝝ qui de ceteris myſticis ꝑlima diſſeruerũt Gregl. et Beda de ecctia et xpo: Nicolaꝰ de lira de ſynagoga et deo. Bern̄. de aia ꝛ verbo ꝛ aliqua de hũana natura ad filij ſuppoſitũ. G. pariſiẽ ſis de vtriſqꝫ ꝑ declaratões et di ſtinctões mgrales. ꝑ quales ve fer tur ſãctꝰ Tho. hic inceſſit diſtinguẽ do multiplex oſculũ mltiplex vber et oleũ et vngentũ. et ita de reliqs q̃ dilatãt materiã Origenẽ non ha bemꝰ quẽ Hieron̄. in h ope teſtatꝰ. nedũ alios viciſſe. ꝫ ſe ipm. Ceterũ de mr̃imõio ꝑlati cũ ecctia dñã ſua quã fecũdat ſpũſſãctꝰ/ et ipe cuſtos eſt eiꝰ typo Joſeph ad mariã. Rur ſus de ↄiũctiõe angelice nature cũ

deo nõ legimꝰ expoſita h ꝑ ↄtexta ſeriẽ cãtica. ¶ Quid ꝑtẽa ꝙ amoris lingua bernardo teſte barbara eſt nõ amãtibꝰ. ꝫ q̃lis eſt ꝑcčoꝛ amãti bꝰ. ſane difficilis ↄgnitu ꝑ hec cãti ca ſi nõ eã efferat familiarẽ diutur/ na conuerſatio. Occultat em̃ ſe ſub enigmatibꝰ et figuris loquiť ꝑ inť iectiões voce nunc incognita nunc intrupta. nũc de repẽte ab h in al/ teꝝ q̃i ſine lege vel ordinis vel ꝓpo ſiti tenacis vel ſeq̃le ſemet trãſfert q̃n̄qꝫ variatis vbis ſẽſũ retinet eũ/ dẽ. aliq̃n̄ ſenſus plurimos vnico v bo ↄcludit ¶ Deterret nos hec cõ ſideratio ꝑ leuiorẽ de cãticis canti/ coꝝ tẽptare ſmonẽ in hoc opuſcu lo tertie ꝑtitõis q̃ theologia pꝰ hi ſtoriã et phiã aſſũpſit originẽ cãti ci diuinał in caritate radicati non cõpletã dare cognitionẽ q̃ nec ma gnis voluminibꝰ expletꝰ. addito ꝙ vnctio plꝰ in h docet q̃ꝫ lectio. plꝰ deuotio q̃ꝫ demõſtratio plꝰ ↄſide riũ feruens in affcu q̃ꝫ ſtudiũ vehe mẽs in intellectu. q̃ꝫuis vt ꝑnotaui mꝰ aſſidua diuturna qꝫ meditatio ſit nccia. q̃ valeſiat ceteris omibꝰ curis impleat illõ. Vacate et vide te. Et iteꝝ Guſtate ꝛ videte. ducat aiaꝫ optꝫ deꝰ i ſolitudinẽ vt ibi lo quatꝰ ad coꝛ eiꝰ et lactet eã et imple at ſolatõ cũ germie ſčo ¶ Cõcludẽ tes ad extremũ dicamꝰ ꝙ in amo ris h cãticoꝛ exercitio ſuꝑ q̃dlibꝫ aliud vſatꝰ luſus nr̃ ꝑabolicꝰ pue roꝝ i foro. q̃ nũc ad ſaltũ. nũc idu cit ad lamẽtũ. Primũ ſub ↄſũman/ di ſpe coniugij in gloria. Alterum ſub formidine perennalis repudij.

vt exultatio ſit cū tremore. Plane
timor inſtar corde ſonātis vbi cor
viciſſim ſpe dilatat᷑ mox timore cō
ſtringit᷑. hoc āt agē eo facili⁹ phi
locapt⁹ in amore dei quo ad exem/
plū amoroſiſſimi Auguſtini altius
myſteria diuinitatis et familiarius
miſeriā hūane fragilitatis fuēit p/
ſcrutat⁹ oīi neſcit hō qua diſtrictio/
ne qđ agit iudicet᷑ nec quo fine ter
minet᷑. ve etiā laudabili vite hoīm
ſi ſemota pietate iudicet᷑. huic au/
guſtino fuerūt ꝓfundiſſime ꝓ pia
mr̄e lacrime. huic ſibi iā ſeni fuerūt
lacrime panes die ac nocte. amariſ
ſimā q̄ȝ legit᷑ et lugubrē p̄ ceteris
ſue ſenectutis iaȝ pene extremā du
xiſſe vitā. Crediderit aliquis forſā
hoc Auguſtio ꝓpt᷑ obſidionē ꝓprie
ciuitatis eueniſſe Multo ampli⁹ ꝓpt᷑
iudicioꝝ dei formidineȝ anxiebat᷑
arbitror ſciens nō magnū eſſe ſi ca
dunt peritura menia. et ſi moriun/
tur morituri. conſiderabat ꝙ letitie
et triſtitie ꝓ tpalib⁹ vane ſūt et ni/
hili ſi ɔferant᷑ eternis. Erat nihilo/
min⁹ in pace mētis amaritudo ſua
amariſſima in ſūma deſperatōe ſū/
me ſperās. Poſſȝ ex p̄miſſis gāma
myſticū qđ i q̄nq3 voces affectuū
ſ̄m q̄nq3 vocales lr̄aꝝ alibi diuiſi/
m⁹ ad tres reduci velut in trigono
ſeu in tricordo ad exemplar aliqđ
beatiſſime trinitatis Timor cū me/
ſticia oriens ex ɔſideratōe p̄ris re/
ꝓbātis. Spes cū letitia ex ɔſidēa
tōne verbi redimētis. pietas ſeu cō
paſſio ſui et alioꝝ ex ɔſideratione

Thom⁹ prim⁹ oſtendit

ſpūſſācti ſubinde ɔſolātis. Vñ v̄ſ⁹
Spes timor et pietas reſonant in
carmīe cordis. Tres et ad has vo
ces gāma referto nouū. Dat ſpes
diſcātū mollē tremor ē tenor atq3.
At ɔtratenor eſt ɔpatiens pietas
Cor aſſidue cordas ſymphonia
cōcors. Huic fit ei q3 chor⁹ cōcinit
angelic⁹. Ita tandē optet gaudē
cū gaudētib⁹ et flere cū flentib⁹ ſi
nō voluerim⁹ improperiū ferre q̄le
notauit xp̄s aduerſus reprobā iu/
deoꝝ generationē ſub pabola pue
roꝝ in foro clamātiū. Cecinim⁹ vo
bis nec ſaltaſtis. lamentauim⁹ nec
planxiſtis

Secundū opuſculū.

Opuſculū iſtud de canti/
cordo. i. đ cātico cordis
hȝ tres thomos. i. diui/
ſiōes vel tonos p̄ncipa/
les cū notis et notulis. Note ſunt
cōſideratiōes ſpeciales. notule ve
ro particule ſingulares. Prim⁹ to/
nus cōtinet ꝓhemiū cū deſignatio
ne quale fuiſſet monocordū in ſta/
tu innocētie. et quale eſt in ſtatu v̄/
tutis ꝑfecte vt in xp̄o fuit et maria
ꝑ nouē notulas Ponit vlteri⁹ dif/
ferētias cantici cordis ad canticū
oris cū diſtinctiōe cātici noui hōis
ad veterē ꝑ. x. notas ſeu notulas.
Ponit cōſequent᷑ dubitatōes mul/
tas circa p̄ītia que ſoluūtur ꝑ reli
quas. xxxiiij. notulas Secundus to
nus deducit principaliter ꝙ eſt
ponendum canticordum docens

q̄d ſit deſcriptiue. et quēadmoduz
hr̄e dz ſuū gāma. et q̄lit fuit in xp̄o
et maria. Cōtinet. xij. notas ſm̄ cō
ſideratōnes totidē ſpēales p̄ncipa
les ⁊ i vniuēſo notulas. xviij. ſinga
res. Terti⁹ thom⁹ inſtituit nō abſqȝ
circuitu qualit gāma formet ꝑ cā/
ticordo ɔtinēs notas et notulas.
q̄ ſe legētib⁹ offerūt ſatis plane.

Thom⁹ primus.

Beati q̄ audiūt verbū dei ⁊
cuſtodiūt illud. Verbū ha
bituri de cāticis ꝑ theoriā
et praxim. Modo p̄cipue de canti/
cordo qd̄ eſt v̄bū dei in cordibus
nr̄is. Quale potuim⁹ exordiū ɔue/
niēti⁹ aſſumē q̄ȝ a verbo verbi dei
q̄ȝ a p̄ncipio de p̄ncipio q̄ȝ a dei ſa
piētia ꝑ quā cōdita ſūt oia et ſine
qua facē nō poſſum⁹ q̄cq̄ȝ! Que lu
dēs erat corā p̄re dn̄ cūcta ɔpone
ret. cū ip̄z laudarēt aſtra matutina
Hec ē ſapia quā auris bona audi/
et cū om̄i ɔcupia. Aperiat igit au/
res nr̄as ſonet et expediat v̄bū dei
cuius totiens iſta fuit exhortatio.
Qui hz aures audiēdi audiat. Au
ris itaqȝ cordis intelligēs. Quib⁹
nō aptis ſum⁹ iuxta ꝓuerbiū Aſi/
nus ad lyram. qz nullā in armonia
verbi dei dulciorē ſuꝑ mel et fauū
ſuauitatē inueniem⁹. Porro ſi reple
tū fuerit cor nr̄z verbo dei. fiet qd̄
ab eo d̄r. Ex abūdātia cordis os
loquit. Abūdet igit bone Ihu cui⁹
os h̄ loquit ⁊ eructat cor iſtud ver
bū bonū. Abūdet igit obſecro ſpi
rit⁹ tu⁹ bon⁹ i pauꝑculo corde meo
et impleat illud vt det ſmo in ap/
tōe oris mei. ⁊ ſit ſꝑ laus tua in ore
meo. compleat in me monitio tube
ap̄lice q̄ afflatu tuo abūdant iple/
ta nobis om̄ib⁹ inſonuit et cecinit
hortās docēs et interp̄tās verbū
xp̄i ait. Habitet i vobis abūdant
in om̄i ſapia ɔmonētes ⁊ docētes
voſmet ip̄os in pſalmis et hȳnis ⁊
cāticis ſp̄ualib⁹ in gr̄a cantātes in
cordib⁹ vr̄is dn̄o. O v̄bū xp̄i. imo
v̄bū xp̄s qd̄ erat in p̄ncipio apd̄
deū et de⁹ erat v̄bū. et verbū caro
fc̄m eſt. Veni dn̄e ih̄u habites i cor
de abūdant. et ſi nō i om̄i ſapia ſal
tē ꝑ fidē q̄ ꝑ dilectōez opet vt do/
cē et ɔmonē valeā me p̄mit⁹. ɔcide
ꝓrios meos filios tuos i pſalmis
et de pſalmis hymnis et cāticl. ſpi
ritualib⁹ vt ſim⁹ i gr̄a cātātes tibi
dn̄o i cordib⁹ nr̄is ⁊ gr̄as agētes
ꝓ om̄ib⁹ tibi et p̄ri. Cātet ecce q̄
tidie vocib⁹ crebris vehement au/
rib⁹ nr̄is ſp̄us tu⁹ bon⁹ ꝑ ora ꝓph̄a
rū. tua organa ꝑſonās. Cātate do.
can. no. Et rurſus. Cātate et exul.
et pſalli. Et iterꝫ. Pſallite deo nr̄o
pſal. pſallite regi nr̄o pſal. Qm̄ rex
ōis ter. de⁹ pſall. ſapient. Hec autē
exhortatō milies r̄petita nullo mō
ꝓrſus exeq̄ poterit os nr̄m niſi p̄mi
tus impletis cordib⁹ nr̄is. Qm̄ ex
abūdātia cordis os loq̄t in cāticl.
Quā felix illa ciuitas in q̄ iugis
ſolēnitas vbi vna vox letātiū ⁊ vn⁹
ardor cordiū q̄ plena modul i lau
de et canore iubilo. vacat. videt. a/
mat. cantat in eternū pleno corde
toto ore. Felix nihilominus homo
qui factus eſt rectus. ſi non im/
miſcuiſſet ſe peccando queſtioni/

bꝰ infinitis. nõ de ꝑadiſo volupta
tis et cãticis angeloꝝ detruſus eẽt
in vallẽ lacrimaꝝ in ve lamentatõ
nis et plãctũ. Qui iã ↄparꝰ iumẽtis
inſipiẽtibꝰ et ſurdioꝛ illis factꝰ. coꝛ
fere ſic Nabugodonoſoꝛ hꝫ vt au
diẽs nõ audiat et intelligẽs nõ itel
ligat. ¶ Foꝛmauẽrat itaqꝫ dei ſapiã
ad ſiſitudinẽ maioꝛis mũdi coꝛꝑal
coꝛpꝰ hõis i cuiꝰ medio poſuit coꝛ
inſtar ſolis i celo. Cõpoſuerat illõ
tanqꝫ inſtr͞m vel oꝛganũ muſicũ tẽ
ꝑatiſſime ↄcoꝛdatũ. in q̃ et per qđ
ſpũs hũanꝰ tũc vtiqꝫ pſallẽdi ꝑitiſ
ſimꝰ vtpote plenꝰ v̈bo dei cãtabat
iocundiſſima cantica ſyon celeſtis
ihꝛl͞m. nec erat diſſonũ q̄cq̄ꝫ in pul
cerrimaꝫ oĩa ↄſonabant melodiã.
qm̃ nihil erat vt hic et nũc obuiaꝫ
rõni ſub cuiꝰ impio cũcta erãt ꝗꝑad
modũ poſtea fuit i oꝛgão coꝛꝑis
beati illiꝰ de q̃ mulier q̄dam extol/
lẽs vocẽ de turba dixit Ventꝰ venẽ
q̃ te poꝛtauit. Beatꝰ ꝓfecto qꝛ ꝑ
oĩa ſubditꝰ erat v̈bo dei ↄcoꝛs q̃ꝫ
rõni. ↄcoꝛs inſuꝑ ſine diſſidẽtia ſibi
ipi ¶ Cognouerũt hãc ineſſe debẽ
ↄſonãtiã hũano coꝛdi pħantes ali
q̃ ſic Ariſtl. tradit. ꝙ in v̈tuoſo oĩa
ↄſonãt rõni. Quid aũt magis hõi
ꝓpꝛiũ eſſe dꝫ q̄ꝫ rõ q̄ꝫ viuẽ ↄñẽ ſm̃
eã et eidẽ ↄſonare. Puto ãt nullꝰ
talẽ inueñeat Ariſtl. v̈tuoſũ vbi nõ
frequentiꝰ diſſonaret vetꝰ hõ rõni
coꝛpꝰ videlꝫ moꝛtis huiꝰ. ꝫ ita vo/
luit nõ q̄les videbat. ꝫ q̄les eſſe de
bẽ cẽſebat pħs iſte clariſſimꝰ deſcri
bẽ dũ felicitatẽ venat̃ hũana natu
ra ¶ Poꝛro nullꝰ vnq̄ꝫ pħantiũ et
ꝑſcrutatoꝝ ſeculi potuit attingere
vnde eẽt diſſonantia talis in hõie.
quaꝫ heu cogimur ſentiẽdo fateri.
ſola fides hãc ex pc̃co ꝓmoꝝ parẽ
tũ veniſſe reuelat. et hoc altero du
oꝝ modoꝝ ponit̃ a ſc̃is. vnꝰ eſt ꝙ
iuſtitia oꝛiginalis erat integritas
inſtitute nature hũane a deo cuiꝰ ꝑ
fecta ſunt oꝑa q̃ aĩe immoꝛtali coꝛ
pꝰ aptauerat potẽs non moꝛi et ꝑ
ↄtẽperãs rõni. Ponũt alij iuſtitiaꝫ
oꝛiginalẽ fuiſſe habitũ quẽdam ad
ditũ q̃ fiebat tal̃ coaptatio ad rõ/
nẽ q̄ꝫdiu rõ ſubdita eẽt deo. qua iu
ſtitia ſublata ſenſus velut effrenes
abſq̄ꝫ retiaculo ꝓruerũt in obiecta
ſua ſpꝛeto nec expectato regimine
rõnis ¶ Grãdis apta ẽ ↄq̄ſitionis
tã ꝓphetice q̄ꝫ theologice materia
ꝫ ad rẽ quã attẽdimꝰ accedat ꝓri
nus coꝛ nr̃m ⁊ os nr̃m. tradere ſcꝫ
notitiã cãticoꝛdi. i. cãtici coꝛdis vñ
ꝓcedit cãticũ oꝛis. q̄ꝝ dr̃as ad in
uicẽ ꝓmo ſi notauẽimꝰ patebit q̄di
tas ſeu natura citiꝰ vtriuſq̄ꝫ. q̄ũo ꝑ
terea verbũ dei veꝝ affirmat ꝙ ex
abũdãtia coꝛdis os loquit̃ et can
tat Canticũ oꝛis ẽ vox ſẽſibilis nu
meroſa ab auditu exterioꝛi ꝓꝑꝛie ꝑ
ceptibil̃. ponit̃ vox ꝓ genẽ ⁊ nũero
ſa diſtīgit̃. q̄i ꝓ dr̃a ad voces nullã
hñtes numeroſã ꝓpoꝛtionẽ Addit̃
ẽtia clauſula ꝓꝑ voces coꝛdiales
intĩſecas ⁊ intellc̃uales q̃ ꝑcipiunt̃
aure coꝛdis vl̃ intellc̃s ꝓut ſcriptu
ris ſacrl. ⁊ pħicl. locutõib' trahi ꝑt.
hẽmꝰ ſic ꝓmã ꝑcipuã dr̃aꝫ a canti/
coꝛdis q̃ ẽ vox intẽioꝛ nũeroſa ab
auditu ſolo intẽioꝛi ꝓꝑꝛie ꝑceptibil̃

¶ Cãticū oris ↄuenit aĩalib⁹ p̃ſer tim auib⁹ in q̃b⁹ numeroſa vox ĩue nit ab auditu exteriori ꝓprie ꝑcepti bil. Teſtat̃ h̃ philomena. h̃ alauda h̃ carduell⁹. h̃ turtur et yrũdo. ci/ gn⁹. et alia mlta. Colligim⁹ h̃ ſc̄daȝ d̃faȝ a cantico cordis marie rõna lis et hũani. de q̃ p̃ñs eſt inq̃ſitio. Añ q̃uis in auib⁹ ↄcinẽtib⁹ ſi cui/ q̃ȝ ſuũ cor ſit et imaginatio quedã ſeu fantaſiatio numeroſa q̃ ſe mõ/ ſtrat exteri⁹ ſit deniq̃ȝ multiplex paſ ſio. nihilomin⁹ ad canticū nr̃m cor/ dis ſiue cãticordū nõ attingũt. hic aſpicim⁹ ꝙ paſſiones et ſenſus ſũt in irrõnalib⁹ deťminate ꝑ obiecta ſua et vniformit̃ opat̃ q̃dlibet indi uiduũ ſue ſpeciei. Nõ em̃ cãtat alit̃ vna philomena q̃ȝ alia. ſic̃ nec alit̃ facit nidũ ſuũ. Sec⁹ in hõie cui⁹ rõ nõ eſt ad vnũ limitata. vñ tãta va rietas in hũanis orit̃. Naȝ q̃d eſt ſparſuȝ ꝑ induſtrias ſingulares in brutis. rõ colligit in ſe totũ. Canti/ cū oris p̃t ab altero ↄgnoſci et ꝑci pi et iudicari. Canticū ṽo cordis. ſol⁹ ille q̃ erit innoteſcẽ mediate vl̃ immediate. Fac̃ ad h̃ illud apl̄icum Tu dñe q̃ noſti corda oim̄. Et illd̃ De⁹ intuet̃ cor. cū multis in hanc ſniaȝ. Qualit̃ ãt pateat cor hõis vl̃ hic vel in p̃ria. tã angelis q̃ȝ ſãctis ſeu locutiõne mutua ſeu orõis dire ctiõe deuota alibi videt̃. ¶ Cãticū oris p̃t cū altero cãtico oris ꝑ cõci nẽtes ad inuicẽ ↄbinari ac in vnaȝ colligi ſymphoniã. hoc i diſcãtib⁹. ꝑ tenorẽ. per ↄtratenorẽ. ꝑ minuci/ as. ⁊ ꝑ fractiões vocū multifarias Et expientia mõſtrat. et ars certa

tradit et ſcribit. Hec ãt oĩa fieri nõ p̃ñt ſaltẽ hic in via ꝑ hõies foris in cãtico cordis. ↄſurgat ꝑinde diffi/ cultas ↄgnitionis canticordi apd̃ eos q̃ nõ ↄuertunt̃ ad cor ſ; ab eo negligẽtia vel ruditate vel impitia diuẽtunt̃ ¶ Canticū oris p̃t inuito fieri q̃ aptis aurib⁹ velit nolit illd̃ audiet. aut ſi cõſiſtit in geſticulatõi b⁹ vt ſũt tripudiatões illd̃ inſpiciet niſi tunc oculos clauſos habuerit. Cãticū ṽo cordis alit̃ vt p̃miſſū ẽ nõ ꝑcipit immediate ab auditu vl̃ intuitu. etiaȝ ſi conatū ſuū dederit ad audiẽdū vel videndū. p̃ñt nihi/ lomin⁹ cõiecture q̃daȝ ſumi queãd modū ex occurſu faciei. ex oculorū nutu. ex geſtu corpis. cor ſe prodit ¶ Canticū oris p̃t fieri ſine libero arbitrio ꝑ motū naturalẽ vel aĩa/ lẽ vel extrĩſecū ſeu alienū. pȝ in aui b⁹. pȝ i pueris et alĳs nõdū h̃ñtib⁹ expeditū iudiciū rõis. Nr̃m ṽo cã ticordū q̃le ꝑq̃rim⁹ ſola ꝓducẽ p̃t libtas arbitrĳ vbi volũtas p̃mo/ net et inclinat rõ deliberans ordi nat et impat. Tãdẽ volũtas exeq̃ tur ⁊ effectui mãdat. Sci ꝑinde cõ cordãt̃ dū vn⁹ attribuit exẽpli grã orõez volũtati. ali⁹ rõni. Sic p̃tea dū vn⁹ d̃t orõez et cãtica ꝑ virtu tes itellc̃uales. ali⁹ ꝑ morales. ali⁹ ꝑ theologicales. ali⁹ ꝑ dona cãri Siq̃dẽ nullū ẽ cãticū q̃d nõ poſſit a ṽtute q̃libȝ ipari. i. mediate cãri Ita em̃ videm⁹ i oib⁹ actib⁹ bonis ſ; i medio ꝓductio et electio. ſuaȝ hȝ ꝓpriã ṽtutẽ vt ſperare ſpẽ. dili/ gẽ caritatẽ. orare deū. et ſibi caut̃ religionẽ que ſpecies habȝ iuſtitie.

Cātícū oris de ſe indifferēs ē ad bonitatē vel maliciā de genē moris dat ratio. qm̄ de ſe et intrinſece nō eſt actꝰ liber. ꝓptēa ſi dicit bonꝰ moralit aut malꝰ laudabilis aut vituꝑabilis opꝫt ꝙ hoc recipiat aliunde. et hec drā ſequit ad p̄cedētē Sꝫ cātico cordis damꝰ laudē aut vituꝑiū tanq̄ꝫ ſit a libero arbitrio elicitiue et ꝑinde eſſentialit et intrinſece liberꝝ eſt hmōi canticordū. Nolumꝰ tn̄ ab actibꝰ hūanis extrinſecis tollere laudē vel meritū. ſꝫ hoc habent ex ꝑticipatiōe et origine p̄me libertatis ¶ Canticū oris p̄t violent elici ſcꝫ ab extrinſeco nō ꝯferente vim paſſo. et ſaltē diuina virtute. Secꝰ inuenies in nr̄o cāticordo ad qđ volūtas cogi neq̄t. Implicat enī ꝙ actus cordis hūani ſit elicitꝰ libere et reſpectu eiuſdē ſit violentꝰ iā volūtas patiēs vim ꝯferret nec ꝯferret in actu ſuo qđ implicat. ¶ Cāticū oris eſt ſubiectiue in re materiali et extēſa ſiue ſit ſiue nō ſit organica. Subiectū vero nr̄i cāticordi eſt in ſolo corde rōnis. ſiue ſit portio ſuꝑior et quaſi vir. ſiue inferior q̄ſi mulier. ſiue in quadā ſcintilla et apice intelligētie pure quaꝫ mentē aut ſinderiſim q̄daꝫ appellāt Sꝫ vbiq̄ꝫ ſuū elicit canticū ſine vſu corꝑalis organi req̄ſitio q̄uis ad fātaſmata p̄us aſpexerit. et ex illis ſpēs intelligibiles abſtraxerit. Et hoc ſi nō fit ex alto virtute v̄bi dei colluſtrātis immediata reuelatio ¶ Cāticū oris ſpectat ad veterem hōieꝫ. cāticordū v̄o nr̄m ꝑtinet ad nouū. q̄ ſcḋm deū creatꝰ eſt ad imaginē et ſilitudinē ſuā nō dūtaxat in veſtigio. Seq̄mur hoc loco ꝯſideratione apl̄i de biꝑtito hōie in q̄libet viatore. cuiꝰ intelligentiā et myſteriū nūc et hic ſupponimꝰ dicentes ꝯſequēter tot eſſe drās aſſignabiles inter canticū oris et nr̄m canticordū quot et q̄ntas apl̄s aſſignauit inter nr̄os hōies hunc veterem iſtū nouū ſub vna et ī vna hōis naturali ꝑſona vt ꝙ vetus tinniſat lege carnis et pcc̄i/ꝙ obuiat et diſſonat rōni/ꝙ legi dei ſubiectꝰ nō ē. ꝙ captiuat nos ſb̄ iugo pcc̄i. ⁊ ita de reliquis. At nouus agit. ducit ⁊ regit ſpiritu libertatis et iuſtitie. et adoptionis filioꝝ dei. et ſpe hereditatis eterne ¶ Collocato tenore dicendoꝝ ꝯſequēter notulemꝰ nūc reſpōdendo obiectionibꝰ. nūc nr̄a ponēdo. habēt in p̄mis dubitatiōnē ea q̄ dicta ſūt de cantico cordis qđ diſtinguit a cantico oris. qꝛ p̄t fieri ſine eo. Cum dixerit xp̄s ꝙ ex abundātia cordis os loquit. Suꝫ p̄terea certū ſit nullā vocē q̄ eſt ſonus ab ore aīalis ꝓlatus fieri ſine corde qđ eſt p̄ncipiū vite et motꝰ. Reſpōdemꝰ ꝙ vbi ſūt in aliq̄ diſciplina ſeu v̄itatis ꝯgnitione diuerſi termini q̄ꝝ q̄libꝫ hꝫ acceptōes multiplices ſeu ꝑ analogiā ſeu ꝑ eq̄uocatōeꝫ reſtrictio vel limitatio p̄t et dꝫ p̄mitꝰ fieri vel ſupponi ad certū aliqđ ſignificatū. alioq̄n incideret ſtatiꝫ ꝯfuſio. et ex ꝯfuſiōe deceptō

ſeu ſophiſtica palogizatō. Propte
rea ħ dꝫ in pmis ꝓſupponi qđ nōis
ſiᶜ dꝫ. oportꝫ ꝯſᶜ illud eē certū. vł qꝛ
ſic vult impoſitoꝛ cum nōia ſint ad
placitū vel ex vſu auctētico maioꝝ
colligiᶜ. ¶ Fatemur itaqꝫ coꝛ dici
multipliciᶜ et ad multa. ſicᶜ os. Pla
cuit nihilominꝰ ex cauſis impoſitis
coartare ſermonē. mō q̄ dictꝰ eſt vt
coꝛ ſignificet ħ in hōie libeꝝ arbi/
triū rōnis. Os vero notet oꝛganū
carnis. q̄uis etiaꝫ coꝛ ita ſumptū
hꝫ ſuū os intrīſecū vt ibi. labia do
loſa ī coꝛde. ⁊ coꝛde locuti ſūt. Os
carnis pari mō ſuū os hr̄e inueniᶜ
vt ibi. In oꝛe fatuoꝝ coꝛ eoꝝ. ¶ Cō
ſequenᶜ notandū eſt iuxᶜ diuiſionē
apl̄i de duplici hōie. nouo et veteri
ꝙ duplex ē in genē cāticū. vnū no/
uū. vetꝰ alteꝝ. q̄ diſtinctio ſumiᶜ pe
nes ꝩtutē et vitiū. celeſte et terrenū
ſpūale et carneum. libeꝝ et illibeꝝ.
grāꝫ et pc̄cm. meritū ⁊ demeritꝫ.
caritatē ⁊ cupiditatē. vł amoꝛē dei
⁊ amoꝛē ſui ꝙ dicimꝰ libidinē. Quo
ſit in cāticis vt q̄cq̄d ſpectat ad ꝩ/
tutē immediate vel mediate. elicitie
vel impatiue. intrinſece vel extrinſe
ce eſſētialiᶜ vel denōiatiue. illđ cō/
puteᶜ inᶜ cātica noua. aliud aūt ex
aduerſo vetꝰ reputeᶜ. ¶ Colligiᶜ hꝰ
diſtinctōis rōnabilitas ex apl̄o lo/
cis pl̄imis. Et qꝛ xp̄s dixit. Ex ver
bis tuis iuſtificaberis. ecce nouita/
tē. Ex ꝩbis ꝯdēnaberis. ecce vetu/
ſtatē. q̄ duo tn̄ a coꝛdis abūdantia
ꝓcedūt. Stabit igiᶜ ꝙ ſiᶜ canticū
ſit ī oꝛe vniꝰ nouū. et in altero vetꝰ

Imo ſunt in eodē oꝛe tpe et coꝛde
mutatis. Cur āt iſta notamꝰ niſi ꝓ
cognoſcēda veriꝰ diſtinctiōe cātici
coꝛdis a cātico oꝛis q̄ nō ſic accipi
enda ē vt nō plerūqꝫ ꝯueniāt et ſic
aliqđ cāticū oꝛis nouū lꝫ nō intri/
ſece ⁊ elicitie. Sit ptēa cāticū aliqđ
coꝛdis vetꝰ dū vltro peſſimas ma
chinaᶜ cogitatōes et ab eo exeunt
iuxta verbū xp̄i. cogitationes ma/
le. homicidia. adulteria. foꝛnicatio
nes furta. falſa teſtimōia. blaſphe/
mie. auaritie. neq̄tie. dolꝰ impudici/
cia. oculꝰ malꝰ. ſupbia. ſtultitia. Vi
des q̄ꝫ prauū coꝛ tale. q̄ꝫ diſſonū et
hoꝛribile. Opponeᶜ hic foꝛte nobis
de pueris q̄ nōdū hn̄t vſū coꝛdis i/
tellectualis qđ ē iudiciū libeꝝ rōis
Nōne ſeq̄ videᶜ ex pnotatis nullū
in ipis eſſe canticū nouū neqꝫ vetꝰ
plus q̄ꝫ in beſtijs ⁊ auibꝰ. Cū tamē
xp̄s approbās cantica pueroꝝ he
breoꝝ ꝯfirmauerit dictū ſuū aucto
ritate ꝓphetica. Ex oꝛe infantiū et
lactētiū pfeciſti laudē. Proide fru
ſtra ponerenᶜ in eccl̄ijs pueri. q̄ tn̄
videnᶜ gratiſſima poꝛtio choꝛi ca/
nētiū. Quid iteꝝ dicemꝰ de btō illo
infāte Iohē baptiſta in mr̄no vte/
ro geſtiēte. ſaltāte et exultāte. Nō/
ne fuit iſta ſpūaliū nouitas gaudi
oꝛum? Cui mox ꝯcinebat mr̄ excla
mās voce magna. Bn̄dicta tu in
mu. Cāticū inſup addit ſuū Maria
dicēs. Magnificat aīa mea dn̄m
Fuit plane nouitas in ħ btō puero
cū nouo coꝛdis. Aut qꝛ pacceleratū eſt in ipo iudiciū rōis. aut quia

ſpũs xpi mouit cor neſcientis ad exultatõnẽ nouitatis. ſic de pueris hebreoꝝ. imo et de ꝓphẽcis viris et de ipſis etiaꝫ apl'is die pentecoſtes dici pt dum diuina patiebant̃. ꝓut de Jerotheo loq̃t dioñ. dũ qꝫ rapiebant̃. ducebãt̃. agebãt̃ a bono ſpũ vehemẽtiꝰ qꝫ agebãt. Quo contra de veſana vate dr in malũ dat ſine mẽte ſonũ. In illa ſiq̃dem et ſilibꝰ ſpũs phitonicꝰ nõ erat ſubditꝰ illis queãdmodũ de ꝓphẽis affirmat apl's ꝙ ſpũs eis ſubiectꝰ eſt ſbiectõez intellige nõ ſeruitutl. ſ; cõdeſcenſiue pietatl. vt xp̃s fuit Joſeph marie qꝫ ſubiectꝰ. Ceteꝝ d' pueris alijs ſpẽalit̃ nõ inſpiratl. cantãtibꝰ cũ in eccĩa deũ qꝫ laudãtibꝰ. q̃d dicemꝰ. Nũq̃d dãnabimꝰ vel int̃ vetera q̃i ſoliꝰ oris ſint aut carnis numerabimꝰ? Poſſet q̃ꝫ fieri q̃ſtio de muſicis organis tã in veteri q̃ꝫ in noua lege ad diuinas laudes cãtandas ordinatl. de carminibꝰ deniq̃ꝫ q̃ nõ intelligũt̃ vt ſepiꝰ a multis cãtãtibꝰ q̃ ſũt ſine lr̃is idiote. ¶ Supplet h' loco necc̃ia ↄſideratio de libertate actuũ quã alibi latiꝰ expoſitaꝫ breuit̃ h' recẽſemꝰ. Eſt itaqꝫ liber actꝰ ille ſolꝰ formalit̃ et int̃nſece q̃ elicit̃ a volũtate libera formalit̃ et eſſẽtialit̃. et tale ẽ cãticordũ nr̃ꝫ .i. canticũ cordis ꝓut expoſuimꝰ ꝙ repoſitũ ẽ i organo cordis ꝛ dr eiꝰ abũdantia. ¶ Quiſq̃s igit̃ in has forte lr̃as incidẽris vigili corde ſꝑ intellige coaptationẽ hãc nr̃aꝫ de corde ad ſignãdũ dũtaxat liberũ ſpm̃ hũanũ. Quis inueniat̃ dictum cor carneũ et lapideũ. ſ; apd' nos cor dictũ de ſpũ ſm̃ ↄditiões ſuas arbitremur. Sũt alij actꝰ q̃ dicũt̃ liberi ꝑticipatiue eo ꝙ impant̃ a volũtate libẽa. et h' diuerſis ordinibꝰ vel gradibꝰ ꝓximis aut remotis in ordine ad ſpũalis cordis impium. Exemplũ in cantico qd' elicit̃ ꝑmo a mẽte cordis. h' eni verbo vtit̃ Maria in ſuo magnificat. Deinde format̃ i corde carnis ꝑ imaginatiuã ṽtutẽ canticũ ſil'e ꝑ impiũ voluntatis. ꝓcedit deinceps ad ſenſus exteriores. ꝑſertim ad os vbi fit ſonus vocalis. aut ꝓgredit̃ vſq̃ꝫ ad ꝑcuſſionẽ inſtrumẽtoꝝ muſicoꝝ in q̃bꝰ fit reſonãtia q̃ l; fiat in rebꝰ nõ aiatl. nec vllo mõ libertatẽ hñtibꝰ. Dicunt̃ tñ hec cantica libera q2 ſũt ſaltim mediate a libẽo impata. Exemplũ de ſagitta q̃m ad occiſionẽ hõis miſſã dicimꝰ libẽ mouẽi. ꝓbatio q2 mors inde ſecuta libẽ facta iudicat̃ et punit̃. ¶ Quo circa ꝑꝫ rñſio cur pñt int̃ cantica noua numerari imo et dici meritoria mlta q̃ carẽt ſenſu. q̃nto ampliꝰ ea q̃ cuꝫ aliq̃ ſenſu fiũt et cũ quadaꝫ inclinatõe ſpõtanea nõ ſic in pueris ẽ. nã et bruta ꝑticipãt aliq̃ tali ſpontanea l; nõ libera motione. q2 nõ ita ꝓpꝛſus agunt̃ q̃n coagant. Tanta deniq̃ꝫ viget in aliq̃bꝰ eſtimatiue ṽtutis claritas vt ꝑticipes eẽ libertatis et diui hauſtꝰ vt de apibꝰ poeta dixit videant̃. Et vñ h' ſi nõ ex lege diuinitatis a Dioñ. tradita ꝙ infimis ſupioꝝ cõiungunt̃ ſupma inferioꝝ. queãdmodũ igit̃ ↄuenit

ſpūs hūanꝰ cū angelis in apice mē
tis. ita et brutalis ɔgnitio cū hōis
imaginatiua virtute ¶ Placeat vl
tra ꝓgredi. videbimꝰ ꝙ nulla pe/
nitꝰ opatio in vniuerſo quātūcūqꝫ
naturalis habeat q̄n relata ad pri
mū ꝑncipiū dicaꝝ et ſit libera tāqꝫ
ab eo liberrime ꝓducta. Et ita q̄li
bet opatio laudabilis ē et collau/
dāda Sic eleuati ꝓphe ɔſiderātes
oia i ordine ad ſuū ꝑncipiū collau
dare dixerūt ipm deū ꝛ ad collau
dandū et bn̄dicēdū ɔgratulando
ɔplacēdo q̄ꝫ ſūt hortati. Que cōſi
deratio q̄ꝫ late pateat ad cantica
cordis nr̄i ſciet cor illiꝰ q̄ ex ſnia di
cet cū ꝓpha. Viā mandatoꝝ tuoꝝ
cucurri cū dilataſti cor meū. Qua
ſe ſalomon d̄r habuiſſe latū nimis
Quanto ampliꝰ illa brōꝝ briſſima
cui ɔueniebat illud Jſaie. Tunc vi/
debis et afflues et mirabiꝛ et dila/
tabiꝛ cor tuū. q̄ in omībꝰ et ſup oīa
videbat ꝛ audiebat cantantē filiū
ſuū dei verbū. ¶ Jnuenimꝰ p̄terea
rōes alias in pueris cur ad eccleſi
aſtica cātica mancipanꝛ. q̄uis nō/
dū plenꝰ ſit in eis vſus rōis. P̄mo
q̄r tolliꝛ ociū iners qđ multa mala
docet. dehinc habiꝛꝰ tonꝰ faciliꝰ ad
q̄riꝛ. Recondit inſuꝑ memoria ſibi
cātica q̄ poſtmodū meliꝰ intelligēꝛ
dū q̄ ruminanda deducta fuerint
addētes pie meditatōis et iudicij
rōis. Videmꝰ ita fieri circa diſcipli/
nas alias vt in grāmatica pueri cō
mēdāt donatū cuiꝰ nulla ē in ipis
tūc intelligētia. Vnde ꝙ aſſiſtētes

magni recipiūt hmōi cantica pue/
roꝝ ad eleuatōez mētis in deū. Fa
ciūt inſuꝑ illa cātica ſua eſſe dū ea
vel p̄cipiūt vel inſtituunt vel appro
bāt vel ipis ſemet afficiūt. q̄uis nō
ē omino tollēdū q̄lecūqꝫ mēitū ab
ipis pueris q̄ grāz baptiſmalē ha
bēt et q̄ꝝ āgeli ſꝑ vidēt faciē pr̄is
Qui deniqꝫ pui. nō puo q̄nqꝫ affe/
ctu ferūꝛ i deū. ſic de ſe refert augꝰ.
Nō euenit ibi eſſe plꝰ affectōis vbi
minꝰ ɔgnitōis naturalis poſitū eſt
Ptꝫ in aialibꝰ et feminis ¶ Cade/
ret hec q̄rimonia nullis ꝓ ſua indi
gnitate v̄bis explicāda ꝺ peſſimis
ſeductōibꝰ pueroꝝ q̄ꝝ puritas vt
angelica venerari ſeruari qꝫ debēt
q̄s ad cantica modeſta ſca qꝫ iuꝛ
etiā pħi traditōnē optebat inſtitui
Sꝫ ve et ve carni et ſāguini q̄m p̄/
ter ꝛ vltra corruptōez naturalē p/
uerſe originis gaudet malignans
flagitioſitas maioꝝ demergē col/
lo tenꝰ puulos in ſcenoꝝ gurgitez
v̄boꝝ factoꝝ et canticoꝝ. Cōſola
tur tn̄ apl̄s electos dei q̄bꝰ diꝛ. oīa
coopari in bonū miris ꝓſus ꝛ in/
ɔp̄henſibilibꝰ modis. Et q̄admo/
dū de veneno ɔponiꝛ tyriaca ſic ꝑ
ditio maloꝝ ſaluatio ſit electoꝝ.
Fit demū opatio eadē vtputa can
ticū oris puerilis vni ad vitā altēi
ad mortē. ac ꝑinde diuerſis reſpe/
ctibꝰ. idē cāticū vita et mors nōiaꝛ
¶ Surgit alia dubitatio ponēdo
d̄ras cantici cordis et oris. Dictū
eſt canticū cordis eſſe liberꝝ et irēn
ſece. ac ꝑinde laudabile ꝛ in noſtra

ꝑtãte. videt̃ expiẽtia ↄtradicere cũ
q̃relis deuotoꝝ frequent̃ lamẽtan
tiũ illud de pſalmo. Coꝛ meũ dere
liq̃t me. Nã cur ꝓ magno ⁊ ꝑcipuo
dono loquit̃ dauid ad dñm. Inue
nit ſeruꝰ tuꝰ coꝛ tuũ vt oꝛaret te ſi
paſſim oĩbꝰ h̄ ↄcedi videt̃. Sup/
addit̃ obiectio nõ minꝰ plena mur
muris apud multos. d̃r eñ. Si cã/
ticũ coꝛdis ſuffic̃ apd̃ deũ. cur. ad/
dita ſũt tot cantica oꝛis q̃ coꝛpus
atterãt ſua multiplicatõe et mentẽ
diuẽtũt a ſua d̃uotõe. et nõ niſi fa/
ſtidiũ frequent̃ ſua repetitiõe nau/
ſeanti cauſant. ¶ Eſt alia q̃ſtio ſuꝑ
modo traditõis nr̃e de cãticoꝛdo
nouo q̃ videt̃ ſua nouitate vel ar/
rogãs vel inutilis vel ↄficta vel d̃
boſa. Verũtñ expediamꝰ duas an
tea ꝑpoſitas dubitationes. et dica/
mꝰ ad ꝑmã de libero vſu cãticoꝛdi
nr̄i qd̃ intelligimꝰ cũ ꝑſuppoſitiõne
et nõ aliũde ſcꝫ impedito et abſoꝛ/
pto ꝫ ſtante iudicio rõis. Nã ⁊ ar
bitriũ d̃r liberꝝ d̃ rõne iudiciũ. hoc
ãt impedimentũ fit aliq̃ñ nõ impu/
tabilit̃ ad culpã ex toto. q̃ñq ꝫ ex tã
to. modi q̃ꝫ cauſantes hec impedi/
mẽta alibi traditi q̃rendi qꝫ ſunt.

¶ Ceteꝝ ſtante iudicio rõis ꝑt no
uus hõ regeneratꝰ in xp̃o libẽ can
ticũ nouũ coꝛdis exercẽ vel elicere
modo tali aliq̃ talẽ notabimꝰ ſm
voces et ꝑ voces affectuũ. etiã vbi
canticũ oꝛis nullũ ſeq̃ret̃. Alioq̃n
ap̃lica monitio. tã pauli q̃ Jacobi
fruſtra eſſet. hoc aũt fieri ſꝑ poſſe.
idcirco q̃buſdã nõ apparet. qꝛ vel
nõ ſẽtiũt hmõi affectiões in coꝛde

ſuo carnali q̃les dicte ſũt et poſite
ſũt paſſiões a ph̃is q̃ ſole. vt ſpes
metꝰ meroꝛ. gaudiũ. aut oppoſitas
volũtati ſue paſſiones. tales ipi pa
tiunt̃ inuiti. Hec ẽ fatemur nõ me/
diocris neqꝫ irata ↄqueſta timoꝛa
taꝝ q̃ꝫ ↄſciaꝝ vehemens exagita
tio. Qui ſub vniꝰ caſus exẽplo cona
bimur rñdẽ apeciẽdo dicendis in/
fra viã. Celebꝛiter q̃rit̃ et paſſim a
theologicis. ſi doloꝛ ↄtritionis de
pc̃cis debeat eſſe maximꝰ. etſi minꝰ
eſſe ꝑt. Notãt ipi diſtinctionẽ vtilẽ
et accõmodaꝫ valde ꝓ canticoꝛdi
nr̄i totiꝰ intellectu. ¶ Eſt inq̃unt do
loꝛ aliq̃s in ſola rõne q̃ libẽo ſubia
cet arbitrio. Doloꝛ iſte et diſplicen
tia vel odiũ vel deteſtatõ ſic elicita
cũ gr̃a ſufficit ad deteſtationẽ pc̃i
ſuppoſito ꝙ nullꝰ in coꝛꝑe doloꝛ ſe
q̃ret̃. Attñ d̃r doloꝛ de pc̃cis ⁊ do
loꝛ maximꝰ. qꝛ de nulla re altẽa tẽ/
poꝛali tanta deteſtatio elici debet
a coꝛde rõnis. ſic̃ nullũ eſt damnuꝫ
pene qd̃ cõparet̃ damno culpe.

Doloꝛ aliꝰ ẽ quẽ ph̃i numerãt int̃
paſſiones ↄcupiſcibiles ſenſualis.
q̃ cõſurgit ex appꝛ̃henſione obiecti
diſcõuenientis ipi ſenſui coꝛꝑali. hꝫ
hic inſuꝑ cauſari cũ motu ſpirituũ.
et ↄſtrictiõe coꝛdis. Hũc vtiqꝫ do
loꝛem nõ opꝫ eſſe maxim in peni/
tẽte. imo nimiꝰ et culpabilis eẽ poſ
ſet. vtpote coꝛdis ſenſualis et coꝛ/
ꝑis deſtructiuꝰ. Poꝛro non eſt ſm
hũc doloꝛẽ mẽſurãda ſꝑ bonitas
pñie. Cuiꝰ rõ eſt. ſtat eñ duos eſſe
et ſepe videmꝰ q̃ꝝ vnꝰ ex ↄplexiõe
naturali coꝛ hꝫ ſtrennuũ et virile

nec lacrimis idoneū, ita vt vel vix
vl nunq̄ꝫ flere poſſit. Erit alter cor
dis feminei mollis ad oēꝫ miſera/
tōis occaſionē lacrimis laxū vel ꝓ
nū. Primꝰ eliciet deteſtationē pcc̄i
ſui intenſius in aīo. fortiꝰ et lauda
biliꝰ in caſu q̄ꝫ aliꝰ. nec apphendet
illud ſapiētis verbū. Cor durū male
habebit in nouiſſimo. Jā eñ talis
pcc̄a deteſtās ꝓpē durū nō durum
cor hr̄e ꝫ molle dicēdꝰ ē. fit tñ vt ſe
pe redūdātia doloris cordialis in
corpꝰ niſi ſiſtat ſe libē mens ne fluat
in inferiora ſicut in xp̄o fuit. ſic po/
terat Adam ſicut maria nullū
hn̄s motū ꝓuenientē iudiciū rōnis
imꝑabat vt placebat in corpꝰ

¶ Eliciunt̄ ex hac diſtinctione ma
giſtrali ⁊ auctētica vulgata ꝓbata
recepta q̄ꝫ ſalubres et pulcre ꝯſide
rationes. Primo q̄ nōia ſenſibiliū
paſſionū transferunt̄ rōnabilit̄ ad
affectōes volūtatis ſignificandas.
hoc ꝯfeſtim ꝑſpicuū eſt de dolore
de quo minꝰ q̄ꝫ de pluribꝰ aliīs ap
paret. et hoc diffuſe deduxit Augl.
in ſuo de ciuitate diuerſis libris et
capitulis. maxie dū lōgā de opini
one ſtoicoꝝ ex hiſtoria agelliī texit
orōēꝫ. ſumpta occaſione de paſſio
nibꝰ demonū ſm poſitionē plato/
nicoꝝ. nōiatim apulei. q̄ deſcribēs
demones dixit eos eſſe aīalia cor/
ꝑe eterna. aīo paſſibilia. oīni vide/
licꝫ genē paſſionū quales in hōim
cordibꝰ exꝑimur. Ac pinde nitit̄ ſal
uare ſuꝑſtitiones gentiliū et ſacri/
ficia et carminatōnes. qm̄ dixit de/
mones talibꝰ allici vel placari. Ce/
terū Augl. ꝯcludēs ex hac miſera/
bili ꝯditōne damnationē demonū
ꝑuerſiſſimā. plus q̄ꝫ hōim. hic etiā
peſſimoꝝ redit ad rememorationē
duaꝝ ſectaꝝ. Una fuit ſtoycorum
q̄ paſſiones ponebat in ſapientez
cadē nō poſſe. qm̄ erat virtuoſus.
virtutes āt īſēſibilitates. qr ſēſū ꝓ/
hibent paſſionū. Secta fuit altera
peripateticoꝝ q̄ nō dānabat paſſi
ones oēs nec a virtuoſo ꝓhibebat
ſi fierēt moderate. Cōcludit tñ Au
guſtl. diſputationē hāc magis eſſe
verbalē de nōibꝰ paſſionū q̄ꝫ realē
de ſuis effectibꝰ. Fallebāt āt ſtoyci
qr ſolū ꝯſiderabāt in hōie rationē.
nec aliq̄d hr̄e debē qd̄ eſſet cōe cū
corꝑe credebant. Deceptꝰ eſt econ
tra ſtultꝰ epicurꝰ nihil in hōie more
ſaduceoꝝ ꝑter corpꝰ attēdēs et di
cēs in corde ſuo nō ē deꝰ. Fides ꝟo
ꝯſonat illūiate rōnis Ariſtoteli po
nēti in hōie aiaꝫ rōnalē et corpꝰ or
ganicū. hec ſūt ꝓut hic loquit̄ ⁊ ca
ro. Fuerunt apud nos ꝑcipui duo
theologi q̄ꝝ vnꝰ magis inſecutus
phiaꝫ Ariſtotl. tradidit nōia paſſi/
onū nō ꝓprie dici de affectionibꝰ ſpi
ritualibꝰ Alter plꝰ herēs auguſtino
tradidit in ſpū rōnali ſic inueīri cō
cupiſcibilē et iraſcibilē volūtarias
ſm ꝓpriā theologoꝝ acceptionez
q̄admodū in appetitu ſenſuali ſm
phm̄. Et hoc abſq̄ꝫ dubitatōne pu/
tamꝰ eſſe veꝝ. quāuis vt Augl. tra/
dit fruſtra de ꝟbis vbi de re ꝯſtat
nectit̄ ꝯtrouerſia. Neq̄ꝫ eñ phus

ipſe quãto min⁹ quis theolog⁹ ne/
gat etiã deo gaudiũ eſſe delectatõ
nẽ et letitiã. dicit eñ deũ vna ſimpli
ciſſima et immutabiliſſima opatõe
delectari Plato q3 dic deũ poſtq3
mũdũ fabricauit exultaſſe gaudio
Et in ſacris lr̃is. gloriat̃ ſapia deli
cias ſuas in filijs hoĩm. Et ꝙ leta/
bit̃ de⁹ in opib⁹ ſuis. nõ q̃dẽ affect⁹
ſui mutatõe. ſ3 exterioris opatiõis
innouatõe ¶ Elicit̃ apli⁹ ex pñota
diſtinctõe tanq3 claue nr̃a ꝓ canti
cordo ꝙ non ex motu cordis car/
nalis accipi d3 ꝟtutũ aut viciorũ
nec etiã reuelatõnũ vinculis et cer
ta diſtinctio vere ꝓrſus enũciauit
ſapiens. Cor tuũ ſic pturiẽs fanta/
ſias patit̃ niſi ab alto immiſſa fue/
rit viſitatio. Neq3 paꝝ formidãda
ẽ ꝟbi dei p os pſalmiſte ɔminatio
Dimiſi eos ſcḋm deſideria cordis ſui
ibũt in adinuẽtionib⁹ ſuis. Quanq3
dixiſſe legat̃ deuot⁹ Bern̄ ꝙ ex mo
tu cordis ſpũſſãcti pñtiã agnoſce/
bat. Q̃d qualit̃ intellexerit habeat̃
ex alijs dictis ſuis et regulis euan/
gelicis. q̃ nõ i motu paſſionũ corpa/
liũ. ſ3 imitatõe et cuſtodia diuinoꝝ
ſmonũ ɔſiliũ dicũt eẽ ponẽdũ. Cõ
ſiliũ meũ inq̃t pſ. iuſtificatões tue.
Paſſiões aũt cordis carnalis habe
to eo ſuſpectiões q̃ feruẽtiores nec
rõis frenũ ſequẽtes attẽderis quã
tũcũq3 ſcẽ deuote iuſte ſublimes ap
pareãt. qm̃ latet in talib⁹ aut ſb ta/
lib⁹ vt ſepe demoniũ meridianũ ¶
Habet̃ ɔñt ꝙ nõ ſp illi ſũt ꝟtuoſi/
ores q̃ iudicant̃ deuotiores in ɔpũ
tõib⁹ et lacrimis ad q̃s ſex⁹ femi/
ne⁹ q2 ꝓn⁹ ẽ cãtat̃ eẽ deuot⁹ Nec
potuerit iſte ꝟitates cũ ſilib⁹ infra

explicari ſoluẽdo tertiã dubitatõ3
ſi ſcḋa3 ꝑmit⁹ abſoluerim⁹. ꝓ rep/
hẽſiõe murmurãtiũ ɔtra tot canti/
ca oris q̃ carnis eẽ ponim⁹ et q̃ fie
ri crebro cũ fatigatõe hõis vtuſq3
nemo negat. l3 alia et alia rõe h̄ ⁊
ille moueat̃. Cõſonat diſtinctio de
dilectõe dei quã nõ opꝫ ſp eẽ ma/
ximã in ſenſu p intẽſionẽ vel exten
ſionẽ. ſ3 in mẽte p appciationẽ ⁊ p
põderationẽ qua citi⁹ eligit̃ omĩs
amor ali⁹. ꝓprie eẽ vite. deſeri q3 dei
ſubeat̃ offenſa. Patuit i martyrib⁹
magiſq3 i carnalit̃ philocapti. Sal
uat hec diſtinctio ɔñt q̃ pacto ſtãt
ſil̃ in eodẽ triſtitia et letitia. cũ mo/
t⁹ habeant ɔtrarios in corde Illa
ſtringit. hec dilatat. veꝝ nõ in men
tali ſ3 ſẽſuali paſſiõe locũ h3. Demũ
ad edificatiõe3 eccliaſticoꝝ marie
mõchoꝝ pauca notem⁹ ¶ Eccliam
ɔſidẽm⁹ ciuitatẽ glioſa3 eẽ. Preteã
reginã illã q̃ aſtitit a dextris dei in
veſtitu deaurato circũdata varie/
tate. Eſſe rurſus corp⁹ inſigne my/
ſticũ hñs inſtar corpis natural̃ mł
ta mẽbra q̃ nõ eũdẽ actũ hñt. ſ3 in
ea diſtribuit ſpũſſcs dona ſua ꝓut
vult ta3 gr̃uita ſolũ q3 gr̃ificẽtia. i.
gratũ faciẽtia Deniq3 ciues hui⁹ ci
uitatis opꝫ quẽlibet ãbulare võti
one qua võt⁹ ẽ. hũc i actia. alteꝝ in
ɔtẽplatia. nũc i opatõe. nũc i ocio
ſcõ. qñq3 i obediẽtia rgulari. aliqñ
in quadã ſpũs et corpis libertate.
Deſcẽdit hmõi varietas vſq3 ad
cãticoꝝ diuerſificatõe3 in eccliaſti/
cis cerimonijs multiplicẽ. Itaq3 dũ
apli diſcurrebant i oẽ3 terrã ad cõ
uerſionẽ gẽtiũ. Ipi tñ nõ legunt̃ in
hmõi canticis exteriorib⁹ ſemet exer

cuiſſe.p̄ſertim more iudeoꝝ i ſyna-
gogis et tēplo ſalomonis. Et qm̄
legalia ceſſaſſe docuerīt ac deiceps
magis traduxerūt rit⁹ gētiliū p̄ fla
mines et archiflamines ad eccl̄iaſti
cā policiā q̄ꝫ p̄ ſacerdotiū Aaron
ſꝫ fine tn̄ altero q̄ꝫ gētiles. Porro
tp̄e martirū circuierūt aliq̄ in melo
tis in pellib⁹ capꝛinis in mōtib⁹ ⁊ ſpe
lūcis et in cauernis terre apḋ q̊s ⁊
quales ſatis p̄babile ē vōlia canti
ca nō fuiſſe ¶ Poſt dilatatōnez ec
cleſie ac reddita pace fuit nihilomi
n⁹ mlt̄a varietas.ſola pſalmoꝝ ac
cētuatio tenuis fuit apḋ aliquos.
apud alios celebrioꝛ cum arte ſua
cant⁹. Fuit apḋ alios diſcant⁹. Ad
dita ſūt cymbala in eccl̄ijs bn̄ ſonā
tia q̄ cāpanas dicim⁹. Fuerīt apud
alios organa multaꝝ fiſtulaꝝ iun
ctis apud aliquos tubis ductilib⁹
Poſtremo q̄d nc̄c̄e ē numerare per
ſingulas quales i canticis eccl̄iaſti
cis habite ſūt et nūc obſeruant̄ va
rietates. Rem amas ad fructū vel
vſū. Dedit Augꝰ. q̊dāz loco ꝯfeſſi-
onū ſuaꝝ intelligi nō p̄uaz eē diffi
cultatē circa rem hanc ita vt in neu
traz p̄tē auſus fuerit p̄cipitare ſen
tētiā Naz cū recordabat̄ inſtitutio
nis ambroſiane de canticis et hy-
nis ne p̄pl̄s in ei⁹ cuſtodia vigilās
meroꝛe tabeſcēt.dū ꝙ lacrimas ſu-
as meminerat quas h̄mōi vocib⁹
acrit̄ ꝯmot⁹ habuēat reliquabat̄
veritas in coꝛ ei⁹ et bn̄ cū illis ſibi
erat. trahebat̄ approbare cātandi
talē morē Sꝫ poſtremo dū ſētiens
blandimenta dulcioꝝ canticoꝝ ce
dē ſibi in q̄ndaz auriū voluptatez
dixit ſe malle tūc cantantē nō audi-

re.nā penalit̄ inq̄t me peccare cōfi
teoꝛ dū pl⁹ ip̄e cāt⁹ q̄ꝫ id qḋ cātat̄
me delectat ¶ Cōq̄ſitōez hꝫ h̄ vlti-
mū non mediocrē p̄mo de muſicis
inſtrumētis et organis q̄ nihil vti-
q̄ꝫ loquūt̄ vltra mulcentē armoniā
niſi p̄ incertis intelligētia Sꝫ ⁊ de
laicis alijs q̄ꝫ nō intelligētib⁹ ea q̄
cantant̄ q̄i par ē difficultas. Dein-
de ſup̄addit̄ altera p̄ncipalis dubi-
tatio de multiplicatiōe cāticoꝝ mē-
tis deuotionē ſuffocāte ſepi⁹ q̄ꝫ re-
fouēte Marie cū beat⁹ Gregꝰ.alter
ex inſtitutōib⁹ taliū cāticoꝝ iudica-
uerit indignū ſi dedita v̄bo dei ſtu-
diū ſuū in iſtis tp̄s q̄ꝫ darent.q̄ rō
videt̄ ad diſpoſitos ꝯtemplatiōis
ocio trahi.ne officiū qḋ p̄ deuoti-
one et xp̄iana p̄fectōe inſtitutū eſt
ꝯtra deuotōez militet.aut p̄fectio-
nis culmē app̄hēdē p̄pediat. Pau-
ca dicam⁹ p̄ re tāta.fatemur em̄ ꝙ
plene ſatiſfacē nō h̄ ſufficim⁹. Mul-
te ſt̄ cāe multiplicatōis pſalmodia-
rū vocaliū in eccl̄ijs ¶ Vna eſt vite
laicoꝝ laudabilis occupatio. Miſi-
ſtētiū ꝯſolatio. Diſcoloꝝ moꝝ de
uiatiq. Cohabitātiū regulatio. Pe
nalis ſatiſfactio Carceralis manci
patio. Dei collaudatio Toti⁹ eccl̄ie
rep̄ntatio Voti ꝯplerio Mutua re-
ꝯpēſatio Vtilis aſſuefactio Mētis
hūiliatio. Harū āt.xij.cāꝝ et ſi ſūt
alie nō reducibiles ad iſtas deduc-
ctionē nō ꝓſequētes ad p̄ns iūga
m⁹ ꝙ non ſemper homo conſtitui-
tur quo perfectius viueret.aut con-
templādo.aut theologiſando.aut
alioꝝ p̄fectibus obſequendo ſicut
et in policia quoſdā videm⁹ ſeruos
magni tn̄ ingenij.quoſdā mechani

cos q̄s ad liberales artes natura
genuēat idoneos. et ita de plurib⁹
q̄b⁹ tradidit regulā apl̄s vt ambu
let vnuſq̄ſq₃ vocatōne q̄ vocat⁹ eſt
Sit hec vocatio ſpūalis a dīna ꝓ
uidētia q̄ vtiq₃ generalit̄ et imme/
diate ↄcurrit in oīb⁹. ſit hec voca
tio ꝓpria deliberatōe. q̄admodū
in religionib⁹ q̄ꝝ ꝓfeſſorib⁹ ſi mur
murauerint q̄d aliud dicet̄ q̄₃ illud
ciuile. Vide tibi q̄ taliter elegeris.
Sciterū. Patere qđ ſponte ſubiſti
iugū. Grauat plane nedū deſidiā
inertem ꝫ aliq̄n aīa₃ ꝑus ſtrennuā
on⁹ aſſidue repetiti ſeruitij. Nā ve/
riſſima ꝓſus eſt rō quā monach⁹
dedit īterrogat⁹ q̄d eēt in ſua religi
one difficillimū. an ieiunia. an vigi
lie. an ſilentiū. Cōtinuo inq̄t ↄtinu/
ati repetitio cant⁹. Ampli⁹ vero q₂
murmur ſuū palliāt aliq̄. de⁹ inq̄ūt
intuet̄ cor ⁊ bona volūtas ꝓ facto
reputat̄. et minora ꝓ maiora bona
recōpēſari pn̄t ſic̄ ꝑ ↄtēplatiuā acti
ua Dicam⁹ ꝙ in iā obligatis alia ē
rō q̄₃ de libēis ab obligatōe. ⁊ hec
ē vna cauſa cur ſolidior aut volun/
tas aut ↄpēſatio nō ſuffic̄ ſꝑ. Noui tꝑib⁹ nr̄is duos celebres ī theo
logia doctores ꝓpiciet̄ oīb⁹ ſuis
de⁹. hi ↄferētes cū pr̄ib⁹ duaꝝ reli/
gionū m̄ ſib̄r notiſſimis ſi religionē
introirēt. Poſſetis inq̄unt onera re
ligionis ↄformit̄ ad ceteros fr̄es
exeq̄. quib⁹ ſe nō poſſe cū iā fracti
eſſēt etate rn̄dētib⁹ ꝫ poſſe ſtudēdo
docēdo meditādo ↄpēſationē affē
re. Subintulerūt. Et ſi q̄tidie cū pau
lo raperet vos de⁹ in tertiu₃ celū niſi

ↄpleueritis inſtituta religionis no/
bis q̄ꝝ magna ꝑs aīalis ē nō niſi
ſcādalū et vobis ludibriū futuros
eē noueritis. tꝑs intrādi religionē
tꝑs manendi/ vulgo d̄r. Qui cu₃ lu
pis ē cū ipis vlulet. Rurſ⁹ ſi volū/
tas ꝓ facto reputet̄ apđ deū q̄ ad
meritū eſſentiale vite et̄ne. tn̄ multi/
plex ī alijs repit̄ inſtātia vt in acci
dētali ꝑmio q̄lis eſt aureola q̄ dat̄
actui excellēti nō ſolū volūtati. Ut
rurſus in actib⁹ ꝑuilegiatis q̄les ſūt
largitōes ꝓ indulgētijs. vt ꝑtēa ſūt
exercicia ſacramētoꝝ q̄ vim ſuam
hn̄t v̄tute opis opati. vt inſuꝑ ſūt
opa ſatiſfactoria q̄lia ſūt ſolutōes
debitoꝝ aut reſtitutiōes ablatoꝝ
vt in ꝓpoſito ſolutō vōlis ꝑuitij q̄ꝝ
omiſſiones et ſi nō ſꝑ ꝓpt̄ impoſſi/
bilitatē ſint culpabiles ad dānatō
nē. nō tollūt tn̄ oē₃ ex ſola volūta
te ſatiſfactōis obligationē. q̄m ſꝑ
adueniēte ſatiſfactōis oportunita/
te ꝑ ſe vel ſuos teneant̄ qđ nō eēt
ſoluto ꝑus realit̄ ꝑcio. Demū ī pe/
nis et ꝑmijs ciuilib⁹ euidēs ē. ꝙ vo
lūtas occidēdi ſola vel volūtas al
teꝝ ditādi f̄co nō equat̄. Adijce ꝑ/
orib⁹ ꝙ in ciuili vel ecc̄iaſtica ↄgre
gatōe ſic̄ et ī legū traditōe reſpect⁹
habet̄ ad ea q̄ vt ī plurib⁹ eueniūt
nec ꝑuilegia nec ↄditōnes nec vtili
tates paucoꝝ ꝓ̄lalitati ꝑiudiciabi/
les eē dn̄t. Cōfiteamur tn̄ oportet
diſpēſatōe₃ ⁊ bonā eq̄tatē apđ ta
les caſus ꝑticulares locū tenē. q̄ ſi
neget̄ ꝑtinaci crudelitate ꝟ inſipiēti
ſtoliditate ſi vīđo q̄d ſupſit afflicti.
niſi r̄curſ⁹ ad deū pr̄e₃ ⁊ ſolacij cū

implorati͠oe miſericordie ſue ꝙ cō
uertat corda patꝝ in filios faciēs
cū temptati͠oe ꝓuētū. potēs eſt. ꝗp
pe de⁹ dare p̄rib⁹ intelligi fieri poſ
ſe ꝓ vtilitate fratꝝ ſpūali cū maria
vacantiū exonerationē ſeruitiȷ̄ que
dat laborātib⁹ in officiȷ̄s tp̄alibus
cū martha. niſi ꝙ aptior eſt ocul⁹
carnis ad iſta ꝗ̄ȝ illa. et ſi nō ſꝑ ma
ior nc͠citas. Valebit ad extremum
ſicut opinamur ad ꝯſolatōnē lugē
tiū ſub iugo corpaliū canticoꝝ de
claratio canticordi noui ad quē ꝓ
perat intētio. ſi attētio nō defuerit
qm̄ q̄ verbū narrat nō attēdēti ꝗ̄ſi
q̄ excitat dormiētē de graui ſomno
Quid āt neq̄us. ꝗ̄d intolerabilius.
ꝗ̄d lege punibili⁹. ꝗ̄ȝ ſi nolit officiȷ̄
ſui ꝓfus honeſtiſſimi. diuiniſſimi.
ſaluberrimi doctrinā ꝗ̄s audire. de
dit xp̄o nobis ec͠cliaſticis de⁹ regio/
nes gentiū et labores pp̄loꝝ vt cā
tem⁹ ei. vt in ſacris verbū ſuū ſcp̄tu
ris audiam⁹. beatificās illos q̄ au/
diūt verbū dei et cuſtodiunt illud.
Q̄uo cuſtodiūt? ne ſolicitudo ſeculi
et fallacia diuitiaꝝ ſuffocēt verbū.
Quale verbū? q̄d inſitū et in man/
ſuetudine et pacia ſuſceptū. ꝑt ſal/
uare aīas nr̄as afferēs i corde bo/
no et optimo fructū multū cū iubi
latōe letiſſima in canticis et verbo
ſolatiȷ̄. Ecce pegrini ſum⁹ in ihr̄lm
celeſtē. Comitat̄ nos aſſidue verbū
nō habēs amaritudinē. nō tediuȝ.
ꝙ ſi comes facūd⁹ in via ꝓ vehicu
lo eſt comes alter ꝗ̄s facūdior ver
bo dei cui⁹ verba ſpūs et vita ſunt
Sē ſerāt hoc q̄ dicebāt. Nōne coꝛ
nr̄m ardens erat in nobis dū loq̄/
ret in via et apiret nobis ſcp̄turas
Sȝ tandē nouus hō pauculas de
canticordo nouo notulas attēdat

Thom⁹ ſc͠ds

Canticū nouū aliq̄d eſſe
et fieri in ſolo corde et v̄
bo mētis tradit anago/
gia xp̄ianis peregrinis.
Anagogiā dicim⁹ ſurſū ductionez
qualē ec͠cia q̄tidie monet facere cō
cinens. Surſū corda. Cur h̓niſi vt
q̄ ſurſū ſūt q̄rat nr̄ hō nou⁹ de ce/
lo celeſtis dū pegrinamur a dn̄o
ꝯuerſationē nouā q̄rentes in celis
vbi cantat̄ cāticū nouū corā ſedē/
te in throno. q̄ d̄t. Ecce noua facio
oīa. Hic dudū p Ezechielē pollice
bat̄. dabo vobis coꝛ nouū. et ſpm̄
nouū ponaȝ in medio vr̄i. Quidni
tales innouati ſpū recto canticum
nouū cantent in corde nouo iuxta
ſuaſionem apoſtoli ſcribentis ad
Eph. Implemini ſpūſancto loquē
tes vobiſmet ip̄is in pſalmis et hy
mnis et canticis ſpūalib⁹ cantan/
tes et pſallentes in cordibus vr̄is.
Sic agebat Cecilia virgo ſꝑ euan
geliū xp̄i plane nouū. plane verbū
dei ſꝑ gerens in pectore et cantāti
bus organis ſoli deo decantabat.
Fiat coꝛ meū et corp⁹ meū imma/
culatū. Canticū tale nouū rōna/
bilit̄ appellat̄ canticordū. i. canticū
cordis vel cordiū. Suū quippe ſub
iectum. ſuum inſtrumētum. ſua cor/
da que dicitur a corde. ſuus audi/
tus. ſua vox. ſuum os. ſua modū

latio eſt introrſus vel in corde men
tis vel mente cordis quēadmodū
vſa ē pſaltes nr̄a maria i ſuo cātico
canticoꝝ ꝓrſus nouo. qꝛ nouū fece
rat dn̄s ſup̱ terrā dū iaʒ mulier cir
cūdabat virū. Ait nēpe. Fec̄ poten
tiā in brachio ſuo. Certe nouo. cer/
te ꝟbo dei. Diſpſit ſu. men. cor. ſui.
Ecce mentē cordis ſiue referas ad
deū diſp̱gentē q̄ alio loco dr̄ tactꝰ
dolore cordis intrīſecꝰ. Et alibi lo
quit̄. Inueni virū ſm̄ cor meū. Siue
magis libeat ad ſup̱bos diungere
q̄tinꝰ enormitas ꝓfūda ſui ſup̱bie
maiori ex aggeratōe dānet̄. ¶ Can/
ticordū nr̄m nouū deſcribit̄ eē vox
numeroſa mēte cordis ad dei glo
riaʒ elicita libē quā ſolꝰ nouit q̄ ac
cipit. hoc nimiꝝ ē myſteriū q̄le loq̄
bat apl̄s abſcōditū. Et ſm̄ dioñ.
ſolis ꝓp̄ꝭs xp̄ianis. H̄ eſt nomē no
uū i calculo cādido ſcp̄tū. i. in cor/
de puro qđ nemo nouit niſi q̄ acci/
pit. qm̄ in expimētali notitia tactꝰ
ſpūalis poſitū ē. Hinc apl̄s. Quis
hōiʒ ſcit q̄ ſūt hōis. niſi ſpūs hōis
q̄ in ip̄o ē. Eſſe ꝟo voces aliq̄s nu
mēroſas in corde. ſola cordis aure
p̱ceptibiles niſi deo et q̄bꝰ deꝰ vo/
luerit reuelare ꝯuincit̄ exēplo moy/
ſi cui forinſecꝰ tacenti dr̄ dn̄s. Cur
clamas ad me. Et in p̄s. Deſideriū
paupeꝝ exaudiuit dn̄s. p̱parat̄ōeʒ
cordis eoruʒ audiuit auris tua. Fi
nis cāticordi noui ponit̄ eē dei glo
ria ad drāʒ veteris cuius finis eſt
amor ſui vſq̄ʒ ad ꝯtemptū dei. Ce
teꝝ libētas electōis tenet locū for
me iūcta marie gr̄a xp̄i q̄ mādatū
ꝟbi dei nouū de dilectione format
et implet. Diſcernit̄ ex hac p̱ticula
q̄ dic̄ elicita libē cāticordū ab om̄i
ꝓrſus cantico intꝰ vel exteriꝰ tm̄ im
parato. ¶ Cāticordū hm̄oi fuit excel
lētiſſime in illa btā q̄ cecinit Magt̄
aīa mea dn̄m. Et exul. ſpūs meꝰ in
deo ſa. meo. Preponimꝰ hanc btāʒ
in exēplar pulcerrimū et in teſtimo
niū ꝓ dicendis certiſſimū ne dicat
aliq̄s iſta nos ꝯfingē d̄ corde nr̄o
Ne p̄terea cogamur interim p̱ eq̄/
uocatōeʒ vel alit̄ in aliena ſeu vete
ra cantica labi. Sʒ in ſola anago/
gia nouꝰ ſermo verſet̄ ꝯcinat et lo/
quat̄ Aſſis igit̄ nobis o gr̄a plena
dignare te nos laudare et laudan
do diſciplinaʒ nouaʒ ʒ certaʒ ⁊ ve
raʒ ap̱ire. Tu inq̄ʒ cuiꝰ in corde qꝛ
ſcūs et nouꝰ amor ſingularit̄ arde
bat ſpūſſanctꝰ in carne ꝟginali mi
rabilia faciebat. et cor eructabat ꝟ
bū illđ bonū. Magnificat aīa mea
dn̄m ¶ Nōne tibi videt̄ ex hoc ſta
tim cantico facta fuiſſe mirabil̄ illa
nouitas i Maria tympaniſtria nr̄a
q̄ nouitas appellat̄ ab apl̄o diui/
ſio aīe et ſpūs quaʒ efficē p̄t ſolus
ſermo dei viuꝰ et efficax et penetra
bilior om̄i gladio ācipiti p̱tingēs
vſq̄ʒ ad diuiſionē aīe et ſpūs. cōpa
gū q̄ʒ et medullaꝝ et diſcretor co
gitationū et intētionū cordis. Vi
deat̄ ſup̱ hac diuiſiōe auctor de ſpi
ritu ⁊ anima quid conformiter ad
Richardum de verbo ad verbum
tradiderit. qm̄ elucidatio ꝓ nobis
ē in grāde ſtupēdū q̄ʒ miraculū nec
atteſtatōe nr̄a ſola ſatis credibile

Pergamus interea ꝯſiderare quo
pacto ſpūs marie dict⁹ ē nedū ca/
nere. ſꝫ ad actū ſaltare. tripudiare.
et exultare velut extra ſe ſaltare vo
lebat ꝑabolicū illd̄ im ꝓperiū cauē
qd̄ de pueris ludētib⁹ in foro xp̄s
bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris ſui ſūpſit ꝯtra
ꝑfidiā veteꝝ iudeoꝝ. Cecinim⁹ in/
q̄unt vobis nec ſaltaſtis. Maria ce
cinit in ſpū et ſaltauit. nimiꝝ carmē
illud erat nuptiale qd̄ epithalamiū
dicim⁹. Sꝫ q̄ꝝ nuptiaꝝ. vtiqꝫ plu/
rimaꝝ. Nubebat ī aluo virginalis
vteri palacio. humanitas cū deita
te. caro cū verbo. lim⁹ cū deo. Nu/
bebat ecc̄ia quā Johēs vidit tāq̄ꝫ
ſponſam nouā de celo deſcēdētē a
deo pataꝫ nouo viro ſuo xp̄o. Nu
bebat deiformis marie ſpūs deo
ſuo dn̄o ⁊ agno q̄ erat tanq̄ꝫ ſpon
ſus ꝓcedēs de thalamo ſuo. ver⁹
ſol iuſtitie ponens tabernaculū ſuū
ī corde marie q̄ erat mulier amicta
ſole deſpōſata vni viro ꝟgo caſta
Jhu xp̄o. Figam⁹ p̄cor in h̄ ſpū ſal
tāte et exultāte ſpūales oculos cor
dis in lūie fidei. Conſiderem⁹ hunc
deiformē ſpm̄ tanq̄ꝫ diuiſū a carne
effulgeat apud nos. tanq̄ꝫ angel⁹
vn⁹ dei ſine carne et ſanguine. Ni/
hilomin⁹ aſpiciam⁹ ipm̄ ꝓ tp̄e vie
tūc vere paſſū dina ſimul et hūana
Nam inuēta ſūt nō ꝯfuſa tn̄ in ip̄o
hec oīa. ſpes. met⁹. meror. gaudiuꝫ
nō q̄deꝫ ꝓpter corp⁹ ſolū iuxta po
ete ſniaꝫ. Hinc metuūt cupiūt gau
dent qꝫ dolēt qꝫ. Nec auras deſpi/
ciunt clauſe tenebris et carcē ceco
Sꝫ electione et acceptōe libera vo

lūtatis. Nolo tn̄ credat aliq̄s ſpi
ritū marie nō habuiſſe modū ꝯgni
tōis alioꝝ viatoꝝ in quib⁹ oīb⁹
ꝯgnitio ꝓcedit a ſenſu. ſꝫ hac ade/
pta ſpūs ſu⁹ libē vtebat̄ ſuis affecti
onib⁹ abſqꝫ organo corporeo de
q̄ paulo p⁹ infra dicim⁹. Habebat
inſuꝑ affectōes varias ꝓportiona/
les paſſiōes illis q̄b⁹ aīa ſenſu cor
poreo vtens afficit̄ non ſine motu
carnis aut corꝑis. aut bonas. tn̄
oēs habebat modēatas et ordina
tas ſub monade deo in armoniaꝫ
pulcerrimā ſuauē qꝫ quā inhabita
trix dei ſapia delectabat̄ audire
Q ſi ꝯgnouiſſet ſtoicoꝝ diſciplina
grauis ſi inueniſſꝫ ex fide mulierꝫ
hanc fortē exclamaſſet ꝑfecto h̄ h̄
Q dina mēs ſapiētis q̄lꝫ in hōie
poni debē ꝯtēdim⁹ a qua mēte nō
gaudia ſꝫ mala gaudia. nō timorē
ſꝫ vanū timorē. et ita de ſpe et dolo
re rmouēdas p̄dicam⁹. alioq̄n q̄d
a lapide. q̄d alia quauis inſenſibili
re differret ꝯditio ſapiētis. Tles
p̄tēa poſuerūt taꝫ platonici qꝫ pe
ripatetici celeſtes intelligētias q̄/
les nos xp̄iani angelos nōiamus.
qꝫ impari veritate. Audiam⁹ tantū
in eoꝝ poſitiōe qualēcūqꝫ ad nos
ꝯſonantiaꝫ vel tenuē veritatis ab
ſciētes in p̄mis ꝙ celū ſit animatū
tanq̄ꝫ aīal aliqd̄ rōnale ꝯpoſitū ex
materia celi et forma intellectuali.
Cōcedim⁹ tn̄ aſſiſtētes eſſe celis
intelligētias quales appellat apl̄s
adminiſtratorios ſpūs. Naꝫ regu
la ē omnis theologie cum ph̄ia
corporalia ꝑ ſpiritualia miniſtrari

Cōcedam⁹ q̄ʒ verbū dei ꝑ amorē
ꝯmunē ſpiritalē et vitalē alere oia
quē amorē interꝑtata fuiſſe videt̄
pħia apud boetiū ſpm̄ vel aiaʒ ce/
li et mūdi. O felix inq̄t hoim genus
ſi vr̄os animos amoꝛ quo celū re/
gitur regat. Et alibi de aiabus lo/
quēs deo. Quas inquit lege beni/
gna ad te ꝯuēſas reduci facis igne
reuerti. Ignē q̄d aliud intelligens
q̄ȝ amorē. Ponebāt rurſus iſti pħi
ꝯſone ſatis ad magnū Dioñ. ꝙ in
qualibet intelligētia poſt pɼimā et
vnicā q̄ de⁹ ē triplex mot⁹ ſpūalis
inueniebat̄. Unus q̄i circularis et
vniformis circa diuinā mētē ab ipa
in ipaʒ tanq̄ȝ ab oriente in oriens.
Ali⁹ velut obliquus de ſe. ad ſe. in
ſe tanq̄ȝ ab occidēte redeat in occi/
dēs nō ſine multa ꝑticulariū q̄daʒ
irregularitate recta. Terti⁹ imagi/
nabat̄ mot⁹ rect⁹ ſeu diametralis
creatura a ſe et ꝯtra. Cantauit iſta
apud boetiū pħia dicēs. O q̄ ꝑpe/
tua ⁊c. videat̄ ibi. Attēdo dicʒ aliq̄s
cur et vnde talis taʒ q̄ȝ remota di/
greſſio. Cōſonant̄ et decoꝛe ꝑ oēʒ
modū. Reſpiciam⁹ mariā etiā pro
ſtatu vie ſublimē habuiſſe ab ꝯtem
platione om̄ifariā celeſtiū et infer/
noꝝ. Et hinc affectiōes hauſiſſe mł
tiformes quaq̄ verſū. ſurſū. deorſū
añ. retro. dextrorſū. ſiniſtrorſū. in/
trorſū deniq̄ȝ. Tales vero affectio/
nes nōne q̄daʒ voces erāt cāticor/
di ſui cui⁹ naturā inq̄rim⁹ et practi/
cā ei⁹ ſub arte quadā tradē ſatagi/
m⁹. Cur āt pl⁹ exēplo ſpūalis cor/

dis marie viatricī. q̄ȝ angeli. q̄ȝ ade
ꝓ ſtatu innocentie. q̄ȝ alteri⁹ ſcōꝝ.
q̄ȝ demū ipi⁹ xp̄i placuit hoc facere
quiſq̄s hec legerit accipiat paucis
Spūs marie viatricis quātūcūq̄ȝ
diuiſe ꝯſiderat⁹ ab aia et carne fu/
it paſſibilis voces exꝑmēs l ſe nūc
amoris et gaudij. nunc meroris et
odij. nūc ſpūs. nūc met⁹. necnō per
oia pie ꝯpaſſiōis vtpote q̄ regina
mie tūc erat. Cāticordū igit̄ habe/
m⁹ in ea ꝑ eā. velut in exēplari ve/
riſſimo. clariſſimo certiſſimo. Sed
angelos bonos. ꝗ ſāctos ſpiritus
gloꝛificatos. ꝗ adaʒ in ſtatu ꝑmit⁹
inſtituto. nullus admodū paſſibi/
les dicit. xp̄s ꝑtēa nō neceſſario ꝗ
diſpēſatorie dolorē. timorē miſera/
tionē q̄ȝ ſuſcepit. Alij deniq̄ȝ viato/
res boni a venialium diſcordātia
ſecludunt̄. Spūs ꝟo marie cū nul/
la diſſonantia criminali vel penali
paſſa ē affectiones ex ꝯditione na/
ture mortalis ꝓportionabiles paſ/
ſionib⁹ carnis. Potuerat hec cō/
ſideratio ſufficē ꝓ practica cāticor/
di noui ꝑtin⁹ arte tradenda et po/
nēda veluti ſūt oculis. ꝗ antea iun/
gam⁹ ad ꝑmiſſa q̄d ipis cōſonet.
nec nos impediat. Ecce ꝙ ſpm̄ ma/
rie nudū et ſolū et ſeparatū ab aia ⁊
carne ꝓpoſuim⁹ inſpiciendū dum
etiaʒ viuēt in carne mortali. Nunc
eadē ꝯſideratiōe nō ꝑturbata for/
mem⁹. imo formatū tribuam⁹. imo
tributū reſpiciam⁹ organuʒ vnum
preſtantiſſimū ꝑ q̄d ⁊ in q̄d ſpirit⁹
marie canticuʒ ſuū nouū nō intror/

ſus clauſū teneat ꝫ ad exteriora de
ducat. nec eſt op⁹ ingrendo longe
ꝓgredi. ¶ Cōuertimini intuitu ad
corp⁹ ei⁹ organicū pħicū qđ omi/
no ꝯpatū fuit. Et ita ꝑſus elon
gatū ab omi fomite rebellis diſſo/
nātie ꝙ nec eē minima potuit opa/
tionū notula ſibi diſcors eſſe. Glo/
rioſū plane dixerim⁹ organū tale
ad oēz armoniā formabilē ſumme
diſpoſitū. Celeſte dixerim⁹ illud or/
ganū poti⁹ q̄ȝ terreſtre non natura
ꝫ gr̄a. Celeſte ꝑſus ob quādā ſta
bilis mutabilitatis effigiē ob iner/
rabilē obediētie ſuo ſpiritui legem
Cui⁹ viciſſitudines in motib⁹ ſuis
nō pl⁹ fuerūt a recto deuiabiles q̄ȝ
orbiū celeſtiū giratōes. Poſtremo
vidē erat in organo marie corpo/
reo motū ꝓportionatū p̄mo mobi/
li celeſti Motū velut obliquū curſui
planetaꝝ nō oīo diſſilēz. motū ꝑin
de rectū ad exēplar elemētoꝝ gra
uiū et leuiū. ⁊ hec oīa cū ſūmo ordi
ne ꝯcētu numero et pondē mēſura/
ta fuiſſe crediderī. Accepiſti ſub bre
uib⁹ q̄le fuerit cāticorū ſpūs ma/
rie in multis ſiſe ſpiritib⁹ angelicis
Adiunctū ē de organo corpis ſui
ꝯpatiſſimo ⁊ ꝯmenſuratiſſimo in q̄
et ꝑ qđ ſpūs iſte et aīa marie pote/
rat impatiue cantica ſpiritui ꝓpor/
tionata foris ꝯcinē nō ſcut experi/
mur in organis diſtpatiſſimis cor/
poꝝ nr̄m qualia ſepiſſime luxit et
planxit apl̄s nr̄ ꝯfitēs nō ſe poſſe
bonū qđ volebat. ꝫ tyrānisari ſub
lege pc̄ci q̄ ē ꝯcupia. volebat ei nō
ꝯcupiſcē. ꝫ poſſe inq̄t non inuenio.
q̄ȝ vanitati ſubiecta ē om̄is creatu/
ra nō volens. iſta tn̄ excepta quaz
impleuit totā caritas et hūilitas vt
locū i ea nō hr̄et vāitas et cupidi/
tas. ¶ Canticorū marie vocibus
innumēis muſicalib⁹ reſonabat dū
in corde ſuo ꝯferebat oēz ſecū euā
gelicā veritatez. dū p̄tēa cantabat
canticū nouū qđ null⁹ alē ſpūs cā/
tare poterat aut poterit. Itaq̄ȝ ſi
tot in cordib⁹ nr̄is ſpiritalib⁹ cogi/
tatōes et affectōes poſſum⁹ elicien/
do formare q̄s corpora corrupta.
q̄s ꝓprie iniq̄tates ſupgreſſe caput
nr̄m grauāt obtundūt obnubilāt
mergūt. Cōiecturet pius et ſolers
anim⁹ q̄o in illa ſcāꝝ ſca ſpūs ſapi
entie ſanct⁹ et multiplex opabatur
quo ſapie ſpū in tantū plena ſiē et
gr̄a bn̄dictiōe q̄ȝ celeſti fuit. qđ ab
vlī ecc̄ia nō ſapiens ꝫ antonomati
ca q̄daz apprōꝑatōe ſapia ſuis cū
ꝑconīs eſſe cantaē vt ꝙ eſt mr̄ pul/
cre dilectōis et timoris et agnitōis
et ſancte ſpei. in qua gr̄a oīs vie et
ꝟitatis. oīs ſpes vite et ꝟtutis. q̄m
q̄ audit nō ꝯfūdeē. q̄ȝ vox ſua dul
cis a dilecto ꝑdicit. ¶ Canticorū
marie poſſum⁹ ad paucas voces
reducē ꝑncipales ſub q̄b⁹ et ad q̄s
oēs affectōnes ſeu paſſiones pħia
theologia q̄ȝ reducūt q̄ ſunt amor
ſeu gaudiū timor odiū ſeu dolor.
et q̄nta quaſi ꝯplexa fit ꝯpaſſio
Sciet q̄ſq̄s fuerit ſcriba doct⁹ in re
gno celoꝝ ꝓferre de theſauro ſuo
noua hec ⁊ vetera. de theſauro ſcȝ

theologoꝝ et pħoꝝ. qua ſup re ſē
opuſcula quedā ſcripta. Nullus āt
pur⁹ hō quātūcūq; ſcriba doctus
tale aliq̄d ſapienti⁹ efficere cogno/
uit q̄ʒ amica per amorē dilecti filij
ſui cui blandiens dicit illud de cāti
cis. Oia poma noua et vetera dile
cte mi ſeruaui tibi. Que vere beata
q2 cū virginali ſponſo ſuo totiens
audiuit verbū dī corporeis aurib⁹
et hūanis cuſtodiuit obſequijs. ¶
Canticū marie p̄t velut ſub arte q̄/
dā exemplo ſenſibili ad gāma vnū
ꝯponi. Cātatū eſt a pħis expiētiā
ſequētib⁹ ꝙ ars q̄ eſt recta rō agi/
biliū ꝯfert plurimū ipi nature ſicut
ingenijs bn̄ diſpoſitis a natura ꝓfi
cit ad eruditionē et ad illuminatio/
nē ampliorē. Amplius vero ſi ars
imitatrix nature ſolet a generaliori/
b⁹ incipe. ſolet ad certū ꝑuū q̄ʒ or/
dinē ꝯfuſa multa q̄ʒ ꝯponere. ſolet
ꝑ exēpla ſenſibiliū ad intelligibilia
viā dare cur non temptabim⁹ hoc
in muſica facere ſpūali qđ factum
cernim⁹ in carnali? Pro cui⁹ intelle/
ctu faciliori tradidit nob induſtria
ꝓoꝝ vnū gāma qđ ꝑ ſe voces aut
notulas figuratuʒ velut oculis in/
ſpiciendū mōſtrat. ¶ Canticordū
id eſt ſpūale canticū non ideo ꝓhi
bet gāma ſuū hr̄e poſſe q2 iuxt ꝓpri
etatē in deſcriptione cāticordi po/
ſitam ſolus ille nouit qui accipit vi
debit forte paꝝ attendētibus hoc
fieri tā irriſibile q̄ʒ impoſſibile quē
admodū de colorib⁹ ceco. de ſonis
ſurdo naturalit diſciplina neq̄t tra/

di. Sʒ apiam⁹ aures cordis vt qui
habet aures audiēdi audiat. Et in
p̄mis audiat pħus a quo ſumpta
videt inſtantia. Voces inq̄t ſūt ea
rū q̄ in animo ſt paſſionū note. Ec
ce loquit ad muſicā ꝯſonant nota
rū verbo vtens. Audiat p̄terea al
ter loquēdi ꝯpoſit⁹ ab emula ſam/
ſonis. Nunc inq̄t aperuit vir meus
cor ſuū mihi. Audiat ſimul Gregl.
dicēs ꝙ ꝑ ſenſibilia cognita ducit
anim⁹ ad incognita. Ac ꝑ qđ ſcit
cognita diligere diſcit ⁊ incognita
amare. Colludam⁹ iſta parit ⁊ ſcin
tilla veritatis erumpet. Que ſcintil
la? Iſta nimiꝝ ꝙ paſſiones cordis
ſpūalis lʒ inuiſibiles. lʒ inſenſibiles
exteri⁹ aperiri ſicut et cor vtilit pñt
¶ Poſſunt ſiq̄deʒ agnoſci foris. ſʒ
nō om̄ino. ſimilit ad cor qđ afficit
et expimentatiue mouet et tangit.
hoc em̄ fieri nō q̄rim⁹. Quid ergo
plane vt cor audientis ad aliq̄d in
ſe formandū vel eliciēdū ſimile cō/
citet. Nonne ſic omni die. mater au
diens filiū ſic dicentē. O doleo. o ti
meo. format in ſpū ſuo vel doloris
vel timoris vel ꝯpaſſionis affectū.
Et qua fit hoc arte. qua ve ratiōe.
niſi ꝙ aperuit ſibi fili⁹ cor ſuū ⁊ la
tētes intus notauit paſſiōes. Sup/
petūt plures alie rōnes quib⁹ effi/
cit pſpicuū artem de muſica ſpūali
nō eſſe fictitiā. nō inutilē. nō impoſ/
ſibilē. nō irriſione ſʒ veneratione et
gratiſſima receptione gratiſſimam
digniſſimā. Et ſi nō iſta forſan que
ſubſcribit. alia tn̄ quā ſubtilior et

ſolertioꝛ tradere poſſet indago ¶
Cāticoꝛdū nouū ſeu muſicū pt ha/
bere gāma breui⁹ in notulis ſeu fi/
guris vel lrīs ꝙ̄ ſit gāma manuale
Conferam⁹ muſicā ſenſualē vł oꝛis
cū muſica coꝛdis et voces vni⁹ cū
vocib⁹ alteri⁹. Habet hoc muſica
oꝛis ꝙ pt ſm fraſim ſm theſim ſm
ꝓportionalē inſuꝑ ꝯtinuationē cū
alijs variare voces ſuas. Qȝ potiſ
ſimū vbi diſcantāt et cantāt in cho
ro plurimi ſimul. Eſt āt in vocibus
oꝛis aut alijs melodijs ipa fraſis
eleuatio vel depreſſio penes acutū
et graue accentū. Theſis attendit
in ꝓductione aut breuiatione notu
larū ſyllabaꝝ et vocū. Cōbinatio
ꝓportionalis dꝛ multoꝝ ad inuicē
cantantiū et ꝯtracātantiū ꝯſonan
tia. Ecce aūt deficit hec tertia a cō
dico in muſica coꝛdis ſaltem hic in
via et ꝓ arte danda. Nō ei ſatis ē
factibile vt ꝯueniāt iſta duo ſub ꝓ
poꝛtionali ꝯbinatōne latentiū affe
ctionū ſicut in auditis et viſis. Gā/
ma tn̄ manuale multiplicatōnē ſuā
potiſſime neceſſariā hȝ in hac cau/
ſa. ¶ Ceteꝝ quo ad fraſim et the/
ſim dicim⁹ vtiqȝ q̄ repiunt in affe/
ctionib⁹. Sūt em̄ qualitates in qb⁹
phīa ponit extenſionē ⁊ ꝯtractionē
q̄ eſt theſis. Intenſionē qȝ et remiſ
ſionē q̄ eſt fraſis. Cōcludit hoc ex
motu venaꝝ pulſatiliū coꝛdis ma/
terialis ꝑ medicos. Sȝ in affectio
nib⁹ ſpūs vbi tenēt eas in ſe ceſſet
hec cognitio medicinalis ꝙuis ſit
in ipis theſis et fraſis. et in qualita/
tib⁹ nō vitalib⁹ de quib⁹ nimis ap
paret. ſit extenſio ſit et intenſio ſm
tres dimenſiones. altitudinis lati/
tudinis et ꝓfunditatis ¶ Cāticoꝛ
di voces poterāt in Maria. pn̄t et
in nobis multis modis agnoſci.
Cognoſcit iſta vox ꝑmo introꝛſus
in coꝛde ſonante. ꝙ ſi in coꝛ ſona/
re dubitaueri. Iſaias te doceat vbi
legit. Coꝛ meū ad moab ſonabit.
Fit tn̄ vt nō auertat a ſe et quodā/
modo rapt⁹ fiat. Sit igit ſermo nr̄
hic de illis qb⁹ loquit de⁹ qui con/
uētunt ad coꝛ Nōne queſo ſcit coꝛ
ſe amare. ſe gaudē. ſe dolere. ſe ꝯpa
ti. et ita de reliqs. Scit inqȝ nō per
opinionē. nō ꝑ ſolā fidē. ſȝ ꝑ experi
mētalē notitiā qualē in alterā trāſ/
fundē fas nō habet niſi foꝛſā in ci
tatione quadā et ꝯmonitione per
notas verboꝝ vel ſignoꝝ ¶ Cog/
noſcit rurſus hmōi vox non eſt du
biū a deo et ab omib⁹ quib⁹ ipe vo/
luerit reuelare. et hoc vel in verbo
vel in ꝓprio genē vel inſuꝑ natura/
li quodaȝ lumine quēadmodū cre
dim⁹ fieri ſepi⁹ in beatis tā mutuo
loquentib⁹ ꝙ̄ nr̄a deſideria nō au
dirēt ¶ Cognoſcit ampli⁹ hec vox
ꝑ quaſdā opiniones ſeu ꝯiecturas
qn̄qȝ ꝑ auctoꝛitatē dicētis de ſe no
bis vel ſcribētis vel innuētis. qn̄qȝ
ꝑ ſiles in nobis affectiōes genitas
ab obiectis vtriuſqȝ ſilib⁹ pn̄tatis.
Dū incōtinētes duo reſpiciūt vgi
nē foꝛis pulcerrimā ſi libidinoſa ſit
in coꝛde cuiuſpiā fas eſt argumen/
tari ꝙ ſit aut eſſe poſſit in altero.

nõ aliter de duobꝰ virtuoſis et per
oppoſitum. vñ ꝓuerbiũ ſumptũ eſt.
Inſaniens in vna paſſione de omi
bus ceteris ita putat. Hinc ſapiẽs
Intellige q̃ ſᵗ ꝓximi tui ex te ipo ¶
Poſtremo piꝰ animꝰ ex his paſſio/
nibꝰ quas circa vicia ſenſit aliqñ.
quas inſup circa ꝓximos quotidia
na colligit expientia valet ↄcludẽ
varias eſſe voces illas q̃s dei cul/
toribꝰ audit attribui vt ẽ illud Quã
magna mltitudo dulcedis tue dñe
quã abſcondiſti timẽtibꝰ te. Et illđ
Nihil dulcius q̃ꝫ reſpicere in man/
datis altiſſimi. Et illud Chriſti.
Venite ad me omnes. Et ſequiᵗ.
Et inuenietis reqͤꝫ aiabꝰ vřis Iu
gũ em̃ meũ ſuaue ẽ et onꝰ meũ leue
Dicta deniqꝫ doctoꝝ ad anagogi/
cos exceſſus exẽcitatoꝝ q̃bꝰ nõ cre
dere deſipe eſt. et quos imitari nol/
le ſtultitia et inſipientia cordis. ſi et
dũ pater celeſtis traxerit ad xp̃m.
nã iſta eſt ꝓpria muſica et ſcia xp̃ia/
noꝝ. ¶ Canticordũ marie fuit ẽm
omnẽ artẽ muſice ſuauiſſime doctiſ/
meqꝫ modulatũ Sane ſi ſpũſſanctꝰ
replens aplos docuit eos omnem
veritatẽ. ſi eoꝝ corda afflata ſãcto/
ſpũ voces diuerſas intonant. fanᵗ
dei magnalia. Si rurſus maria ẽm
Damaſ. a nullo vinciᵗ illuſtriũ Si
amplꝰ ẽm Dioñ. traditionẽ lex di
uinitatis ẽ vt ois inferioꝝ pfectio
ſit eminẽtiꝰ in ſupioribꝰ cũ maria fu
erit p grãꝫ ſblimata nedũ ſup mu/
lieres et hõies. ſꝫ ſup oẽs angeloꝝ
choros. q̃s ab ea muſicalẽ in ſũmo

nõ titiã negauerit. ¶ Nolumꝰ idcir
co ſuadẽ deuotis quibꝰ loq̃mur vt
ſe tradãt muſicalibꝰ artibus ſeculi
cognoſcẽdis. Curioſitas em̃ culpa
bilis hec eſſet in multis. ſꝫ ſi obuene
rit cognitio vel ex ſtudio iuuentutꝭ.
vel aliũde faciliᵗ ſine detrimẽto ex/
ercicij ſanctioris nõ abijciãt donũ
dei. ſed ex opibus gẽtiliũ et egypti
orũ ditati ſeruiãt ex illis deo. et ad
laudẽ ſuã oia gloriã q̃ꝫ cõuertant.
¶ Cãticordũ marie fuit aptatũ ẽm
om̃e tps nũc ſaltare nũc plangere.
Saltare ſicut in epithalamio ſalo/
monis. plangẽ ſicut in trenis Iere/
mie. Sepatꝰ em̃ fuit marie ſpũs ab
om̃i ↄtagiõe carnalis amoris quẽ
cãticoꝝ verba ſonant. Et hoc in la
queũ pedibꝰ inſipientiũ. in foueã et
in viſcũ cũ carne et ſanguine cũ fã/
taſijs ſexuũ viri et femine. ſi tñ blã/
dimẽtis carnaliũ nuptiaꝝ cor ſuũ
dederit his canticis. Itaqꝫ ſicᵗ apđ
deũ nõ eſt maſculus aut femina. ſic
nec in canticis iſtis et epithalamio
ſpiritali nuptiali. Et tñ nihil aliud
videnᵗ ſonare q̃ꝫ dilectũ et dilcãm
ſponſũ et ſponſã. amicũ et amicam
ↄplexus et oſcula. q̃ qualiᵗ inueniri
poſſint abſqꝫ ſexuũ diſcretione. mi/
rũ valde. ſꝫ tñ veꝝ. nec ab aiali cõ/
ꝓhenſibile. q̃ nõ ſapit q̃ dei ſũt. Ma
rie ꝯo ſpũ cũcta hec facilia ¶ Por
ro de luctu teſtimoniũ habemꝰ ſan
cti ſenis. Tuã inq̃t ipiꝰ aiaꝫ ptranſ
ibit gladiꝰ. Et hoc lamentũ cũ mul
tis tpibꝰ maria cecinerit flendo cũ
flente Ihũ. ſicut gaudebat cũ gau

dēte. Precipue tñ hoc inſonuit tpe
paſſionis bñdicti filij ſui dū cū cla/
more valido et lacrimis orans ex/
auditꝰ eſt ꝓ ſua reuerentia Nihilo
minꝰ fuit eo tūc tā in filio qꝫ in mr̄e
cū cantico ꝓfūdiſſime lamētatōis
canticū altiſſime exultationis. Ve
rū hec et alia q̄ ſeſe ingerūt loquēti
de maria tranſgreſſionē afferūt et
ſuſpenſā tenēt expectationē lectoꝝ.
qui gāma nouū cāticordi noui tra
dendū fore retinet ex nr̄a ꝓmiſſio
ne ¶ Atuero pauſemꝰ iteꝝ ne cōti/
nuatio fiat in cantādo minus acce
pta. ſedeamus cū vtraqꝫ maria ad
pedes Ihu nunc in domo. nunc in
cruce loquētis. nūc exultantis ſpū.
nūc plorātis ſub vmbra illiꝰ. Sub
vmbra illiꝰ quē deſiderabā loquit̄
aīa ſancta aīa marie ſedi. Et fructꝰ
eiꝰ fructꝰ honoris et honeſtatis cū
folijs verboꝝ ſuauiſſimis gutturi
meo. Gutturi plane tali de q̄li pſal
miſta annūciat. Exultatōes dei in
gutture eoꝝ. Quas exultatōes ap
pellamꝰ iure nr̄o canticordū. Sup
quo poſt theoriā praxim dare co/
nabimur vt pateat et legat̄ in digi
tis ac in manu deſcribat̄ cooperā
te verbo dei qđ ſe inclinās olim di
gito ſcribebat in terra quo ꝓdem
legis notas ſcripſerat in tabilis

¶ Thomus tertius

Gamma canticordi quiſq̄s
deſidēat vel audire vel ꝯg
noſcere debet exuere vete/
rē hominē et nouū induere quatinꝰ
in xp̄o puer imo ꝙ ſtultꝰ fiat. Talis
erat nanqꝫ maria. tales nos petrꝰ
vult eſſe infātes ſcꝫ rōnabiles ſine
dolo. recolens dictū a xp̄o. Amen
dico vobis niſi ꝯuerſi fueritis et ef
ficiamini ſicut paruuli non intrabi
tis regnū celoꝝ. Irriſus eſt a Se/
neca ſenex elemētarius. Puereſcat
igit̄ q̄ ad elementa muſice ſpūalis
admittēdꝰ eſt. et meminerit qm̄ op
tet addiſcentē credere vt ſit vere di
ſcipulus ¶ Talis erat Iohis ſene
ctꝰ vt aquile renouata cū nihil pe/
ne aliud loqueret̄ qꝫ amoris noui
vocē nouā. Filij diligite alterutrū
ſp ingeminās. Quid mirū ſi dilectꝰ
de dilecto. ſi cuſtos dilectiſſime et
amice ꝑ amorē xp̄i quo nemo ma/
iorē habuit caritatē fecit de dilecti
one iuge verbū. Talis rurſū Arſe/
nius dū poſt ſenatoriā et aulicā di
gnitatē poſt multas in ſeculo lr̄as
dū ꝯſuluiſſet prez heremicolā ſine
lr̄is. ſuis mirantibꝰ q̄d tantus vir
lr̄is grecis et latinis erudiꝰ cū idio
ta ſermonē ꝯtraxiſſet. ſuſpirabūdꝰ
ait. In veritate dico vobis qꝛ nec
dū ad alphabetū huiꝰ ſenis attigi
Fuerat em̄ ſermo ſuus nō de ſciētia
quā didicēat ſolā. ſed de charitate
que edificat: quam ideo neſciebat.
qꝛ non tranſierat in affectū cordis
Crediderat tñ humilis more diſci/
puli pueri tot expientijs caſtiſſimo
rū affectuū et ſentimentoꝝ erudito
qui fecerat ꝑationez in aq̄s mul/
tis tumultuantiū fluctuantiū qꝫ tē/
ptationū in mari cordis. vbi vide/

ſrat opa dñi et mirabilia eiꝰ in ꝓfũ
do. aſcendens nũc in celos. nũc de
ſcendens in abyſſos. Crede mihi
qui tale nauigauit mare enarrauit
ꝑicula et mirabilia eius. Nõ illi qui
ſe totos in ipõ naufragos mergũt
nec vnq̃ȝ emergũt. qꝛ vel nõ conan
tur vel conati ꝓtinꝰ reſorbẽt. Obe
diuerat iteꝝ ſe nec ille Salomonis
filiũ verbo de canticis et hymnis
ſpũalibꝰ. liga ea in corde tuo iugiẽ
et circũda gutturi tuo quatinꝰ vi/
delicet illa ſapet et caneret gradiẽ
do ſtando ſedendo qȝ. ¶ Gamma
nouũ nõ ideo ſpernat homo nouꝰ
in xp̃o ſi ſenſerit ſe gradiuſculũ fc̃m
in ipõ. Nõ eget affirmo tali monitu
quiſq̃s vere grandis factus eſt in
xp̃o. Qui exẽplo marie quo maior
eo humilior qui humiliori xp̃o ꝓxi
mior ſimilior et intimior. Sȝ ita lo/
q̃mur apud eos q̃ꝝ exaltatũ ẽ cor
et elati ſũt oculi ambulãtes in ma/
gnis et mirabilibꝰ ſuꝑ ſe. Ideo nec
lactare iam dignant̃ vbera doctri/
ne pie. Quidni maneant ſicut abla
ctati ſuꝑ mr̃e ſua corde arido ſicut
teſta ¶ Poteẽit apud tales aſpectu
ꝑmo reijci ſimplicitas. ruditas. bre
uitas gamma nr̃i. Cauſabunt̃ ipm
ſuꝑuacuũ eſſe qm̃ abſq̃ȝ eo cãticis
ipi ſpũalibꝰ ac myſticis habende ſe
iudicibꝰ fuerint inſtituti. vt quid er
go afferunt̃ noua hec q̃dem auribꝰ
inq̃unt nr̃is q̃ nec pr̃es nr̃i dignati
ſũt attingere? Nũc tertiꝰ e celo ceci
dit Catho q̃ ſuꝑ ſenes qui ſuꝑ oẽs
docẽtes ſe intellexit. Atuero iſta ni

hil mouẽt ſimplices aĩmos ſciẽtes
ſpm̃ ſãctũ ſpirare vbi vult. qñ vult.
⁊ qũo vult. Alioq̃n nõ diceret̃ apd̃
Danielẽ. Pertranſibunt plurimi et
multiplex erit ſcientia. Prohibent̃
ꝑmo que offerunt̃ ȝ nõ in foro reꝝ
venaliũ clamoſo. nõ in cecis fedis
q̃ȝ libidinũ ꝓſtibulis. non in agro
boum cũ fratre ſeniore qui deforis
ſymphoniã et choꝝ domi non no
uerat. Nõ deniq̃ȝ ꝑuerſo corde qd̃
eſt abominabile diſſimile nec inue/
niet bonũ nec vllam ſciaȝ retinebit
Audit̃ et illud Acetũ in vitro qui
cantat carmina cordi peſſimo. pro
cul tale ꝓcul. ¶ Gamma myſticum
nõ melius formare poſſumꝰ q̃ȝ ad
exemplar dñi nr̃i Ihũ xp̃i crucifixi
vt dicat puer i xp̃o. Croix de par
dieu galſ. hoc plane eſt ſignaculum
qd̃ maria poſuit ſuꝑ cor ſuũ i me
ditationibꝰ et ſuꝑ brachiũ in opa/
tionibꝰ. Que gloriat̃ in canticis di
cens. Faſciculus mirre dilectꝰ meꝰ
mihi inter vbera mea cõmorabitur.
Faſciculꝰ vtiq̃ȝ paruulꝰ humilis et
paucus quale q̃rimꝰ eſſe gẽma no
ſtrũ recedant vetera de ore vr̃o di
cebat illa cꝰ cor exultabat i dño ve
tus anna mater noua. qꝛ deꝰ ſciaꝝ
dñs eſt et ipi p̃reparant̃ cogitatiões
Nolite ergo multiplicare loq̃ ſubli/
mia gloriantes niſi forſan in dño
¶ Mihi abſit gloriari cantat paulꝰ
renouatꝰ de ſaulo vetere niſi in cru
ce dñi nr̃i Ihũ xp̃i ꝑ quẽ mihi mũ/
dus crucifixus eſt et ego mundo.
Cuiꝰ iteꝝ hec verba ſunt. Non eñ

iudicaui me ſcire aliq̄d inter vos ni
ſi Jhm xp̄m et hūc crucifixū qui ꝛ
bucinabat om̄ib⁹. de cetero nemo
mihi moleſt⁹ ſit. Ego eñ ſtigmata
Jhu in corꝑe meo porto Suus q̄ꝫ
coapl̄s petrus. xp̄o ait paſſo i car/
ne. et vos eadem cogitatiōe arma
mini Naꝫ crux lignū ſalutare ē qđ
ad primā dignitatē renouauit oīa
Sic pollicitus fuerat xp̄us dicens
iudeis. Ego ſi exaltat⁹ fuero a ter/
ra om̄ia trahā ad me ip̄m In qua
tu benigniſſime ꝛ innocentiſſime Je
ſu perpendiſti vbi fuit extenſū tui
corporis organū inſtar tympani
vbi cecini̇ſti verba ſalutis nr̄e vbi
q̄nq̄ꝫ plagis capitalib⁹ quaſi toti/
dem notulis vel caracteribus te in
ſigniuiſti et ꝓprij ſanguinis minio
rubricaſti vbi tu piſcina ꝓbatica ſa
lutaris q̄nq̄ꝫ porticus vulneꝝ ha/
bēs. dediſti haurire aquas in gau/
dio de fontibus ſaluatoris. p̄cipue
tibi preſenti te q̄ꝫ videnti tibi conci
nēti o beata beatarū. tu digitulos
illic oplodebas quos ſemꝑ ad bel
lum ſpiritus docuerat. Benedict⁹
deus. Qui mirra ſtillabāt ꝓbatiſſi
ma. qui apprehenderūt fuſum pro
tunica viri ſui et filij Jhu quē cibа
uerat. quē cōtrectauerat. cui⁹ lacri/
mas ſiccauerāt et nūc deſcribebāt
ſibi cū ſenſibus alijs quinq̄ꝫ voces
inenarrabiles cāticordi quales in/
quirim⁹. ¶ Gamma myſticum fas
nobis eſt ad quinq̄ꝫ notulas ſeu vo
ces vel litterulas puncta vel cara/
cteres figurare. Sic licet homo no
ſter vetus crebro nobis aduerſus.
nihilomin⁹ loquebať de ip̄o myſti/
cus ſermo ꝓphete. Tu vero vnani/
mis dux meus et notus meus Qui
ſimľ mecū dulces capiebas cibos.
in domo domini ambulauim⁹ cum
conſenſu. Tunc recolens diſſidium
per demones ingeſtū. cōuerſus ad
illos imprecatur venire mortē ſuꝑ
illos. Ex hoc aūt tante latitudinis
myſterio hoc vnū trahim⁹ ad rem
preſentem ꝙ vetus homo dux eſt
noſter q2 neceſſe ſm̄ ph̄m quecūq̄ꝫ
intelligentem fantaſmata ſpeculari
et a ſenſibus cognitionez accipere.
Conſentaneū eſt igitur vt gamma
noui hominis cōſonet ad gamma
veteris. etſi non ſit in om̄ibus pror
ſus idem. hoc aūt gamma qđ ma/
nuale pueris inſtituiť ſex vocib⁹ diſ
finiť licet ſm̄ fraſim et theſim multi/
mode repetitis que ſunt. vt. re. mi:
fa ſol la ¶ Teneamus proinde ſm̄
ph̄icaꝫ diſciplinam ꝙ omnes vete
ris hominis voces ſeu notule paſ/
ſionū reducunť ad quattuor nota/
tas a poeta cui conſonat apud bo/
etiū philoſophia. Tu quoq̄ꝫ ſi vis
lumine claro ⁊c̄. Deniq̄ꝫ complecti/
tur illas eccleſia mater noſtra dum
canit in proſa. Confuſa ſūt hic oīa
ſpes metus meror gaudium. Ecce
quatuor voces expreſſas quas e/
numerando dedit eccleſia quintaꝫ
aliam intelligi dum confuſas eſſe
notat. quaſi videlicꝫ vna ſit ex om̄i
bus aut multis cōpoſita. reſultās
q̄ꝫ ſicut ex quatuor elementis ſim/

plicibus mixta fiunt.hanc certe cō
paſſionē nōiam⁹ a con qđ ē ſimul
et paſſio quaſi ſimul paſſio. hāc ali
ter poſſum⁹ nōiare miſerationē ſeu
miſericordiaȝ cui⁹te matrē et regi/
nā ꝑ orbem terraꝝ cōfitet̄ eccleſia
O maria.Gamma.a. myſticū pōt
elegia diuina cantatrix amoꝝ ca/
ſtoꝝ ſub duplici metro ɔplecti.A.
ſit amor gaudens.ſpes.e.compaſ/
ſio iota.O.timet.v. qȝ dolens odit
et iſta notes ¶ Bñdict⁹ de⁹ factus
ꝓ nobis verbū abbreuiatū qui no
bis hoc breue verbū poſt multam
ɔquiſitionē ſuggerere dignatus eſt.
quod emulat̄ ſignū thau. cor fixū
quoqȝ tenſū qȝ in ipſo Jh̄m xp̄m re
ꝑſentat.quod ſimul ad puerile gā/
ma veteris hōis ſe ɔformat.quod
ꝓinde phicis diſciplinis cū theolo
gicis anagogĳs reſonanter eſt ac/
cōmodum. ꝑ qđ ad extremū qđli
bet canticū.ſit pſalm⁹.ſit hymn⁹.ſit
i ſono tube.ſit in cythara.ſit i pſal/
terio.ſit in tympano et choris.ſit i
cordis ⁊ organo.Deniqȝ qūolibȝ
omnis ſpūs laudet dn̄m potēit an
notari. ¶ Pape dicet aliq̄s nimiū
grandis eſt hec ꝓmiſſio. grandis
plane ſed cū ſimplici corde recepta
fidelis eſt et vera ꝓpicio illo qui di
xit.Dilata os tuū et implebo illud
Qualiter impleuerat pſalmiſtā qui
dicebat ex ſententia.Jmmiſit in os
meū canticū nouū carmen deo no
ſtro ¶ Conuertam⁹ oculos etiā car
nis ad ſignū qđ exaltauit de⁹ in na
tionib⁹.cui⁹ typū tenuit eneus ſer/
pēs exaltatus in deſerto.Ecce iſtic
eſt longitudo.latitudo.ſublimitas
et ꝓfundū.Ecce quattuor extremi
tates inſpicim⁹ et in ſublimi ſurſum
rationabilit̄ collocam⁹ primā lrāz
que gaudiū et amorem ſignificat.
qm̄ vertit̄ ad celos vbi nihil quod
non ſit gaudium exercet̄.Glorioſa
inquit pſalmiſta dicta ſunt de te ci/
uitas dei.Sicut letantiū omniū ha
bitatio eſt in te.Ac ꝑinde reſonan/
tiū ab.a.vocali prima gaudio vel
amore nr̄m gamma tanqȝ a digni/
ori ſumit initiū ¶ Ceterꝝ collocam⁹
in extrema ꝓfunditate deorſum.v
vocalem que deſignat dolorem et
odiū.Nam profundū⁹inferni quid
aliud ſonat vbi dolor et fletus et
ſtridor dentium.odium quoqȝ ꝑti
nax dei ſanctoꝝ ſanctaꝝ qȝ omniū
Ponimus ſubinde in tono ſub bra
chio dextro.e.vocalem que depu/
tatur ſpei ſignificande ſeu deſiderio
Nam et illic ſperauit beatus latro
et ſperans audiuit. Hodie mecum
eris in paradiſo.Dehinc tranſeun/
tes ad tonū ſiue brachiū ſiniſtrum
configim⁹.o.vocalem que timoreȝ
inſinuat.Quid em̄ terribili⁹ q̄ȝ vox
a ſiniſtris ſonatura.Diſcedite ma/
ledicti in igneȝ eternū.Sic habem⁹
quatuor orbis extrema que ſūt ori
ens.a.occidens.v.ſeptentrio.e.me/
ridies.o.tanqȝ in vulgari rota for
tune fiat hec reuolutio. Regno.a.
regnabo e.regnaui.o.ſū ſine reg⁹
.v.Amplius in.a.lrā que circa tem
p⁹ natiuitatis xp̄i lrīs latinis ad/

dica eſt aptiſſime vocales q̄nqꝫ ſi/
tuam⁹ tanq̄ꝫ in quoqꝫ zodiaco ſit.
¶ Atuero reſpiciētes in auctorē et
ↄſūmatorē ſalutis nr̄e Jh̄m ↄfixū
in medio. quid aliud queſo videbi/
mus q̄ꝫ alterā quaſi mixtā ex om̄i
bus cōpaſſionē quā J vocalis no/
tat a qua nomē Jh̄u incipit. Hinc
eſt nr̄a redemptio amor et deſide/
riū. Hic de⁹ me⁹ ait pſalmiſta et mi
ſericordia mea. Hinc appellabat
Ignatius amoreꝫ ſuū crucifixum.
Hūc andreas moriturus videbat
in ſpū atqꝫ de crucis ſupplicio geſti
ebat. Vidit hunc franciſcus quaſi
ſeraph alatum qn̄ q̄nqꝫ ſtigmatib⁹
ſeu ſignis conſcript⁹ eſt ab eo ſenſi/
bili libro carnis. Hūc inſpiciēs pijſ
ſima mater miſericordie. nōne po/
terat vti verbis in Iſaya poſitis.
Venter meus ad moab quaſi cy/
thara ſonabit. Moab interp̄tatur
ex pr̄e. qm̄ a patre et filia genit⁹ eſt
Hic licet prau⁹ et ex damnato ↄcu
bitu fuerit. mihi proſit tm̄ vt p me/
taphorā ſignificet Jh̄m qui ex pr̄e
deo vt fili⁹ eius et maria concept⁹
eſt nō virili ſemine. ſed myſtico ſpi
ramine Adhuc venter marie bea
tificat⁹ a muliere de turba Tunc
ſicut cythara neruis tortis exten/
tis et ſiccatis aptata ſonaui ad te
benedictū fructū vētris ſui. In cui⁹
corde tunc et indiſſonanter hec oīa
ſpes. metus. meror. gaudiū Nō du
bium q̄n pariter cōpaſſio q̄ ab vte
ro egreſſa eſt ſecum. Ecce ꝙ inſtar
moyſi et bezeleel fabricantiū fede
ris arcam fecimus gāma nr̄m ſm̄
exemplar quod vidimus in monte
quē montem ex lapide abſciſo ſine
manib⁹ tradidit Daniel excreuiſſe
et impleuiſſe terrā. et hic eſt de⁹ no
ſter Jh̄s xp̄s. lapis quē reprobaue
rūt edificantes fact⁹ eſt in caput an
guli. lapis quo digiti dauid goliā
ꝓſtrauerūt ¶ Coaptem⁹ deinceps
ad gamma manuale ſpūale nr̄m et
attendam⁹ ꝙ ſex notule nōiantur
p q̄nqꝫ vocales. ſi conſonantes de
traxeris. que ſi ordinant̄ vt ponat̄
bis. a. lr̄a. ſcꝫ in fa. et la. Liqueſcit
aūt frequenter fa. in mi. p b. molle
Et eſt ordo talis. v. e. i. a. o. a ſ. et. l.
a. la. deniqꝫ quantum ex veteribus
fas eſt conijcere cantus eſt ſenſua/
lis traditus per has quinqꝫ voca/
les imo et quidam diſcantus q̄ꝫ cō
trapunctū dicim⁹. neumata deniqꝫ
ſic inſinuabant̄ que ſunt conſonan
tie tonorū finales. Sic ordinauit
primū hymni metrū de Johanne
baptiſta qui dixit. Ut queāt laxis
reſonare mira famuli ſolue labia
¶ Erubeſcant hic nr̄i ſapientes et
prudentes in oculis ſuis quoꝝ ni/
hil oculus niſi ſublime vult inſpice
re quando ipſi ſummi ꝓphete carmi
na ſua digeſſerunt per litteras al
phabeti. non ſine myſterio vt treni
Jeremie. vt Salomon de muliere
forti. in myſterio ſacre legis aut v̄
ginis glorioſe vt pſalm⁹ preterea
Beati immaculati p octonabia de
currēs. vt alt̄ iſte pſalm⁹ Ad te dn̄e
le. aīaꝫ meā ⁊c. Quid vltra? Vide/

bis ſimile in eccleſiaſtico hymno.
A ſolis ortus cardine. Et. Hoſtis
herodes impie. Voluit preterea
dñs noſter Ihs xpus magnũ ali/
quod ĩ ſeminario litterarũ deſigna
re quando vehement̃ exagerans
dixit. Amen dico vobis. nec vnum
iota. Ecce iota neutri generis ſicut
de gamma ponimus. qđ apud gre
cos eſt lr̃a q̃nta apud nos .g. nec
vnus apex tranſibit a lege donec
omnia fiant. Porro nõ minoris eſt
ponderis ꝙ ſe Ihs alpha et o di/
gnatus eſt nominare. Motus eſt in/
de fortaſſis abbas Joachim vt ex
ſeminario .i. litteris alphabeti intel
lectũ colligeret preteritoꝝ. futuro/
rũ qꝫ tempoꝝ. Conſonãt hec ẽia
ne ꝑcacius irrideatur gamma no
ſtrũ in cuiꝰ ordinatione ſequi vide/
mur non voluntariã tantũmodo.
ſed naturalem. que metiri neſcit im
poſitionẽ dicens. a. e. i. o. v. vbi ſub
typo pſalterij ſonus inchoat a ſur
ſum corda. et prodit velut in deor/
ſum. quod ſentiet vnuſquiſqꝫ qui ſo
lerter aſpiratõnẽ notauerit quẽad
modũ priores grãmatici prorſus
oculati et cordati viri ſapuerunt.
Eſt autẽ gaudiũ vel amor ſicut .a.
in quadã latitudine cordis. dein/
de ſicut .e. ſpes ↄtractior ẽ. dehinc
mollior eſt ſicut I compaſſio. O. p̃/
terea ſignificans metũ. et. v. dolo
rem vel odium ad labia vſqꝫ per/
ueniant. ac perinde grauitatẽ ipiꝰ
ſicut primis ſublimitatem damꝰ vel
acutiem. Poſſemꝰ adaptatões ali

as ſumere vel ex quatuor elemẽtis
et coꝝ qualitatibꝰ p̃mis. vel ex diſ
poſitione celeſtiũ planetaꝝ. vel ex
ↄbinatione ſeu ↄfiguratione com/
plexionis humane. ex humoribus
ip̃m corpꝰ ꝑ neruos et artẽias agi
tãtibꝰ. ſed ad p̃ns ſufficiãt adapta
tiones premiſſe ſi deſcriptionẽ ad/
diderimꝰ manualẽ. ſꝫ gãma prout
de re clariſſima promptiſſima did
mos eſt ſupra digitos poſuimꝰ.
Scimꝰ in manu q̃nqꝫ digitos eſſe.
ſextũ monſtra quedã habuerunt.
Diuidũt aliq̃ñ tres ↄtra duos. de
deo dĩ Yſaias ꝙ appendit tribus
digitis molem terre. de xp̃o ꝙ mi/
ſit digitũ in auriculas ſurdi et au/
diuit. ꝙ preterea dixit Thome. In/
fer digitũ tuũ huc. latꝰ oſtendẽs. vt
certꝰ fieret ꝑ digitũ. Legimꝰ q̃ꝫ di/
gitos apud Danielẽ ſcribentes in
pariete. Mane thetel phares. De/
ſcribens q̃ꝫ ſapiens ſtultũ dixit ꝙ
digito loquit̃. Nõ culpans q2 digi
to loquit̃ ſꝫ ꝙ diſcole pũerſe q̃ꝫ loq̃
tur illud ſcꝫ ſc̃dm Yſaiã qđ nõ ꝓdeſt.
Nõiant̃ ad extremũ hi q̃nqꝫ digiti
Pollex. index. mediꝰ. medicꝰ. auricu
laris. Cur aũt hec oĩa niſi ꝓ col/
latione rationabili vocaliũ q̃ ↄpo
nũt gãma nr̃m. quatinꝰ in digitis
poſſit tã oculis ſe ꝓdere q̃ꝫ auribꝰ
loqui exemplo monachoꝝ nutibꝰ
loquentiũ vel alioꝝ in gãma cãtã
tiũ. Pollex tanq̃ꝫ pollentior et di/
gnior hꝫ .a. gaudium. Index mon
ſtrans non iam habita ſed ꝓxima
et certa habet .e. ſpem. Collocatur

in medio longiori breuis. Jn miſera
tione ꝓducti⁹. Nōne p̄terea timor
.o. medic⁹ eſt q̄ pccm̄ expellit. De/
mū dolor. v. dat auriculari. q2 ſo/
la vexatio dat intellectū auditui. ⁊
aures quas culpa claudit aperit.
Hec ſunt q̄nqȝ lampades myſtice
lucentes in manib⁹ virginū prudē/
tiū ad illuminationē ſenſuū quinqȝ
ſuoꝝ. ¶ Gāma nr̄m nō idcirco iu/
dicandū ſupuacuū q2 non preſtat
ſua ꝯgnitōe ꝯfeſtim canticoꝝ exer
cendoꝝ facultatē. Notat hec conſi/
deratio ꝓpter illos q̄ fortaſſis au/
ditu p̄mo ſuſpicabunt hoc fieri de
bere ſi dicenda ſit ars talis efficax
aut vtilis. quos arguūt alie q̄lbet
artes. ipa in p̄mis grāmatica quā
nō p̄terea totā ꝯgnoſcim⁹ ſi ſuū te/
nuerim⁹ memorie alphabetū. Sic
de muſicali gāma manuali. Sic de
p̄ceptis rhetoricis quali dixit rhe/
tor p̄cipuus abſqȝ vſu et exercitio
et viuacitate ingenij nequaq̄ȝ ſuffi/
cere. poſſe tñ ad certiorē fidelio/
rē qȝ notitiā. quāuis ſine alphabe/
to. ſine gāma manuali. ſine rhetori
ca arte multi loquunt. cātent. pero/
rent aptiſſime. Sic in ꝓpoſito reci/
piat gāma nouū ſine quo tot lr̄ati
tot illitterati cecinerūt in cordibus
ſuis dn̄o ¶ Aduero q2 ꝓmiſſum eſt
ꝯſideratione p̄cedenti poſſe gāma
nr̄m ad oīa cātica myſtica illa etiā
q̄ p inſtrumenta ſe demonſtrēt. Et
hec ps tractatū ſpecialē depoſtu/
lat. Dicem⁹ ad pn̄s quantū ſatis
eſſe p declaratiōe ꝓmiſſionis opi
namur. Concurrūt ſiquidē in muſi
ca ſenſibili ſiue fiat cantu ſiue pulſu
ſiue flatu agens paſſū mediū ſon⁹
obiectū Sicut in pſalterio ē ille qui
ludit tanq̄ȝ agens. et ipm̄ vas ſiue
inſtrumentū pſalterij. eſt mediū ſcȝ
aer repcuſſus. eſt ipe ſonus q̄ ē qua
litas ſenſibilis ab auditu ꝓprie pce
ptibilis. eſt obiectū littera ſcilȝ ſeu
pſalm⁹ qui cantat ſiue ſenſus eius
Conſtat aūt ꝙ gāma manuale nō
agit p ſuā ꝯgnitionē aliq̄d iſtorū
q2 nec cauſat ipm̄ qui agit. nec paſ
ſum in quod agit. nec mediū p q̄d
agit. nec ſonū quē efficit. ſed eſt tan
tūmodo q̄daȝ exemplū exterius
quod aſpiciēs ipe qui agit format
in animo ſuo vel in corde ſpēm ſeu
modū cantandi Jnde eſt ꝙ poteſt
aliquis habere talem formam ſeu
ſpeciem in animo qui nullū forma/
bit canticū. vel q2 nō vult. vel quia
non pōt ꝓpter defectū inſtrumenti
vel medij. Ars iſta nihilomin⁹ ma/
nualis non dicitur inutilis. qm̄ do/
cet numerum pondus et menſurā
quibus eſt formand⁹ ſonus vt red
datur armonicus. Diſcreuit vtra/
qȝ qui dixit. Exerce ſtudium quā/
uis perceperis artem. Quali ſe ex/
ercitio probabile eſt mariam occu/
paſſe nutriendo puerū Jh̄m voca
liter etiā concinendo inſtar angelo
rum canētium. Gloria in altiſſimis
deo. Et hoc vel ad pueri releuatio/
nem mammabilis dormituri vel
ad deuotionem ſimul et conſolatio
nem tempore peregrinationis ſue

pſallendo nūc Mḡt. nūc Bn̄dict⁹. vel Nunc dimittis. vel alia cantica ſyon cū pſalmis quos de filio ſuo nouerat ꝓphetice ꝯpoſitos audien te crebro cū religioſa pietate ſpon ſo ſuo virginali Joſeph vbi et p̄ue niebāt angeli ꝯiuncti pſallentib⁹ in medio iuuenculaꝝ tympaniſtriarū Et ibi puer Jh̄s benyamin adole/ ſcentul⁹ in mentis exceſſu. Quas ħ loco poetaꝝ muſas ꝓtuleris ꝟbo ſapie qđ ē fōs vite nō equi voluē/ tis pede ꝓduct⁹ in pernaſo monte ꝫ emanās a throno dei criſtallo ſi/ milis a montib⁹ eternis quē fontē ambiūt ꝓ muſis nouē ordines an/ geloꝝ ꝗ non ceſſant vna voce lau/ dare.bn̄dicē glorificare viuentē in ſecula nō palladē fabuloſaꝫ. ꝫ ſa/ pientiā dei verā. Nexꝝ ꝓgam⁹ ad reliqua ¶ Gāma myſticū pl⁹ ꝯfert in cāticordo ſeu canticordis ſpūa/ lib⁹ ꝙ̄ manuale gāma in cātico ſen/ ſibili oris vel inſtrumenti muſicalis Hoc eſt ꝑfecto notādū valde. my ſteriū qđ elicit̄ ex p̄miſſis i aſſigna tōe diſtinctionis canticordis a cā/ tico oris.qm̄ p̄mū liberꝝ ē elicitiue. non ſcđm. Cōcurrit in p̄mo volun/ tas hōis ꝓ agente ſimul et patiēte ⁊ medio nī aliud eſt ꝙ̄ liberꝝ velle ſuū. Pōt igit̄ dum vult et qn̄ vult pſallere in ſe iuxta exemplar qđ in/ ſpexerit in gāma nr̄o nūc ꝯcinēdo ꝑ.a.gaudiū.ꝑ.e.ſpem.nūc ꝑ.J. cō/ paſſionē. Aut ſi voluerit fiat in ſe.o. timoꝛ vel.v.doloꝛ grauis. Puto ꝗſ ꝗs hoc ſapient̄ nec min⁹ humilit̄ at tenderit ꝯgnoſcet fructuoſū eē gā ma nr̄m ¶ Fructuoſū dixerim⁹ vt nouella corda in xp̄o dū aduenerit tp̄s amantiū iuxta ꝑabolā Ezechi elis dū euaſerint in etatē illā i qua ſue ſint libertatis ꝓ libito volunta tis vt ament et cantent. Sciāt pau latim ꝯponē cantica amatoria ca/ ſtiſſimi cordis vt addiſcāt hymnis iā ꝯpoſitis ſuos affect⁹ ꝯſonare ꝙ̄/ admodū nouerat beata illa anima Marie frequētando dulcia cantica cāticoꝝ ꝗ dicunt̄ dragma vel dra gmata vel dragmatica vbi ſcꝫ ſit amantiū mutua nō expreſſis nōib⁹ ꝓp̄ꝗs allocutio Inchoāte dilecta et dilecto rn̄dente. Itaqꝫ vox oris vox iocunda vox decora qn̄ laudi ꝯcanora pura eſt vox cordium.

Gāma myſticū ꝑt ad ꝯſonantias muſicales ꝗ vulgarit̄ appellant̄ ter tia.qnta.octaua.ꝯſeruire ſimilit̄ et ad tonos ſeu neumata. Poſſet hoc intuitu p̄mo videri ꝯtrariū p̄dictis de diſtinctione canticordi a cātico oris.qm̄ fit introrſus canticordum nec participat cū eo alien⁹.nec per ꝯſequens ipi ꝯſonat ꝑ diateſſeron aut diapente aut diapaſon. Qm̄ inſuꝑ aduerſari videt̄ illud philo/ ſophicū ꝙ impoſſibile ē intellectū ſimul plura intelligere. Similit̄ igit̄ nec canere ſeu notulare.deniqꝫ nō/ dū apparet ars tradita de tonis affectionum quemadmodum de vocalibus neumis inuenitur

¶ Difficilia iſta nec vſitata fate/ mur.ꝫ nō nihil nos ſperam⁹ eſſe di

cturos. Legit̄ beat᷒ Ignati᷒ vir to
tus ignei cordis et philocapt᷒ in
xp̄m voces angelicas audiſſe ſup̄
montē vnū q̄ p̄miſſis antiphonis
ɔſequent̄ intonabāt hymnos. quē
admodū deduxit ad eccl̄iaꝫ ſuā ce/
lebrandā. Si voluerit igit̄ aliquis
cantare in corde ſuo. exemplo An/
ne et apoſtoli et plurimoꝝ cur non
poterit ſibi ɔponē neumata iuxta
variā pſalmoꝝ et affectuū qualita
teꝫ. Hoc aūt vocabulū neuma cur
ad ſignandū ſpm̄ ſanctuꝫ tractū eſt
nō ſatis inuenio. niſi ꝙ ſpūs dn̄i cō
tinet oia et ſciaꝫ hꝫ vocis qḋ ꝑſpi
cuū fuit in ap̄lis. Significat auteꝫ
neuma ɔbinationē vocū vel notu
laꝝ ordinatā. ¶ Porro ſicut ado/
leſcentuli diſciplinant̄ ꝑmit᷒ vt no
tulas et voces cātici oris ſciāt no/
minare digitis iuncturis q̄ꝫ iungē.
ſciant poſtmodū nūc vno nūc alio
modo cantando ɔbinare. deinde
lr̄aꝫ notulis applicāt. tandē genēa
tur in eis ars cantandi ſine nume/
ratione cuiuſlibet notule. Impedi/
rent̄ eī̄. q̄ ſi ꝑfecta eſt dicente pħo
nō deliberat. Nō alit̄ quāto fuerit
aliq̄s in meditando veritates ſalu/
bres habilior in canendis affectio/
nib᷒ ordinatis agilior tanto fit ce/
teris parib᷒ ad canticordū ꝓmpti
or. adeo ꝙ vocales quinq̄ꝫ poterit
in quolibet verbo reptas ad me/
ditationē reducē cū affectu. Sꝫ q̄a
nō omniū eſt hec exercitatio pote/
rit ſaltē vnuſquiſq̄ꝫ dū ſenſerit eua/
gationē ſue mētis extra lr̄aꝫ vḱſen
ſū ei᷒ redire ꝓtin᷒ ad cor et dicere

velut ꝑ interiectionē et ſuſpiriū vel
gemitū. Q/ ꝓ timore. v/ ꝓ dolore. I/
ꝓ miſeratōe. e/ ꝓ ſpe. a/ ꝓ ſpūali le
ticia repanda in ſe. ¶ Dicem᷒ hic
vnū ꝓ vagis et ꝓfugis in cantib᷒
eccleſie qḋ piū valde ne obliuioni
tradēdū ingrate. Hoc eſt q̄deꝫ quan/
tūlibet oberrauerit in cogitatiōib᷒
etiaꝫ criminalib᷒ ſi rediens ħ mō
ad cor ingemuerit dicens. Penitet
me. Reddit̄ cōtinuo virt᷒ efficax et
viuax ſuo cantico nedū interiori ſꝫ
vocali. q̄ꝫuis ex ꝑori fuerit origine
culpabile. Nihil eī̄ ꝓhibet diuer/
ſoꝝ eundē actū exteriorē naturalit̄
fieri nūc bonū nūc malū moraliter
Hinc Ambroſi᷒ monet in hymno.
Flāmeſcat igne charitas accēdat
ardor ꝓximos. qm̄ ſi caritas aſſit.
Nō erit iā velut es ſonans ꝗ cym/
balū tinniens. Fas ē multiplicare
gāma myſticū. fas eſt multiplicarē
ſcḋm fraſim. hoc ē eleuationē et dep̄ſ
ſioneꝫ ſub dictis q̄nq̄ꝫ vocalib᷒ et
ampli᷒ q̄ꝫ multiplicet̄ gamma vet᷒
ſub ſex notis vel vocib᷒. Exēpluꝫ
fuit in ſpiritib᷒ xp̄i et marie q̄ vo/
ces affectuū eleuauerūt vſq̄ꝫ ad cla
morē altiſſimū et ad hūiliationē in
attingibilē deduxerūt. Sic de bea
tis ſpiritib᷒ ḋt pſa. Mirant̄ hic ele
uatio et deficiūt ħ omnimoda dep̄ſ
ſio. Nō ē igit̄ necc̄ia multiplicatō fra
ſis q̄nq̄ꝫ vocaliū in gāma nr̄o. Q̄ſi
ſiq̄s multiplicatōnē figurari vellet
poterit ħ vel ꝑ additōeꝫ pūctorū
in ſurſum. vel depreſſioneꝫ in deor
ſum. aut certe per lineas q̄nq̄ꝫ vel
ſex iſtud oſtendere vel in libris

vel muſicis inſtrumentis exemplū
¶ Gāma nouū multiplicat̃ ſm̄ the
ſim ꝓductionē ſcꝫ et breuiationem
ꝑ pauſas inſuꝑ ⁊ diapſalmata Rō
ſitis eſt ad p̄cedentē ſignificationē
quam vocales recipient ſm̄ ꝙ in
anteriora fiet punctuatio plus aut
minꝰ. Hoc aūt facē nō eſt oim̄ ſed
ꝯtemplatiuoꝝ et meditatiuoꝝ qui
ꝑ ꝯſuetudine exercitatos ſēſus ha
bent. Nec ꝑ attēdendū eſt illud phi
fabricando fabri ſimꝰ Ita de can
tico. Spectaculū iſtud grauiſſimū
cernē erat apud deū et marie ſpm̄
Quanta putas interciſione vocis
cordis. quantis cū interuallis nūc
celerioribꝰ nunc tardioribꝰ cantat
dilecta de dilecto. Dilectꝰ inq̄t meꝰ
mihi. Q q̄t dedit intelligi vocē frā
gens rep̄mens et ſecū multa volu
tans ꝑus q̄ꝫ ſubiūgēt. Et ego illi
¶ Gāma myſticū canticordi reci
pit ꝯſonātias intelligibiles a ſpū
cantante i ordine ad exteriora can
tica vel cordis vel oris vel operis.
Teneamꝰ in ꝑmis certū de maria
ꝙ. canticū hbeꝝ mentis deriuabat
ꝑ impiū in organū cordis carnis.
Probabile eſt inſuꝑ imo certum ex
euangelio ꝙ cecinit cantico oris.
dū ꝯſonans iubilatōni Eliſabet et
ſue voci clamoſe et magne. Beata
q̄ credidiſti Laxauit os vt caneret
ſecū. Mag̃t aia mea dn̄m. Quid ſi
addiderimꝰ ꝯſonantiaꝫ pueri Ihu
ſi Joſeph virginalis ſponſi imo me
lodias ſpūs angelici qualit̃ ꝯceſſū
eſt marie magdalene. qualit̃ Igna
tio. qualit̃ vincentio. et ita de pluri
mis audire Quibꝰ ꝓbabile eſt illud
eueniſſe ꝯſonando ſibi. In ꝯſpectu
angeloꝝ pſallam tibi. Audi quid
Agnes de agno ſuo philocapta
gloriat̃. Cuiꝰ inq̄t organa m̄ modu
lantibꝰ vocibꝰ cantāt ¶ Nōne tibi
ꝑſuaſū eſt Mariaꝫ duꝫ fuit ꝓxima
morti cigneum aliq̄d ſuauiſſimū in
ſua reſolutiōe cantaſſe. Sic de xp̄o
d̄t pſalmꝰ. Aſcendit deꝰ in iubilo. ⁊
dn̄s i voce tube. Fallor ſi nō addē
fas habemꝰ ad ꝯſonantiaꝫ Marie
carmina oia celeſtiū terreſtriū ⁊ in
fernoꝝ Qualit̃ eccia hymniſat di
cens. Aurora lucis rutilat. celū lau
dibꝰ intonat. mundꝰ exultans iubi
lat. gemens infernꝰ vlulat Sꝫ ſi mi
rabiliter aliq̄s poſſe ſtridoēs infer
ni flecꝰ. vlulatꝰ et ve ꝯcinere celo et
ſanctis eiꝰ. attendat quo pacto fit
vt letet̃ iuſtꝰ cū viderit vindictam?
Quo pacto rurſus p̄t hō etiā via
tor repare videlꝫ carmē ſuū q̄ntū
cūqꝫ diſſonū ꝑus ꝑ obſtrepentem
malaꝫ volūtatē. dū tradit ſe ad pe
nitentē affectū vt qui ꝑus erat ſub
tenore damnantis iuſtitie nūc fiat
ſub molli cantu cōpatiētis ⁊ indul
gentis mie? Expectet tū quiſq̄s eſt
hmōi lamentatōes et ve canēdas
ſibi eſſe. q̄m mandauit dn̄s in no
cte culpe vel pene canticū eiꝰ Diſſo
nant venialia plurima ſed ip̄m car
men non obrumpunt. Reſarciunt
potius aſſiduis ſuſpiriis ingemiſcē
do nunc ꝑ. v. nunc ꝑ. o. nūc ꝑ. i. ſpe
rando deniqꝫ vel gaudēdo ꝑ. e. a.

Uatuero nõ opus eſt hic et nunc
carmina veteris hõis venũdati ſꝫ
pcĉo vocẽ habentis obtuſã ⁊ rau/
cam vel pene nullã recordari quã/
uis mutua ↄpatiõe nr̃m cãticordũ
cũ gãma ſuo ſuaui⁹ appareret.quã
uis pterea redderet̃ credibili⁹aiali
hõi quicq̃d ſpũalis affirmat de cã
ticis ꝓpriĳs ſuis cꝫ iocunditatibus
virtuoſis vt ſi fieret ↄpatio philo/
capti fatui cũ caſto philocapto in
celeſti amore ebrĳ carnalit̃ cũ ebrio
ſobrie ſpũalit̃ zelantis ſeu zelotipi.
prauit̃ a zelo bono ſ̃m ſcientiã.Et
ita de ſimilib⁹.Fiebat obiectio ſu/
peri⁹ ꝙ mens nõ p̃t intelligere nec
exinde cantare ſimul plura. ꝫ apd̃
pħos ↄquiſitio remaneat. Certuꝫ
nobis eſt aiaꝫ marie et multo am/
pli⁹ xp̃i beatos q̃ꝫ ſpũs tã in ꝟbo
q̃ꝫ in ꝓprio genere tot ſimul intueri
tot ſimul obiectis affici ꝙ nõ ẽ nu/
mer⁹.Uidit.Bñdict⁹ quaſi ſub vno
ſolis radio mundũ collectũ. Colli/
git Ancelm⁹ ex gaudiorꝫ reflexio/
nib⁹ gaudiũ in quolibet infinitum
ꝙ nõ cape ſed intrare dicit̃.Uidet
oculus athomos innumerabiles ra
diãte ſole ⁊ ptẽ totã hemiſperĳ cir
cũgiratiõe facillima cernit. Porro
q̃d auris in iocũdo murmure riui.
q̃d in tremorib⁹ cordarꝫ vel cym/
balorꝫ infinitis valeat pcipe cog/
noſcim⁹.Si quidem ſon⁹ om̃is mi
nucias ſ̃m ꝓportionẽ hꝫ infinitas
ſicut ⁊ om̃e ↄtinuũ in ſp diuiſibilia
ſecabile ↄſtat eſſe.Ampli⁹ in tonis
ſenſib ilib⁹ vidẽ eſt ſup vnũ tps poſ

ſe fieri verbula ſeu floretes vel flo/
ſculos p minutias notularꝫ qñqꝫ
quatuor qñqꝫ ſex.Sũt qui partici
pationẽ ad octo deducũt iuxta vo
cis molliciẽ ductibilẽ quãto facul/
tas talis amplior eſſe in canticor/
do mentis cenſenda eſt.Exemplifi
cem⁹ in.R. gaudio.et in.v. dolore.
et ſingulũ horꝫ ad denarium facili
deductione flectam⁹. et ita de alĳs
trib⁹ fiet pſpicuũ.Ecce gaudeo p̃/
mo q̃ ſancte gaudeo. ſcd̃o qꝛ non
male gaudeo.tertio qꝛ ſancte ſpẽo.
quarto qꝛ nõ male ſpero. q̃nto q̃a
bñ miſereor.ſexto qꝛ nõ male miſe/
reor. ſeptimo qꝛ ſancte timeo.octa
uo qꝛ nõ male timeo. nono qꝛ rite
doleo vt in penitẽtia.decimo qꝛ nõ
male doleo.vt de ſeculi triſtitia. ¶
Rurſus idẽ apiam⁹ in.v.dolore q̃i
viceuerſa Ecce doleo.p̃mo qꝛ ma
le doleo.ſcd̃o qꝛ nõ bñ doleo. ter/
tio qꝛ male timeo.quarto qꝛ nõ bñ
timeo. q̃nto qꝛ male miſereor. ſex⁹
qꝛ nõ bñ miſereor. ſeptimo qꝛ non
bñ ſpero. octauo qꝛ male ſpero vt
in vanis.nono qꝛ male gaudeo ſic̃
q̃ exultãt in reb⁹ peſſimis. decimo
qꝛ nõ ſancte gaudeo de diuinis ¶
Poſſem⁹ ↄformit̃ ad hanc multitu
dinẽ oñdẽ ꝙ nõ eſt pſalm⁹. nõ ver
ſus pſalmi.nõ ꝟbũ.nõ deniqꝫ ſylla
ba ad quã et ſ̃m quaꝫ nõ poſſint
ↄſone ad vocalẽ ſuã.ſit.a.ſit.e.ſit.i.
ſit.o.ſit.v.voces ſpũales quaſlibet
et quotlibꝫ depromere.Sic Maria
in ſuo magnificat p oẽꝫ vocẽ mu/
ſicalem agili voce concurrit. ſic in

alphabeto.ſic in pater nr̄.ſic in ſuo
Que maria.ſic in Credo fuit.ea vi/
uente cōpoſitū .ſic in Bn̄dictus.ſic
in nūc dimittis. Quid conoꝛ ꝑ ſin/
gula cū in quolibet hymno.dicam
ampli⁹ in quolibet ꝟbo ſuo ꝑ oēm
vocalē ꝓ ſe vel ꝓximis ɔcinē fas
habebat. Irrideat nūc aliq̄s ſi pōt
ſi audeat gāma myſticū imo vero
nō iā irrideat.nō reijciat. nō ɔſpu/
at.qꝛ ſi ſapiēs eſt ipe audiēs ſapiē
tioꝛ erit.ſi inſipiēs poterit ad ſapi/
entiā venire ſalutarē ꝑ iter laudis
et ſi vacet vt videat.ſi q̄eſcat vt au
diat.ſi oꝛet vt ſapiat.ſi mereat̄ per
oꝛōez.tandē agnoſcē q̄d pſalmus
iſte ſonet. Beat⁹ ꝓplus q̄ ſcit iubila
tionē. ¶ Gāma myſticū p̄t exponi
vel ampliari ꝑ nōia q̄nqꝫ paſſionū
q̄i totidē vocū. lꝫ in ɔnotatōe ver
ba ſeu ꝟbula deficiāt. et p̄mo ſpēs
oīs tꝑantie et foꝛtitudinis q̄ ſūt in
ɔcupiſcibili et iraſcibili mediāt int̄
paſſiones vtruſqꝫ vicioſas. Sꝫ diſ/
curram⁹ ꝑ ſingulas voces. Ecce re
ducunt̄ ad. A delectatio q̄i quedā
delactatio.qm̄ vt lac ſe infūdit dū
meditatio p̄mit.affectio ſuggerit.le
titia quaſi latitia.qꝛ dilatat. volu/
ptas quaſi volubilitas.nūc hac nē
illac circa rem dilectā apphenſam.
Iocūditas qꝛ ꝓuocat ad iocū q̄
facilis eſt nec laboꝛat.hilaritas qꝛ
ſe foꝛis facie ten⁹ ſe explicat maxie
ꝑ oculos in honoꝛe leto Alacritas
q̄ eſt vigoꝛ vtēdi ſe et ſuis officijs
expedite.liq̄factio q̄ ſe ꝓꝓrijs termi
nis nō ɔtinet pl⁹ q̄z aer aut aqua.

q̄ labit̄ in rē amatā. Defectio q̄ nō
ſubſiſtit in ſua ꝟtute conatu vl̄ opa
tōe q̄ cadit in rem dilectā ſic lique/
factio. Ebrietas q̄ nō videt̄ eſſe ſui
ɔpos p̄ amoꝛis magnitudine. Sa
cietas tn̄ q̄ nō excludit deſideriū q̄
faſtidiū vt ibi fruunt̄ nec faſtidiunt
quo frui magis ſitiūt. Fruitio q̄ eſt
inheſiue in re amata ꝓpt̄ ſe cū q̄ete
Transfoꝛmatio nō ꝑ ſubſtātiā ſed
aſſimilatōez qualitatiuā in amoꝛe
viuo.exultatio. tripudiū.iubilatio.
plauſus.ſaltatio. graꝝ actio. vox
laudis. Reducunt̄ ad. E.ſpem que
nō accipit̄ hic ꝓut eſt virt⁹ theolo
gica q̄ generalit̄ ꝓ deſiderio boni
futuri.tendētia.expectatio.eſuries
ſitis ardoꝛ.audacia bona.ira bōa.
ieb⁹ bon⁹.anhelatio.emulatio bo/
na.ſuſpiriū.ɔcupiſcētia Reducunt̄
ad. I ɔpaſſionē.miſeratio.mia.pie
tas.mititas.manſuetudo.benigni/
tas. liberalitas .munificentia . ele/
moſina.i.affect⁹ miſerādi tā in ſpū
alibus q̄z in coꝛꝑalib⁹ incōmodis
Reducunt̄ ad. O.timoꝛē.fuga.de/
ſꝑatō bona.ſegnities bona.ſtupoꝛ
bon⁹.admiratio.erubeſcētia bona
verecundia bona.hoꝛroꝛ.agonia.
trepidatio. foꝛmido. abominatio
pc̄ci.nauſea voluptatis male.faſti/
diū bonū tediū bonū vite hui⁹.ti/
moꝛ reuerētialis q̄ ē q̄daz reſilitio
in ꝓꝓriā ꝑuitatē ex ɔſideratōne ſu
perioꝛis maieſtatis.aut eſt reſilitio
foꝛmidabilis ad ꝓꝓriū adiutoꝛem
cū ɔſideratōne vigentis nc̄c̄itatis
Reducunt̄ ad. V.triſtitia cōtritio

dolor.odium bonū.deteſtatio.inui
dia bona.cruciat⁹.torſio.planctus
ſeu plangor.lamētū.rugit⁹.gemit⁹
vlulat⁹.languor.Poſſem⁹ oēs has
q̄nq̄ reſonātias in aſpectu crucis
notare et in.x.lr̄a. In xp̄o q̄z q̄ fu/
it in myſterio redempt⁹ q̄nq̄ ficlis.
ẜ et in m̄re ei⁹ ẜm euāgelij tenorē ꝗ
notulas Vis audire cāticorū ma
rie in.a.Mḡt aīa mea dn̄m. Vis in
.e.Ecce ancilla dn̄i fi.m̄ ẜm v̄.tuū.
Vis in J. Vinū nō h̄nt. Vis in.o
Turbata ē in voce angeli et timuit
illo ire.Quis nēpe? Joſeph ſpōſus
nō dubiū q̄n ſponſa maria timoris
ɔſors fuit. Vis in.v.Ecce pr̄ tu⁹ ꝗ
ego do.q̄r.te Vis rurſus in J.ſimꝉ
oīa ɔſonante. Erige cordis aures
ad voces ſpūs ſui.dū ꝓpriū filium
dū dilectū oris ſui. viſcerꝝ q̄z ſuorū
et votorꝝ ɔſenſit crucifigi ꝓ redē/
ptiōe nr̄i.dans nobis illū vtiq̄ cū
gaudio et exultatōne q̄ ſūmā ſupa
bāt carnis anguſtiā.Alioq̄n qualiꝉ
impleſſet qd̄ d̄r. Hilarē datorē di/
ligit de⁹. Deſiderium rurſus qd̄ ha
buerat cū filio nos p̱ crucē redimi
dū implebat. Nōne q̄ſo delectabat
nunq̄d nō p̄teā crediderim⁹ eā cō/
gratulaſſe ſaluti latronis cū audi/
uit a filio Hodie mecū eris in p̱adi
ſo.Cū orauit inſup fili⁹ ꝓ p̱ſequēti
b⁹.Pr̄ dimitte illis q̄z neſciūt q̄d fa
ciūt. Videret ſupflu⁹ ſi xp̄i canticū
p̱ has q̄nq̄ voces p̄cipue p̱ mollē
cantū mie q̄ nil hōib⁹ acceptabili⁹
eſſe dz vellē intimare. Exhilareſce
ad hec et ſpera tu q̄ p̱geras miſerā/
de hō. Quid vltra negare tibi mr̄
mie poterit ſi ꝓpriū ꝓ te filiū ɔſēſit
offerri tante miſerie. Quid cōcedet
beatificata ī celis q̄ talia dabat in
terris afflicta p̱didit miſeriā nūq̄d
ꝗ miaꝫ. p̱didit paſſionē.ẜ nūquid
compaſſionem. Perdidit profecto
ɔpaſſionē afflictiuā.ẜ retinet ɔpaſ
ſionē electiuā atq̄ ſuccurſiuā. Red/
dam⁹ ei viciſſitudinē. qualiꝉ ẜ inq̄/
es fiet? Aptem⁹ ei iugiꝉ voces cāti
cordi nr̄i p̱ v̄ba cāticordi ſui vni
v̄bo euāgelij Cōcordem⁹ p̱iter vo
ci cōſilij vocē volūtatis nr̄e. qd̄cū/
q̄ dixerit vobis inq̄t facite. Sz ẜ
qd̄cūq̄ facē ſcis om̄no non poſſe
nos o btā.niſi dicēs fili⁹ tu⁹ dederit
voci ſue vocē v̄tutis. In cui⁹ v̄bo
laxātes opatōis rete et ſimul opē
ferēte cōpleam⁹ iuſſū tuū. qd̄cūq̄
dixerit vobis facite Intuero pau
ſandū eſt tandē aliq̄n v̄bo q̄ nr̄o
finis dand⁹ eſt. Nec ignoram⁹ futu
ros eſſe nōnullos q̄b⁹ aptior vide/
biꝉ q̄daꝫ ſimplicitas vni⁹ vel pau/
corꝝ affectuū ꝓ ſua exercitatōe q̄/
admodū ſimplicib⁹ ruſticanis pl⁹
placꝫ aliq̄n tȳpanū gallice tabour
omcruedon.et fiſtula repetens aſſi/
due idē q̄m̄ aures ad ſb̄tiles armo
nias nō h̄nt idoneas. Habem⁹ in
collationib⁹ patꝝ de reductōe oim
affectuū ad hec v̄ba. De⁹ in adiu/
to.meū intēde.dn̄e ad adiu.me fe.
Edidim⁹ nup monocordū ſup oro
nē dn̄icaꝫ ſub vna amoris corda.
Dehinc pſalteriū decacordū ſup
vna tm̄mō ẜm vnā cōſiderationeꝫ

aut ſup̄ trib⁹ ſꝫm alterā. et deniqꝫ ſup̄ decē ↄformit̄ ad legis decē v̄ba. Aliis v̄o delectabili⁹ ē alternis vti. cū natura ꝓ ſua muta bilitate ī mutatōe delectet̄. Demū gāma nr̄m ſub q̄n qꝫ v̄bis q̄ volebat ap̄lus loq̄ ſēſu ſuo poteīt om̄ib⁹ accōmodū fieri rudib⁹ et peritis multiuolis et pau ca q̄rentib⁹. ſint pueri. ſint ſenes. ſint puelle vel virgi nes marie. q̄ ꝺinis manci/ pant̄ pſalmodiis. plus em̄ valet h̄ loco pia deuotio. q̄ꝫ eruditio l̄rata. pl⁹ peni/ tēs affect⁹ q̄ꝫ veſtigās in/ tellect⁹ ꝓut in opuſculis ⁊ induſtriis de theologia myſtica inuenerim⁹ anno/ taſſe. Immō diſcat diſci pul⁹ xp̄ian⁹ reducē ſe ad ſe vt precurrat ꝑor in domū ſuā ⁊ illic ludat. ↄceptōes ſuas agat. Nō in delictis ait ſapiēs. nec in verbo ſu/ p̄bo. qꝺ ꝓrſus aduerſum eſt v̄bo dei. Supſunt ad extremū multa ſup̄ auditu melodioſiſſimo v̄bo dei. q̄ nr̄m gāma nouū ornarēt. vt q̄s auditor. q̄s cantor. q̄s exauditor idoneus vbi de om̄i genere muſicoꝝ in pſalmis memoratoꝝ. can/ tu. pulſu. flatu. mente. ſpū. praxis addēda eſt ad gā ma nr̄m. De cāticis inſup̄ exultatōis ⁊ la mentatōis p̄ maximas quales ſunt in dia letica et rhetorica loci ad triplicē inueſtiga tionē hiſtoricā videlꝫ p̄hicā et theologicā. lati⁹ optꝫ cāticoꝝ oīm originē naturā qꝫ venari. Elegia deniqꝫ caſta verſib⁹ impari b⁹ caſtos cātabit amores. Sꝫ tāta ſūt ad p̄ñs dicta ſatis ↄcordante nr̄o ꝑcentore q̄ ait. Beati q̄ audiūt v̄bū dei et cuſto. illud. In cui⁹ fiducia verbi vacans ꝓ vacantib⁹ canticordi verbū feci. Deo grās.

Terciū opuſculū.

Volumē aliud colligit in ſe Ter tia ps ꝑncipal̄ thomos tres plus ſꝫm modos traditionis varios q̄ꝫ ꝓ diuerſitate mate rie. Prim⁹ thom⁹ ↄciliat ⁊ ob ſequi facit facetā elegiā cantatricē amorū dn̄e theologie q̄i liricū et odaꝝ carmē. Se cūd⁹ thom⁹ alt̄ ſcd̄s h̄ꝫ canones ſeu regu las amphoriſmos vel maximas aut theo/ reumata d̄ cāticis p̄ notulas q̄nquaginta. Terti⁹ thom⁹ alt̄ terti⁹ verbū ſolatii multi/ plex in ſe dirigit p̄ particulas q̄nquaginta Et ita iūcti ſimul hi duo thomi centilogiū ↄſtituūt.

Carmē ſuper recogitatione mortis

Eterne q̄s es. q̄d agis moreris dic duc (cor in alta
Cor cruce ↄpūgāt ſpes timor ardor
Cantica ſaltū lamētū plāctū qꝫ frequenta
Iūgito io cūdū pſalteriū cythare. Camās
Cōcine ſic̄ olor tua dū mors imiet o mors
Mortua morte Jh̄u ſis mihi porta poli
Temp⁹ adeſt aīa quo ſponſa cubile beatū

Sponſi conſcendas federe perpetuo
Ergo cantet himen mens os cor lingua vigor qꝫ
Plaude ſali coram te iubilus rapiat
Te tamen et tua fle tua ſit ſpes vnica chriſti
Paſſio ſit meritum gracia ſola tuum
Buccinet aure tua ſonitu vario tuba duplex
Terreat ite tonans blanda venite leuet
Turturis hec faciens iunges ſuſpiria ſuaui
Quod vel alauda canit vel philomena melos
Cor tremet ob tractusvarios dum letitie vis
Cor vehit in altum mox premit anxietas
Carmina nocte deus tibi dat dic te peregre fers
Fac reſonet ſua laus iugiter ore ſuo

De laude muſice

Muſica diuini noua pulſu q̄ fit amoris
Extolli nulla laude ſatis poterit
Cor recreat. curas abigit. faſtidia mulcet.
Fit qꝫ peregrinis quos vehit apta comes
Per medias hyemes per ſoles carmina fiſus
Ibo ſpe patiens letus alacris ouans
Nam fugiunt triſtes cantu per inania cure
Omnis et inſidians hoſtica peſtis hebet
Vertitur occurſu pſallentium ſaul alter
Factus homo pſallit fit qꝫ propheta nouus
Fragitat neqꝫ dum ſpiritus hunc cythaređus
Paſtor per numeros cogit abire dauid
Vatidicus deerat helizeo ſpiritus olim
Dum cecinit pſaltes protinus implet eum
Pithagoras motus fuerat componere cordis
Adiectis cythare compoſitis numeris
Spiritus ecce monet ſpiritus per carmina vatum
Ad domini laudes cuncta creata ſimul
Vt iubilent pſallent exultent vt cytharam dent
Tympana cum cordis organa nabla chorum
Corpora ſpiritibus ſunt organa conſona. mundus
Eſt chorus vnus quo ludere noys amat
Carmine mundano ſibi diſſona praua voluntas
Concordans toti fit moderante deo
Ornat et ipſa notis breuibus longis ve camenam

Improba viuendi mors variando vices
Diſcantum mollem miſerans dat gratia raucis
Stridet de penis culpa tenore graui
Heu fuge te tali fuge deprecor eſſe tenore
Ut ſis ſub molli molle cor adde tibi
Quid ꝙ corporibus curandis muſica prodeſt
Dum cor letificat lenit et alleuiat
Dant vtrunqꝫ tibi gentiles pulcer apollo
Carminis et medice phebe repertor opis
Colligitur pulſu venarum muſica cordis
Que ſit temperies que fraſis atqꝫ theſis
Hoc medicus tactu iuuenis conſpicit amorem
Cuius in agnete cor furit igne graui
Carmina non loquimur nunc execranda magorum
Nec niſi myſticus eſt ip̄a poeta placet
Amphion ac orpheus cantum nouiſſe feruntur
Hic lapides diras hic furias herebi
Moribus hec duris ſi tranſfers inſtituendis
Mutandi qꝫ bona dogma ſalubre canunt
Adde ꝙ in populis mutat vel iam variatos
Inſinuat mores muſica cuiqꝫ ſua
Eſt grauis hinc petulans illi mollis vel agreſtis
Una qꝫ dilatans cor vehit iſta premit
Eſt diateſſeron eſt diapente cum diapaſon
Triplex legitimis copula nexa tonis
Rurſus in octo tonos finem medium caput omnis
Cantus partiri ſuſcipit eccleſia
Antiphonas dedit ad pſalmos ignatius aptas
Monte prout quodam deſuper audierat
Turpibus et fedis infantum queſo cauete
Flexibiles animos cantibus inficere
Feſtinat in teneras energia carminis aures
Uret vt vrtice cor tibi lubrica vox
Urit cantando facit idem ſepe videndo
Femina flagicij fundit vtrunqꝫ virus
Quid numeremus aues humano que capiuntur
Cantu nec cantum deſpicit vlla ſuum
Piſces et cerui mulcentur cantibus egris
Antidotum varijs muſica crebro fuit
Prebe fidem grecis delphinus ariona vexit
Fluctus per medios dum lyra mulcet eum

Fiſtula paſtoris pecudes armenta gregiſqꝫ
Solatur nec eas terret imago lupi
Paſcua tunc ſecura metum minuit qꝫ magiſtro
Tedia paſcendi ruſticus iſte ſonus
Fiſtula pan phebi cythare certauit agreſtis
Judice te mida victus apollo fuit
Judicium cuiqꝫ ſuum ſua cuiqꝫ voluptas
Sic natura ſuũ grande melos variat
Buccina terribilis animoſum pectus equorum
Bellis exacuit militis ira viget
Femina dum texit donec puero qꝫ ſoporem
Ducens in cunis cantat inepta rudis
Celica turba Jeſu nati feſcennia cantat
Pax homini terris gloria celſa deo
Ruſticus arua colens an vociferando iocatur
Cantat et alleuiat inde viator iter
Artem quiſqꝫ ſuam mulcet durum qꝫ laborem
Qualicunqꝫ ſono ſit licet aſperior
Vox deuota deum placat iratum placet almis
Ciuibus ip̄a choris concinit angelicis
Vocibus eccleſie pater auguſtine fateris
Motum te lachrymis ora rigaſſe pijs
Felix cuius erant peccata retecta maria
Que totiens voces celitus aure capis
Organa dum cantant ſibi ſoli cordi canentem
Corde deo pleno Ceciliam legimus
Cordibus vt noſtris pſallamus paule monebas
Actio nam talis iure beat duplici
Inchoat hic et nunc celum vite qꝫ beate
Moribus et ritu degit in exilio
Mors venit in terra que carnis vincula reſoluit
Cantantem in pſalmis victor in alta vehit

Eccleſiaſticoꝝ exhortatio ad cantum.

Semper in ore tuo ſit laus ſint cantica ſyon
Quãuis captiuũ te babylone doles
Fac hoc precipue cui cantus eccleſie dant
Abſqꝫ labore cibos veſte domo qꝫ tegi
Hoc leue pondus et hoc tibi ſponte iugum poſuiſti
Fer nec dum viues rumpe vel excutias

Sed tedet dices eadem totiens iterari
Mentem cum cerebro vox reboandi grauat
Quo crucier doleam qꝫ modo neſcitis amicꝭ
Fundere ſufficiat corde preces domino
Frater nil magnum ſine magno vita labore
Fert hominū. perſtes vſus alacris erit
Tu tibi in crebro dic eccleſie vice fungor
Pſallentis qꝫ dolor vertitur in meritum
Paucis crede datur conſtans oratio cordis
Laudandum ſed opus dum canis ore facis
Reddis vota deo tua fratrum debita ſoluis
Corpus dum torques frigore fame ſiti
Lex hec eſt hominis veteris labor et ſudor hic ſit
Poſterius requies ve ſine cantica laus
Viuere non fas eſt homini ſemper prout optat
Optet quod lex vult et ſua tempora dant
Redde prius domino quod debes deinde vacabis
Scripto vel ſtudio ſeu meditare ſilens
Scito valere nihil ſtudium. non martyrium. nec
Cor raptum. niſi ſit iuſſio facta dei.
Inde metire tuos inſtinctus quando ſequendi
Nam motus cordis fallere crebro ſolent
Te deſiderio cordis cōmittere noli
Cōmentis qꝫ tuis ſed patris imperio
Eſto tuis ita ſolicitus ſtudijs quaſi ſemper
Cor ſit ad arbitrium preſto redire tuum
Gratia dux hoc ſola poteſt conferre precemur
Gratia ſit nutrix ſit comes aſſidua
Triſtis es equo tunc animo pſallens tibi vim fac
Vim patitur celum vim faciamus ei
Mox veniet gaude mors te de carcere ſoluens
Pſalmis cantantem victor ad alta vehet

De laudibus elegie ſpūalis

Quiſquis amas proſam metris ignoſcito nr̄is
Sponte ſtilo veniunt cor qꝫ lepore trahunt
Diuos blanda libens elegia cantet amores
Tracta malis totiens ſerua libidinibus
Soletur ſenium iam non captiua refectis
Vnguibus et caſto coniugis apta thoro
Cur non ancille fronelis ſi libera fiat

Munda ꝗ complacito confoueare ſinu
Non maieſtati dictorum detrahit vſus
Metrorum maius pondus eis tribuit
Verſibus omnimodis vates ſcripſiſſe ſciuntur
Vt Jeremias Job ſic dauid et moyſes
Carmina compoſuit ſalomon rex milia quinqꝫ
Cantata eſt mulier fortis ab ore ſuo
Frenant ne vaga ſit metra mentem plurima paucis
Artant et preſtant eſſe ſui memores
Plus ſenſus plus lucis habent plus ordine pollent
Verſus ſi cor eis cum ſtudio dederis
Verius et breuiꝰ ſeruantur ſcripta ligata
Metro nam vitiū protinus inſinuant
Fortior eſt vox que per ſtricta foramina tranſit
Quam que decurſu liberiore meat
Non aliter metris ſententia preſſa canoris
Vi maiore ſonat percutit et penetrat

Legatur per modum dialogi

Incipit an ſeniū repetens puerilia non ſed
Nult aquile ritu vita redire prior
Demonium caueas lateat ne meridianum
Vanis in ſtudiis perdere tempus amans
Cedant vana precor cedant ſed cum pietate
Carminibus textis fructus ineſſe poteſt
Aſt meliora poteſt flendi quoqꝫ tempus et etas
Et quis in hoc euo ſcire poemata vult
Que meliora poteſt excluſus ab omnibus exul
Officiis ſed nec carmina flere vetant
Nocte deus dat ait Job carmina rex tribulatus
Miſit ait dominus carmen in ore nouū
Rara nimis fateor poeſis modo ſed cano celis
Forſitan et veniet tempus amicitius
Scenica nobis ſunt vel ludicra iure fuganda
Quis pia culparit ſub numeris redigi
Tutus noſtra leges non hic portenta deorum
Non hic que caſtis moribus obuia ſint
Plus prodeſſe volunt ꝗ delectare minorem
Quo fit vt ornatum querere ſat ſis eis
Ocia tempora dant quibus eſt ſapientia dictis

Manda Jhs testis ocia pigra necant:

De eodem

PRebe fidem grecis delphinus ariona vexit
Fluctus per medios dum lyra mulcet eum
Alter delphinus rex ſeuū per mare vectos
Nos tandem tuto litore conſtituit
Iſte deus tibi laus hec ocia fecit
Ludere cum cythara pſalterio qꝫ dedit
Exemplar quorum tranſmiſimus et monocordum
Decacordum quoqꝫ mens addere noſtra cupit
Offert quiſqꝫ ſuo gratus ſua munera regi
Carmina non nihil eſt myſtica poſſe dare
In qꝫ dies intus ſi noſter homo puereſcit
Quis neget huic puero ludere carminibus
Dum cor feruet ei dum totus amat per amorem
Dum venit etas et tempus amantis ei
Conſiliat ſacros hymeneuꝫ carmen amores
Coniugium nec gens abſqꝫ canore probat
Sed caueat puer hic quid degeneres in amores
Curſus et in veteres corde redire feces
Ebrietas in eo ſit ſobria. ſit qꝫ cubile
Sanctum. complexus oſcula caſta nimis
Sit nec. amore ſuo, vel mas vel femina carnis
Nudus et abs ſexu ſpiritus eſt et amor
Eſt quod mireris tamen iſtic femina vir qꝫ
Sponſam dilectam ſponſus amicus habet
Spiritus hic anime ſit cum diuiſus oportet
Tale ſciendum cui myſterium fuerit
Sermo dei viuus valet vnicus iſta ſecari
Diſcretor cordis cuncta qꝫ proſpiciens
Mutuus eſt zelus ſponſi ſponſe qꝫ fruendi
Se totis ſupereſt vnica ſpes patrie
Hinc fuge dilecte mi clamat ſponſa. ſcit ipſa
Non hic ſed celis eſſe viri thalamum
Ipſa ſubinde petit vbi paſcit vbi cubat alta
Meridie terris ne vaga ſit ſtolidis
Paſcitur interea ſi ſuſcipit oſcula ſponſi
Vbera ſi tractet que redolentia ſunt
Ebria fulcitur malis et floribus inter.

Brachia ſe ſponſi proſſcit in requiem
Felici fruitur ſomno ſponſus cõiurat et omnes
Audeat vt ſomnum rumpere nemo ſuum
Ad vigilem quandoq̧ venit ſaliens et alacris
Clanculo proſpiciens voce ſonante veni
Alternat veniendo vices alternat amica
Querendi ſtudium languet amore pio
Ad vocem liquefit ſponſi gaudent q̧ viciſſim
Laude ſua demum quicquid agunt amor eſt
Ocia ſola placent ſponſe loca ſola requirit
Nec ſponſo nec ei turbida turba placet
Rumpit verba ſibi vigor igneus eſtuat intus
Quem nec corde capit nec reſerare valet
Quo rapimur quo nos elegia protrahis euge
Concaluit video ſpiritualis amor
Jam ſileas olim veniet ſpecioſior hora
Nunc ſatis eſt a labijs te liberaſſe malis

Thomus ſecundus

Centilogiũ de cãticis et ſolatio Primũ verbum de deſcriptiõe cantici per quinq̧ verba

Canticũ eſt vox numeroſa ad dei gloriã ordinata. Vox ibi ponit̃ ꝑ genere et quaſi matẽia. ponit̃ numeroſa ꝑ dñ̃a et q̃i forma. finis debet eſſe dei gloria ¶ Canticũ in ſua generalitate deſcriptũ accipit vocẽ ꝯſone ad apl̃m dicentez nihil eſſe ſine voce. Et attendit ꝙ om̃ia fecit dñs in numero et ꝓpter ſe ipm̃. et ſic in om̃ib' eſt vox numeroſa ad dei gloriã ordinata ¶ Cãticũ habet deo agẽte modũ, ꝑ deũ exemplantẽ ſpẽz. in deo finiente ordinẽ ¶ Canticũ reddit̃ ex numeroſa ꝓportione hoc pulcrũ et decorꝫ hoc ſuaue et iocũdũ. hoc vtile et ſalutiferꝫ et oppoſitos diſproportio parit effectus ¶ Canticũ cãtat o͞is creatura et ad illud inuitat̃ vel naturali inſtinctu vel animali ſenſu vł rationali ſeu intellectuali ductu.

¶ Canticorꝫ naturã cognoſcẽ nõ infimũ eſt hominis officiũ. ſicut homo cũ om̃i creatura participat. diuine q̧ glorie conditus eſt eſſe capax ¶ Canticũ vnũ eſt ſenſuale vel animale. aliud eſt intellectuale ſeu diuinale ſicut eſt ſonus animalis rationalis et intellectualis. et ita de voce vel numero ¶ Canticũ ſenſuale quo magis eſt in acceptione cõmuni dijudicatur tripliciter. viſu vt in geſticulationib'. auditu vt in carminib'. tactu vt in venis pulſatiib' ¶ Cãticũ ſenſuale vnũ eſt comicũ,

aliud eſt ſatiricū.aliud tragicū.Et qdlibet eoꝝ ſolebat in theatris re preſentari obiectaliter tam ad ocu los nutibus q̄ꝫ ad aures vocibus et fiſtulationibus ſeu fidibus

¶ Cāticū ſenſuale et ad aures cor pis fit triplicit̄.pulſu vt in tympa no.voce vt in choro.flatu vt in or gano.Vn̄ poetica fictio tres p̄mi tꝰ eſſe muſas ſupſit q̄bus ad noue nariū deinceps ꝓdierit ¶ Cāticuꝫ cū pulſu fit tripliciter aut in rotatu vt in ſymphonia.aut tractu.aut re tractu ſic̄ i viella aut rebela.ſiue cū impulſu vel impulſiuo quodā tactu cū vnguibꝰvel plectro cū v̄gula vt in cythara et guiterna lituo pſalte rio q̄ꝫ et tympano atq̄ꝫ cāpanulis cymbala v̄o ſeſe collidēdo tinniūt

¶ Cāticū cū voce vel aiali cātu fit triplicit̄.vnū cū naturali ſignifica tōe vt in auiū garritibꝰ et i hūanis inſiectionibꝰ.aliud cū volūtaria in ſtitutōe vt in hōim idiomatibꝰ.ali ud cū artificiali modulatione vt in rigmis in metris et carminibus

Cāticū ſēſuale cū flatu fit aliqñ fol le.qñq̄ꝫ vēto.ſepiꝰoꝛe.p̄mū artifici alit̄ in oꝛganis. aliud naturalit̄ in arboꝛibꝰ et vndis. tertiū ſufflabilit̄ in tibijs.fiſtulis et muſetis ¶ Cāti cū ſenſuales hꝫ effectꝰin brutis aia libꝰ.in auibꝰ.et in hōibꝰ.etiam p̄m pħiaꝫ.medicinā ⁊ theologiā ¶ Cā ticū ſenſuale coꝛpalit̄ audibile va riat̄ ꝑ fraſim.i.eleuationē et depſſi onē tanq̄ꝫ in pondē.ꝑ theſim.i.ꝓꝓ longationē et breuiationē tanq̄ꝫ in mēſura.ſimul et ꝑ mltiplicē ꝯbina tionē et ꝓportionē tanq̄ꝫ appꝛopꝛia te in numero. ¶ Cāticū rōnale ſeu moꝛale ꝯſiſtit nō ſolū in voce exte rioꝛi vt ſēſuale.ſꝫ in interioꝛi coꝛde q̄le d̄r eſſe triplex.vnū rōis ſupioꝛi. aliud rōis inferioꝛi.tertiū imagina tōis de q̄ꝝ q̄libet accipi p̄t aplica monitio vt cātemꝰ in coꝛdibꝰ nr̄is dn̄o ¶ Cāticū rōnale ſeu moꝛale q̄ ſe poſſumꝰ dicē cāticoꝛdū .i. cāticū coꝛdis tot hꝫ voces.tot ſonos aut reſonatōes q̄t ſunt ꝓprie vel cōiter dicte paſſiōes.affectꝰ vl̄ amoꝛes

¶ Cāticū moꝛale ſeu cāticoꝛdū vo ces hꝫ q̄ſdaꝫ generales et p̄ncipa les.q̄ſdā ſpeciales et indiuiduales q̄ſdaꝫ mixtas aut in ſe multiplices p̄m numeꝝ et diſtinctionē paſſionū

¶ Cāticū moꝛale diſtinctōeꝫ capit in ſuis vocibꝰ tā pħice q̄ꝫ medicina liter q̄ꝫ theologice. et p̄m qualibet haꝝ ſciaꝝ pn̄t oēs claro ꝯpendio reduci ad q̄tuoꝛ q̄ ſūt ſpes metꝰme roꝛ et gaudiū ¶ Cāticū moꝛale ſeu cāticoꝛdū p̄t reducē ſuas voces nc̄ radicalit̄ ad vnā.nūc ad binā.nūc ad trinā.vnꝰ ē amoꝛ dei et ꝓximi. bina eſt idē amoꝛ d̄i cū odio pc̄ci. trina ꝯplectit̄ amoꝛē et odiū cū fer uoꝛe zeli vel ſpem de ſaluatōne. ti moꝛē de damnatōe.et ꝯpaſſionem de ſe et quolibet viatoꝛe ¶ Cāticū moꝛale.vnū ē laudabile.aliud vitu pabile.tertiū indifferēs ¶ Cāticuꝫ moꝛale vnū eſt meritoꝛiū: aliud eſt demeritoꝛiū.tertiū dūtaxat moꝛali ter bonū vl̄ malū ¶ Cāticū moꝛale vnū eſt letitie.aliud triſtitie. tertiuꝫ mixtū ex vtroq̄ꝫ iuxta volumē Eze

chieli datū in q̄ erāt carmina. ve. et lamēta ¶ Cāticū morale vnū letifi cat ſobrie. aliud pie edificat. aliud ſcificat iuſte ſcꝫ ad ſe ipm . ad deū . ad ꝓxim ¶ Cāticū morale vnū eſt t̄renū qd̄ impiū ē et deficit. qd̄ daꝫ aiale qd̄ ebriū ē et inficit. qd̄ dam diabolicū qd̄ neqꝫ ē et interficit. ¶ Cāticū morale vnū eſt ſm ꝟtutes cardinales. bonū q̄deꝫ. ſꝫ q̄i graue vel depſſuꝫ. vnū ē ſpūale ꝑ donoꝝ infuſiones velut acutū. alteꝝ d̄ina/ le ꝑ btitudines q̄i ſupacutū ¶ Cā/ ticū morale fit cū miſtico pulſu ſeu plectro gr̄e d̄inalis aliq̄n date g̃t. aliq̄n gratificātl. aliq̄n ſpe vel re be atificantl. ¶ Cāticū morale format q̄nqꝫ cogitatō vaga ſine arteꝫ fru ctu. q̄nqꝫ meditatio ſedula cū arte et conatu. q̄nqꝫ ɔtēplatio clara cū arte et agili vſu ¶ Canticū morale iux̄ ꝑabolā ꝑcētoris nr̄i xp̄i ɔtinet ſaltū q̄ ē exultatō. iubilꝰ et tripudiū ſpūalis letitie vt in epithalamio cō tinet lamētū qd̄ ē triſticia nō ſeculi ſꝫ ꝑacie ſm deū. ɔtinet plāctū ſalu/ taris pn̄ie. vt i luctu btō ¶ Cātico/ rū corda ſeu fiſtula n̄ ſonat ſuauit̄ ſi fuerit dirupta. ſi corrupta. ſi im ꝑ ꝑortōnata ¶ Cāticoꝝ moraliū iu/ dex auris cordis ipedit̄. ꝑruritibꝰ curioſitatl. tinnitibꝰ ſolicitudis ꝫ ſor dibꝰ libidis ſm triplicē radicē cupi ditatl. ¶ Cāticoꝝ d̄inoꝝ materiā et artē miniſtrāt libri. vnꝰ nature et artis in creaturis . alius ſcripture ſic̄ in pſalmis et trenis. aliꝰ ɔſcie ſic̄ in meditatōibꝰ ſcis et pijs ¶ Canti ca d̄ina bonꝰ angelꝰ iuuat. actuat.

ꝑn̄tat. malꝰ ꝟo diſſonat. diſſipat et obſcurat ¶ Cāticoꝝ moraliū vaſa vel inſtrumēta reꝑiūt̄ i om̄i reſona bili ſolū intra i cordibꝰ ꝑrim ex̄ in vocibꝰ ꝓſus ex̄ in oꝑatōibꝰ ¶ Cā ticū om̄e fūdatū ē i monocordo a/ moris. ſꝫ explicat̄ diuerſimode nūc in diacordo. nūc in tricordo. nūc te tracordo. rurſus in pentacordo. in hexacordo. in hebdacordo. rurſus i octacordo. in nonicordo. in deca cordo. tādē in om̄i policordo ſine t̄mino ¶ Cāticū vnū plꝰ reſonat te norē iuſtitie. aliud plꝰ mollē cantuꝫ mīe. aliud mixtim q̄i ɔtratenor re/ ſonat gr̄aꝫ cū rigore ¶ Cāticū pu re letitie reꝑit̄ apd̄ deū glōſuꝫ ſuo mō et apd̄ angeluꝫ bonū. et apud hōieꝫ beatū ¶ Cāticū pure triſtitie vel q̄i reꝑit̄ i demonibꝰ. in dānatis hōibꝰ. in deſꝑatis viatoribꝰ ¶ Cā/ ticū mixtū viatoꝝ ſpei ſcꝫ et timo/ ris diuerſificat̄ ſm tres ſtatꝰ incipiē tiū q̄ purgant̄. ꝓficiētiū q̄ illūiant̄ approximātiū q̄ ꝑficiūt̄. in q̄bꝰ exꝑi mur q̄nqꝫ lamēta gaudioſa eſſe et gaudia luctuoſa ꝓ diuēſitate finiū vel obiectoꝝ. ſic̄ mr̄ ɔplacꝫ dū filꝰ cū lacrimis q̄rit eā . aut dn̄s in ca/ tuli clamoribꝰ ꝑꝰ abſentē ɔdelectat̄ ¶ Cāticū dānatoꝝ ē ipſis turpiſſi/ mū. horribiliſſimū et doloroſiſſimū ſꝫ deo et iuſtis reddit̄ ex conſidera/ tione ordinis iuſtitie decorum ſua/ ue et letum ſicut letatur iuſtus cum audit clamores peſſimorū qui tor quētur ¶ Canticuꝫ in purgatorio habet cū afflictione ſolatiū ex cer/ ta ſpe beatitudinis. ex eccl̄ie genera

libꝰ ſubſidijs.et pijs amicoꝝ ſuffra
gijs.et qꝛ caritas in eis ꝯgaudet
veritati correctõis ¶ Cãticũ viato
rũ etiã ꝑfectoꝝ hꝫ cũ fletu ſolatiũ
cũ riſu ſobrio faſtidium. Et vix hꝫ
hora dimidia pauſã vt ſilẽtiũ ſicut
nec vnqꝫ in eodẽ ſtatu ꝑmãet. ſecꝰ
vbi nõ erũt volubiles cogitatiões
nr̃e fixe deo ¶ Cãticũ intellectuale
diuidit̃ ſolis auribꝰ mentis aut ſin
deriſis et illud fit flatu amoris qui
eſt vitalis ſpũs mouẽs q̃cq̃d ẽ ens
de q̃ ꝑhia ꝙ felix hõiꝫ genꝰſi vr̃os
aios amor quo celũ regit̃ regat ¶
Canticũ intellectuale p̃t deſcꝑtiue
dici amor numeroſus.qm̃ em̃ facta
ſũt in armonia menſurata munda
et amoris q̃ eſt pődꝰ reꝝ q̃ mouet̃
quocũqꝫ mouent̃ ſic ipa etiã mate
ria moueat̃ ad formã ſic ad appeti
bile ſuũ.deniqꝫ hꝫ hoc amor ẽ vni
ſonꝰ in ꝯpatiõe fc̃a ad deũ.⁊ omi
ſonꝰ ꝑ collatiõe creaturaꝝ ad in
uicẽ ¶ Cãticũ intellectuale figura
ri p̃t in vniuerſo ꝑ exẽpla horolo
gij rpatiſſimi cũ cãpanul̃ aut cho
ri ꝯcordiſſimi aut ſymphonie ſua
uiſſime.aut organoꝝ tot fiſtul̃ q̃t
creature ſũt ſonãtiũ ſm̃ impꝑfectio
nis graues et ꝑfectiõis acutas vo
ces ꝯciſiores aut ꝓtẽſiores. Tan
dẽ ſicut in om̃i genẽ muſico ludit in
eis diuina ſapia ſuauit̃ oia diſpo
nẽs ¶ Cãticũ exercẽ monet̃ om̃is
creatura in ordine ad deũ in q̃ oia
viuũt et ſpirãdo melodiſãt qđ ꝑci
piũt aures illoꝝ q̃ philoſophiſant
in creaturis om̃ibꝰ.et plꝰilli q̃ theo
logicalit̃ anagogiſant. q̃ fit in xp̃i.

ſpẽs aut plures cãtici amoris qđ
dꝛ nuptiale vel epithalamiũ ſeu cã
tica cãticoꝝ poſſimꝰannotare. Nu
bit ad lr̃aꝫ vir cũ libẽa et ſocia.nu
bit cũ ancilla.nubit cũ dñ̃a ſic Jo
ſeph cũ maria Sic nupſit myſtice
xp̃s cũ ecc̃ia libera.nupſit cũ ſyna
goga q̃ fuit in ſeruitutẽ generans.
nubit p̃latꝰ cũ ecc̃ia ſua dñ̃a.nupſit
xp̃s cũ natura hũana vnitate ſup
poſiti.nubit cũ aia rõnali.nubit cũ
angelica natura.nubit inſuꝑ ſpũs
deiformis in triclinio hõis inſtar
Jacob ipi rachel rõni ſuꝑiori Lye
rõni inferiori.bale et zelphe ſenſua
litati tã exteriori qꝫ interiori tanqꝫ
ancillis. Nubit tãdeꝫ ſapie idẽ ipe
ſpũs deiformis ¶ Cãticũ intellectu
ale tot hꝫ flatꝰ pulſus aut tactꝰ q̃t
ſũt amoris ſpẽs.tot notulas ⁊ ver
bula q̃t ſũt ꝟitates. tot ꝯſonãtias
q̃t appetituũ ſũt ꝯbinate ꝓportio
nes nec vllã patit̃ diſſonãtiã in au
ribꝰ iuſti.qꝛ lꝫ obſtrepet mala vo
lũtas diſſidẽs ſibi ipi.ꝯſonaẽ reꝑit̃
in toto ordine vniuerſi ¶ Cãticoꝝ
oim p̃t auditor eẽ q̃libꝫ hñ̃s fidem
de deo et ꝓductiue creaturaꝝ cum
bona et ꝯſẽtanea volũtate credẽs
vt tãdẽ intelligat Infidelis ꝟo ꝑ
ſus ẽ alienꝰ.auribꝰ em̃ caret ſpirita
libꝰ nec gloria dei finẽ hꝫ ¶ Canti
coꝝ ꝑfectꝰcãtor ſolꝰẽ vir deſiderio
rũ i gutture vel vaſis ſcãꝝ medita
tionũ ꝯformit̃ ad lr̃aꝫ et notulas
libri multiplic.nature.ſcꝑture ⁊ pi
cture ꝑ voces nũeroſaꝝ affectionũ

¶ De exauditore.

¶ Cãticoꝝ exauditor eſt ipe deus

ꝑ ſe ꝑncipalr̄ et miniſterialr̄ ꝑ ſu/
os angelos et ſcõs. dãt cãtica nũc
letitie. nũc meſtitie. nũc ꝓut vult ex
vtroqꝫ tpata vt in viatorib⁹ reſul/
tet ſolatiũ de quo ſũt q̃nquaginta
verba ſequentia ¶ Primũ verbum
ſolatij et. xi. in ordine p̄cedẽtiũ vbi
deſcribit̃ ſolatiũ ⁊ notificat̃ ꝑ decẽ
verba ſub generalitate.

¶ Thom⁹ tertius

Solatiũ eſt mulcebris paſ/
ſio ꝯſurgẽs ex ꝑceptõe cõ/
ſũctionis obiecti ꝯueniẽtis
cũ ſubiecto ꝯueniẽti. Vel ſic. Sola
tiũ eſt ꝑceptio ꝯuenientis ꝯiũcti
Solatiũ ſumit̃ ample vt ſe extẽdit
ad oẽʒ potẽtiã ꝯgnitiuã. ſenſualeʒ
ſcʒ rõnalẽ ⁊ intellectualẽ vt dicim⁹
deuʒ et angelos et hõies et aialia
delectari vel ſolatiari ¶ Solatium
ample diffinitũ ſic habuit ꝓ genẽ
paſſionẽ. ſic ꝓ differẽtijs ſuis reliq̃
ſũpſit. vt ꝯtra triſtitias oẽs poſitũ
eſt qđ eſt mulcebris ſeu ꝯueniens
paſſio. Additũ eſt nomẽ ꝑceptõis
ſeu apprehẽſionis vel apparẽtie. ex/
cludẽdo ꝑ hoc mot⁹ reꝝ q̃ omĩ pe/
nit⁹ carent ſenſu rõne vel intellectu.
¶ Solatiũ approp̄ate ſũptũ ẽ gau/
diũ nõ qualecũqꝫ ꝫ int̃ anxietates
moleſtias et dolores ꝓueniẽs apđ
hõieʒ ſecũ manentẽ vt in fletu ſit ſo
latiũ Vñ illđ. Solant̃ miſeri nunc
mea fata ſenis. Hinc ſpũſſanct⁹ đr
ꝯſolator. et vgo maria conſolatrix
miſeroꝝ. dãte đo ꝯfert ¶ Solatiũ
ꝯſurgit ex ꝑceptiõe duplicis ꝯiun/
ctiõis obiecti ꝯueniẽtis q̃ꝝ vna eſt
realis. altera ſolũ intẽtionalis ſeu
ſpũalis vt in rõne vel intellectu vel
etiã in imaginatõne. Et ſm ꝫ nõia
ſolatij generalr̄ accepti et oppoſiti
doloris multiplicit̃ ſm pħos p̄ſer/
tim ſtoicos variant̃ q̃ ponunt gau
diũ nõ niſi in ſenſu ſeu motõe ſenſu/
ali et reali ¶ Solatiũ in nobis de⁹
ſic ꝑncipale efficiẽs. et angel⁹ de ce/
lo ſic ſubſeruiẽs et miniſtrãs opat̃
vt dũ apparuit xp̄o angel⁹ de celo
ꝯfortãs eũ ¶ Solatiũ qđlibet orit̃
ex amore. ideo q̃lis eſt amoris talis
eſt ſolatij bonitas et finis. Vñ ſic
duas ciuitates duo amores ꝯſtitu
unt ſic et duo ſolatia. Solatiũ ter/
renũ aiale ⁊ diabolicũ inſtar epicu
reoꝝ opat̃ amor ſui vſqꝫ ad ꝯtem
ptũ dei. Solatiũ vo q̃le deſurſũ ẽ
piũ pudicũ pacificũ ſuaſibile ⁊ mĩa
plenũ cauſat amor dei vſqꝫ ad ꝯtẽ
ptũ ſui ¶ Solatiũ nr̄m q̃le debem⁹
inq̃rẽ fuit in xp̄o exẽplarit̃ et multi
plicit̃ demõſtratũ ¶ Solatiũ q̃d ſit
realit̃ an opatio vel aliq̃d ab opa
tõe diſtinctũ nõ optʒ a deuotis cu
rioſe ꝑſcrutari. ꝫ ſcolaſticis dẽlinq̃
tanqꝫ ꝓbleuma rõeʒ ad vtrãqꝫ ꝑ/
tẽ hñs. videt̃ ꝙ opatio ſit ꝑ exp̄ſſi
onẽ. ſolatiũ ſeu delectatio ꝑ imp̄ſſi/
onẽ. fruitio ꝑ ꝯnexionẽ ¶ Solatiũ
ꝓ varietate pſonaꝝ tpm et locoꝝ
ꝯuenit variari et ad ei⁹ adeptionẽ
doctrinã et ꝯgnitioneʒ alit̃ et alit̃
niti in pueris i inſipiẽtib⁹. in ꝓficiẽti
b⁹. in ꝑfectl. queãdmodũ variatur
ſm etates et profectus omniũ taʒ
ſenſualium q̃ʒ moralium et intelle/
ctualium melodia canticorum.

¶ Solatiũ in hõie multiplex repit
iuxta multiplicẽ in ipõ potẽtiã cog
nitiuã atq; ſubiectiuã queadmodũ
notauit xp̃s exp̃mens aiaʒ ſpiritũ
carnẽ dum ait. Triſtis eſt aia mea
vſq; ad mortẽ. Spũs q̃dez pmptꝰ
eſt caro aũt infirma ¶ Solatiũ in/
firme carnis eſt delectatio ſẽſus ex/
terioris cuiꝰ ſubiectum eſt caro aut
neruus ſenſibilis mediãte ſpũ cor/
pali et ſubtili vñ ↄſurgit facilitas
aut difficultas ſolatij iuxta ↄplexi/
onis corpalis qualitatẽ accidenta
lẽ vel innatã ¶ Solatiũ aĩe triſtis
q̃nq; ẽ gaudiũ imaginatiue vel co
gitatiue virtutis organo corporeo
intus vtentis. et inde ↄſurgit vt p̃/
us in ſolatio varietas ſm diuerſita
tẽ organi et ſpirituũ aialiũ ex qua
tuor hũorībꝰ. ſanguine. colera. fleu
mate. melãcolia. Et ex diuerſis ha
bitibꝰ in imaginatõne vel fantaſia
¶ Solatiũ aũt triſtis q̃nq; ẽ gau/
diũ rõis organo corporeo nõ vtẽ
tis in actibus ſuis. vbi plurimũ va
lent habituales et actuales in rõci/
nãdo diſpoſitões p abſtractiões
ſpecierꝝ intelligibiliũ a fãtaſmatibꝰ
cũ virtutum moraliũ equali ſerena
q; tranquillitate ¶ Solatiũ pmpti
ſpũs eſt gaudiũ mẽtis q̃ ſupior eſt
portio rõnis ſic p̃cedẽs eſt inferior
vbi plurimũ valet irradiatio ſupio
ri gratuita ex legibꝰ eternis ⁊ p ha
bitꝰ donorꝝ atq; beatitudinũ et re
formationẽ ſenſuũ ſpũaliũ in q̃bꝰ
quãto ſenſus eſt intimior ſuo vero.
tãto purior eſt. Quocõtra fit in ſẽ/
ſibꝰ corpis. tactꝰ eñ ſpũalis et gu/
ſtus puriores ſũt quo deo intimio
res p charitatis amplexũ ¶ Sola
tiũ q̃dlibet in hõie reptũ d̃r aliq̃ñ
ſolatiũ cordis. aliq̃ñ ſolatiũ aĩe. ali
q̃ñ ſolatiũ ſpũs. aliq̃ñ ſolatiũ car/
nis iuxta diuerſos a doctoribꝰ mo
dos vtendi p̃dictis nõibꝰ ¶ Sola
tiũ in q̃buſdaʒ rebꝰ quadrifarie vt
in hõie. in q̃buſdã bifarie vt in bru/
tis. in q̃buſdã nullo mõ ſic in rebꝰ
ſine aia repit ¶ Solatiũ intrinſece
liberꝝ vel laudabile nõ inuenit p̃ter
q̃; in vtentibꝰ iudicio rõnis ¶ So/
latiũ pticipatiue lʒ nõ eſſentialiter
et intrinſece liberꝝ repit in imagina
tiua vl' eſtimatiua pte hõis q̃ nata
eſt obedire rõni diũcte et expedite
dũ impat et mouet. ¶ Solatiũ in/
firme carnis exterioris et q̃i bruta/
lis nullo mõ eſt elicitiue liberꝝ neq;
laude p ↄſequẽs neq; vitupio in/
trinſece dignũ. ʒ nec p̃ncipat liberꝝ
arbitriũ omni ſenſitiue ꝟtuti ſic nu/
tritiue vel vegetabili q̃ p ſtatu iſto
nõ audiũt rõnis impiũ q̃cquid de
ſtatu innocentie diceret ¶ Solatiũ
ſic habet p obiecto adequato bo/
nũ apparẽs ↄiunctũ. ſic oĩe qd̃ eſt
aut apparẽ p̃t bonũ vel ↄueniens
p̃t dici obiectũ ſolatij ¶ Solatiuʒ
deceptoriũ tot modis oriri põt q̃t
modis potẽtie apprehẽſiue poſſũt
in apparẽtijs et iudicijs ſuis falli
¶ Solatium deceptorium nullum
fuiſſʒ in ſtatu nature pmitus inſti
tute. nec ĩ vigilia. nec in ſomno. nec
in diuerſa ratione obiectorum per

diuerſa media q̄m rōis iudiciū oīa
direxiſſet vt i aſtrologo vidēre ſolē
quaſi bipedalis quātitatis ¶ Sol
latiū a deceptōe multū auertit per
habitꝰ ꝟtuales tā intellectuales q̄ꝫ
morales q̄ꝫ infuſos ſupnaturales
imo et p naturales ¶ Solaciū fre/
quent inficit ⁊ depuat p affectū vi
tioſū qualēcūqꝫ. hinc dictū ē. Ex/
cecauit eos malitia eoꝝ. et oīs ma
lꝰ ignorās. et quot capita. i. affecti
ones. tot ſentētie ¶ Solatiū habē
pt ſuū ɔtrariū ſicut triſtitiā et deſo
lationē ꝓ obiecto et ecōtra. vt peni
tēs gaudet qꝛ dolet et de letitia tri
ſtat ſic ignis frigido flatu frigidi/
tas p calidū circūſtans nec pene/
trās ɔfortat ¶ Solatiū q̄n̄qꝫ ē de/
ceptoriū nō moralit aut demerito/
rie vitioſū vt dū errorē iuincibilis
vel eoꝝ q̄ ſciri nō debēt ¶ Solatiū
ſic variat ex apparētiaꝝ diuerſita/
te ſic apparētie ſuā diuerſificationē
accipiūt in hōie et potētijs ſuis ɔg
noſcitiuis ꝑpter colligationē hmōi
potentiaꝝ ad inuicē. qꝛ rota trahit
rotā ſic cortina cortinā. et orbis or
bē ¶ Solatioꝝ apparētie variant
nedū ꝓ varietate cognitionū ſꝫ vt
dictū eſt etiā affectionū. Quis alia
et alia rōne. qꝛ obiectū intellectus
practici nō eſt veꝝ abſolute ſꝫ veꝝ
vt ɔpat affectui ¶ Solatijs i hōie
ꝓueniet rarior deceptio ſi potētia
iudicatia q̄libet nouerit de dubijs
et ſuſpectis apparētijs ſuſpēſū tenē
iudiciū p arbitrij facultatē. ¶ So/
latiū cāt in nobis angelꝰ de celo. vl

bonꝰ vel malꝰ ſic nōiat duplex celū
empireū vbi boni. et aereū vbi de/
mones q̄ myſtice dicunt volucres
celi ¶ Solatiū cauſāt in nobis de/
cē ſpūs inſpirationū vel inſtinctuū
ſic aliq̄n p ſpm̄ſanctū illabētē a͛ ha/
bitū cauſantez. ſic ab angelo bono
multiplicit. ſic a malo angelo. ſic a
celo. ſic ab elemētis circūſtātibꝰ. ſic
a ɔplexiōe naturali. ſic a ɔplexione
accidētali. ſic ab habitibꝰ ɔgnitiue
potētie. ſic ab habitibꝰ affectiue. et
in his om̄ibꝰ veꝝ ē. ꝙ diligētibus
deū oēs inſpiratiōes iſte coopant
i bonū de p ſe vel p accidēs. repro
bis āt oīa tādem de p ſe vel p acci
dēs cedūt in malū. nec pōt regula
tradi genēalis. ſꝫ q̄ ſolatiat in dn̄o
ɔſolet. ¶ Solatiū cauſāt in nobis
hōies q̄ angeloꝝ officiū nomen qꝫ
ſortiunt vt doctores et p̄lati et of/
ferētes ꝓ ſolatō libros ſcōs necnō
veritatē ordinate ꝑponētes ¶ So
latiū ꝓuenire pt diligentibꝰ deū a
ſex differētijs poſitōis. ſurſū. deor/
ſū. an̄. retro. a dextris et a ſiniſtris.
ɔſiderādo gloriā. infernū. pcc̄a p̄te
rita. picula futura. ꝓſpitatē et ad/
uerſitatē ¶ Solatiū nōnunq̄ꝫ a de/
ſolatōe q̄i p antipariſtaſim et vice/
toris generat. hoc in Jacob timē/
te fr̄ez Eſau. hoc in multiplici ſcōꝝ
claruit paſſione. ¶ Solatiū ſepe a
tēptationū anguſtijs roborat qd̄
ſenſerat q̄ dixit. Dum anxiaret cor
meū in petra exaltaſti me. Et rur/
ſus. ſm multitudinē doloꝝ i corde
meo ɔſolatōs tue letificauert aiaꝫ

meā. Et xp̄us. Triſtitia vr̄a vertet̄ in gaudiū ¶ Solacij cauſa ē aliqñ fuga ſolacij ſicut ecōuerſo q̄rere ni mis ſolaciū ꝑſertim corꝑale impe/ dit ſpūale ꝓpter h̄ pſalmiſta Renuit cōſolari aīa mea memor fui dei et delectat⁹ ſū ¶ Solaciū aliq̄d inter btitudines. aliq̄d int̄ fruct⁹. aliq̄d inter v̄tutes ⁊ dona numerat̄ ſicut pax luct⁹ et pacia ¶ Solaciū ſola tio frequent̄ oppoint̄ nec ſe mutuo patiunt̄ queadmodum de carne et ſpū notatū eſt ¶ Solatiū frequent̄ impedit̄ a cōſolatōib⁹ aut cōſolari volētib⁹. alioq̄n nō dixiſſet Job. cō ſolatores oneroſi vos eſtis ¶ So latiū quo fine q̄rat̄ expedit cogno ſcere vt exinde bonitas ip̄i⁹ vel ma licia moralis ſeu gratuita cogno/ ſcat̄. cū finis ſit forma v̄tutū ſi bo/ n⁹ eſt. deformitas vicioꝝ. ¶ Sola/ tiū q̄rendū ē ꝑncipalit̄ ꝓpt̄ deū vt hūili⁹ timeat̄. feruēti⁹ diligat̄. ⁊ ala crius honoret̄. Sic agebat ꝓph̄a loquēs optabūdus deo. Letet̄ cor meū vt timeat nomē tuū ¶ Solatiū q̄rē ꝑt hō ꝓpt̄ ſe nō tn̄ ꝑncipalit̄ ſꝫ ſub deo ſic̄ inclinauit pſalmiſta cor ſuū ad faciēdas dei iuſtificationes in eternū ꝓpt̄ retributionē ¶ Sola tiū ꝓpt̄ ſe ꝑncipalit̄ q̄rē eſt tale ſola tiū quale docebat ⁊ q̄rebat Epicu r⁹ hō ad ſe referēs oīa ⁊ ſe fruēs ¶ Solatij media q̄lia nōt in ep̄lis Seneca epicurū poſuiſſe vel ariſti/ pū cū ſectatorib⁹ laudabilia ſūt in multis ſi ad verū finē ſolatij verte/ rent̄. vt prudent̄ declinare nociua neminē ledē. fortit̄ ferre q̄ ncc̄itas affert. ɔtemnē mortē. frugalit̄ viuē. cupiditatib⁹ imꝑare. diligē paupta tē. et ita de ꝑlimis ¶ Solatiū Epi curi nō poterat adipiſci ſine luctu. dolore vel triſtitia. et hoc ꝓpt̄ inna tā ſenſualitatis ⁊ cupiditatis vehe mētiā q̄s vel reꝑmē vel ſanare tri/ ſtitia ē ſꝫ i reꝑmēdo lāguor maior. ¶ Solatiū q̄dlibet in hac vita ſuſ/ pectū eſſe dꝫ q̄d nō luctui iūctū vl̄ in luctu fūdatū ē. Hinc liber ezechi eli tradit⁹ habebat cū carmine ſo/ lacij lamētatōnes et penalitatis et pcc̄i ¶ Solatioꝝ fines q̄les a mū/ danis ꝑſtituūt̄ nō ɔſolatōez ſꝫ de/ ſolationē inducūt. ſil̄r et finis q̄lem ſtoyci ꝑſtituebāt aut falſus aut im poſſibilis de imaginario quodam honeſto ſine deo vero. ¶ Solatij cuiuſlibet laudabilis exēplar dedit xp̄s tā actiue q̄ꝫ paſſiue. et poſt eū btā mr̄ ſua ab infātia vſqꝫ ad mor/ tē in ſūma pauꝑtate ſpūs. ſūma mi titate. mario luctu. vehementiſſima eſurie et ſiti iuſtitie. ſūma mīa et mi/ ſeratōe. puriſſima cordis mūditia. ⁊ in trāquilliſſima pace ¶ Solatiū xp̄i ſequit̄ ſuo mō q̄ xp̄m induit. h̄ eſt q̄ ſibi ſic̄ exemplari viuēdo ɔfor mat̄. neqꝫ em̄ tali deerit āgel⁹ de ce lo ɔfortās eū dū fact⁹ erit in ago/ nia. Quiſq̄s g⁹ triſtat̄ aſpiciat h̄ ex emplar ⁊ pſallat bono animo exul tās ad gaudētē xp̄m et cū lamētā/ te plāgēs q̄d docuit ſb̄ ꝑabola pu eroꝝ ſedētiū in foro ⁊ clamātiū co eq̄lib⁹. Cecinim⁹ vobis et nō ſalta ſtis. lamētauim⁹ et nō planxiſti.

¶ Finis